

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ A COMUNEI BRASTAVĂȚU PENTRU PERIOADA 2014-2020

COMUNA BRASTAVĂȚU,
JUDETUL OLT
2013

I. Introducere pag. 1 - 14

Contextul elaborării strategiei
Elaborarea strategiei – principii generale utilizate
Metodologie

II. Evaluarea condițiilor existente pag. 14 - 30

Profilul socio-economic al regiunii Sud – Vest Oltenia
Profilul socio-economic al județului Olt

III. Prezentarea comunei pag. 31 - 80

Așezare geografică
Date statistice
Prezentarea istorică
Încadrarea biogeografică a comunei
Cadrul natural
Evoluția demografică a populației
Edificii și instituții principale
Economie
Protecția mediului
Infrastructura de transport
Cultură și agrement

IV. Analiza SWOT pag. 81 - 90

Structura socio-demografică a populației comunei
Așezarea comunei Brastavățu – zonă rurală
Infrastructură
Mediu
Turismul
Economia, agricultura și dezvoltarea rurală
Concluzii: aspecte cheie de management

V. Strategia de dezvoltare locală a comunei Brastavățu pag. 91 - 100

Viziunea comunei Brastavățu pentru perioada de programare 2014-2020

VI. Portofoliu de proiecte pag. 101 - 110

Contextul elaborării strategiei

Una din componentele fundamentale ale politicilor Uniunii Europene o constituie dezvoltarea teritorială durabilă, concept care stă la baza elaborării documentelor strategice și de planificare actuale, a politicilor în vigoare și a principalelor linii directoare ale evoluției socio-economice și culturale a României.

Conceptul de dezvoltare durabilă s-a cristalizat în timp, pe parcursul mai multor decenii, în cadrul unor dezbateri științifice aprofundate pe plan internațional și a căpătat valențe politice precise în contextul globalizării, reprezentând rezultatul unei abordări integrate a factorilor politici și decizionali în care protecția mediului și creșterea economică pe termen lung sunt considerate complementare și reciproc dependente.

Pentru România, ca stat membru al Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă nu reprezintă o opțiune, ci singura perspectivă rațională de valorificare sustenabilă a potențialului natural, economic și uman.

Pentru a putea beneficia din plin de avantajele aderării, România are nevoie, înainte de orice, de un portofoliu de proiecte capabile să atragă și să utilizeze eficient fondurile europene, cel mai potrivit portofoliu reprezentându-l strategia de dezvoltare a localității, municipiului, microregiunii, zonei sau regiunii respective.

În perioada 1997-1999 a fost elaborată pentru prima dată, cu asistență din partea Programului O.N.U pentru Dezvoltare (PNUD), o Strategie Națională pentru Dezvoltare Durabilă, care a fost definitivată în urma unui număr mare de contribuții asamblate într-un cadru larg participativ și adoptată ca document oficial al Guvernului României.

În acest context, inițiativa Primăriei Comunei Brastavățu de a elabora Strategia de Dezvoltare Locală într-un moment extrem de oportun pentru actorii locali (alocarea fondurilor europene în perioada de programare 2014-2020), reprezintă unul din pașii cei mai importanți în procesul dezvoltării locale, clarificând pe termen mediu și lung care sunt direcțiile și domeniile spre care se orientează efortul de dezvoltare al comunității.

Obiectivul principal al elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Brastavățu este de a corela în mod rațional ansamblul politicilor și programelor publice ale dezvoltării spațiului rural din comună cu direcțiile și practicile dezvoltării durabile ale județului Olt, ale Regiunii Sud – Vest Oltenia, ale României și Uniunii Europene.

Pornind de la situația existentă la nivel local, Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Brastavățu cuprinde o radiografie socio-economică a comunității și o analiză SWOT a acesteia: avantajele sunt utilizate astfel încât oportunitățile sunt valorificate la maxim, iar amenințările sunt evitate, în vreme ce slăbiciunile sunt corectate. Această analiză generează concluziile specifice din care reies direcțiile de dezvoltare ale comunei.

Prezenta Strategie urmărește îmbunătățirea condițiilor socio-economice și culturale din spațiul rural din județul Olt, pentru atingerea nivelului mediu de dezvoltare al țărilor Uniunii Europene, din prisma principalilor indicatori ai dezvoltării durabile.

Prin elaborarea Strategiei, s-a vizat creșterea capacității de planificare și de parteneriat a membrilor comunității Brastavățu și întărirea capacității de absorbție a fondurilor europene la nivel local, printr-o abordare inovativă cu obținerea următoarelor rezultate:

- identificarea și promovarea intereselor reale ale comunității;
- promovarea dialogului social și îmbunătățirea comunicării între toți actorii dezvoltării de la nivelul comunității;
- implicarea activă a actorilor de la nivel local în procesul decizional legat de viitorul dezvoltării comunității;
- întărirea capacității membrilor comunității Brastavățu, în calitate de viitori beneficiari, de a prezenta programe de dezvoltare locală argumentate și coerente, care răspund problemelor critice și priorităților de dezvoltare de la nivelul comunității, de a pregăti proiecte și de a le implementa cu succes;
- corelarea inițiativelor și strategiilor locale cu cele de la nivel județean, regional și național;
- asumarea responsabilităților și consolidarea relațiilor de colaborare între actorii de la nivel local în vederea creșterii șanselor de accesare a fondurilor europene.

Actorii implicați în implementarea Strategiei trebuie să devină garantul folosirii eficiente a resurselor publice, printr-un management orientat spre locuitorii

Capitolul I

comunei. Pe toată perioada de implementare a Strategiei se va promova colaborarea între administrație, societate civilă și sectorul privat pentru o dezvoltare în parteneriat, pentru a fi mai hotărâți, mai informați și mai proactivi pentru dezvoltarea comunei Brastavățu.

Valori

Abordarea actorilor implicați în implementarea Strategiei va avea ca referință următoarele:

- Responsabilitate;
- Transparență;
- Profesionalism și etică;
- Încredere;
- Cooperare și parteneriat;
- Eficiență.

Elaborarea strategiei - principii generale utilizate**Principiile generale utilizate în elaborarea Strategiei**

În elaborarea Strategiei de dezvoltare locală a comunei Brastavățu pentru perioada 2014-2020, s-a ținut cont de un număr amplu de principii, adoptate la nivelul Uniunii Europene și drept urmare și în elaborarea documentelor de politici publice din România.

Principiul central al strategiei este ***principiul dezvoltării durabile***, cu respectarea celor trei dimensiuni (ecologică, economică și socială) cu toate implicațiile: atingerea performanțelor de mediu impuse de Uniunea Europeană și de strategia națională privind dezvoltarea durabilă, creșterea competitivității administrației județene și a celor locale în scopul maximizării aportului lor la accelerarea progresului economic și social prin stabilirea de noi obiective și identificarea unor oportunități adaptate la noile condiții și exigențe, pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Toți reprezentanții administrației publice din județul Olt, reprezentanți ai Consiliului Județean, ai instituțiilor subordonate, ai deconcentratelor și ai

autorităților publice locale, au lucrat împreună pentru identificarea elementelor de planificarea strategică cele mai adaptate pentru dezvoltarea județului (***principiul responsabilității***).

În secțiunea de operaționalizare a Strategiei, Planul de acțiuni și Portofoliul de proiecte, s-a specificat pentru fiecare proiect nivelul administrației publice care va fi implicat în implementarea acestora (***principiul subsidiarității***).

Dezvoltarea sustenabilă a teritoriului județului

Provocarea pe care o oferă următorul deceniu este aceea de a oferi un model de dezvoltare eficient din punct de vedere economic, echitabil din punct de vedere social și sustenabil din punct de vedere al conservării mediului. Strategia de dezvoltare a județului Olt propune o nouă abordare pentru perioada 2014 - 2020, prin oferirea unei perspective realiste asupra problemelor și oportunităților cu care se confruntă Oltul și a modului în care acesta se poate redefini și pune în valoare la nivel regional și național.

Politicile publice care se elaborează pe această bază, precum actuala Strategie Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României (care acoperă orizontul de timp 2015-2020-2030), urmăresc restabilirea și menținerea unui echilibru rațional, pe termen lung, între dezvoltarea economică și integritatea mediului natural în forme înțelese și acceptate de societate.

Cadrul strategic de dezvoltare pentru următorii 10 ani este definit de Strategia Europa 2020, care propune o nouă viziune pentru evoluția economiei Europei, aceea a unei creșteri inteligente, sustenabile și favorabile incluziunii, bazată pe cunoaștere și inovare, mai eficiente din punct de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive, cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială. Prioritățile europene, precum și țintele asumate de România, sunt prezentate mai jos.

AXE PRIORITARE:

- Creștere economică inteligentă: economie bazată pe cunoaștere și inovare;
- Creștere economică durabilă: economie, competitivă, cu emisii scăzute de carbon și utilizare eficientă a resurselor;

- Creșterea economică inclusivă: grad ridicat de ocupare a forței de muncă, care va genera coeziune socială și teritorială.
- 7 inițiative pilot;
- UE - o uniune a inovării;
- Tineretul în mișcare;
- Agenda digitală pentru Europa;
- Utilizare eficientă a resurselor, cu emisii scăzute de carbon;
- Politica industrială adaptată pentru o creștere economică verde;
- Noi competențe și locuri de muncă;
- Platforma europeană împotriva sărăciei.

Contextul corelării Strategiei de dezvoltare locală a comunei Brastavățu cu documentele programatice europene

În Strategia europeană pentru creșterea inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii – Europa 2020 sunt stabilite căile prin care Politica Agricolă Comună trebuie să rezolve provocările menționate.

Domeniul economic va avea ca obiectiv politic producția viabilă pentru hrană care să:

- contribuie la creșterea venitului agricol și să îi limiteze fluctuațiile anuale și multianuale. Volatilitatea prețurilor și a veniturilor precum și riscurile naturale sunt mult mai pregnante decât în alte sectoare, iar veniturile fermierilor și nivelurile profitabilității se află la niveluri sub cele din alte sectoare;
- îmbunătățească competitivitatea sectorului agricol trebuie să consolideze poziția deținută de acesta în cadrul lanțului alimentar. Sectorul agricol este fragmentat comparativ cu alte sectoare ale lanțului alimentar, acestea fiind mai bine organizate și cu o putere mai mare de negociere. În plus fermierii europeni fac față competiției pieței mondiale trebuind, în același timp, să respecte standarde înalte de protecție a mediului, de siguranță și calitate a alimentelor, și de bunăstare a animalelor;
- compenseze dificultățile de producție în zonele unde există dezavantaje naturale specifice, întrucât în aceste regiuni există un risc crescut de abandonare a terenurilor. Cu toate că emisiile de Gaze cu Efect de Seră (GES) din agricultură au scăzut cu 20% începând cu anul 1990, sunt necesare eforturi continue pentru a atinge obiectivele agendei UE privind energia și clima, pentru a reduce emisiile de GES, de a adapta și a realiza o contribuție pozitivă prin stocarea carbonului și producția de biomasă, bazate pe inovație.

Schimbările climatice, deprecierea solului, apa și calitatea aerului, habitatele și biodiversitatea trebuie să fie, de asemenea, abordate.

În ceea ce privește mediul și schimbările climatice, obiectivul politic îl constituie management durabil al resurselor naturale și atenuarea schimbărilor climatice care:

- să garanteze practicile de producție durabile și pentru a asigura furnizarea de bunuri publice care respectă condițiile de mediu din moment ce multe dintre beneficiile publice generate de agricultură nu sunt remunerate prin funcționarea normală a piețelor;
- să favorizeze dezvoltarea ecologică - creșterea verde - prin inovare, ceea ce necesită adoptarea de noi tehnologii, dezvoltarea de noi produse, schimbarea proceselor de producție și sprijinirea noilor așteptări ale consumatorilor;
- să urmărească acțiunile de reducere a efectelor schimbărilor climatice - precum și a permite agriculturii să se adapteze schimbărilor climatice. Întrucât agricultura este în mod particular vulnerabilă la impactul schimbărilor climatice, permițând sectorului o mai bună adaptare la efectele fluctuațiilor meteorologice, se pot reduce astfel efectele negative ale schimbărilor climatice.

Chiar dacă un număr crescut al zonelor rurale au devenit din ce în ce mai influențate de factori externi agriculturii, acesta rămâne motorul economiei rurale în majoritatea Europei. Vitalitatea și potențialul multor zone rurale rămân strâns legate de existența unui sector agricol competitiv și dinamic, atractiv pentru tinerii fermieri. Acest lucru este, în particular, specific în cazul zonelor predominant rurale unde sectorul primar reprezintă în jur de 5% din valoarea adăugată și 16% din numărul de persoane ocupate și în noile state membre unde este importantă consolidarea recentelor creșteri în productivitate, precum și atingerea întregului potențial agricol. În plus, agricultura joacă un rol important în zonele rurale prin generarea de activități economice suplimentare, în special prin legături strânse cu procesarea, turismul și comerțul. În multe regiuni, în special în noile state membre, agricultura este atât coloana vertebrală a economiei rurale cât și piatra de temelie a tradițiilor locale și a identității sociale.

Din punct de vedere teritorial, o politică de dezvoltare echilibrată teritorial va putea:

- să sprijine crearea de locuri de muncă în mediul rural și să mențină componenta socială din zonele rurale;

- să îmbunătățească economia rurală și pentru a promova diversificarea, permițând actorilor locali să se exprime la un potențial maxim ;
- să permită diversitatea structurală în cadrul sistemelor agricole, îmbunătățirea condițiilor pentru fermele mici și dezvoltarea piețelor locale, deoarece în Europa structurile eterogene agricole și sistemele de producție contribuie la atractivitatea și identitatea regiunilor RURALE.

Strategia Europa 2020

Adoptată de Consiliul Europei în martie 2010, Strategia Europa 2020 propune trei priorități care se susțin reciproc:

- creșterea inteligentă: dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
- creșterea durabilă: promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
- creșterea favorabilă incluziunii: promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

Comisia Europeană prezintă șapte inițiative emblematice pentru a stimula realizarea de progrese în cadrul fiecărei teme prioritare:

1. **O UNIUNE A INOVĂRII** pentru a îmbunătăți condițiile-cadru și accesul la finanțările pentru cercetare și inovare, astfel încât să se garanteze posibilitatea transformării ideilor inovatoare în produse și servicii care creează creștere și locuri de muncă. În acest spirit a fost creat și Clusterul TURINN, turism sustenabil și inovativ, pentru a facilita la nivel regional ideile inovatoare în domeniul turismului, fiind membru fondator în crearea Polului de Competitivitate pe Turism-Oltenia, fiind membru fondator al Asociației Clusterelor din România, fiind integrat în *European Observatory Cluster*.
2. **TINERETUL ÎN MIȘCARE** pentru a consolida performanța sistemelor de educație și pentru a facilita intrarea tinerilor pe piața muncii;
3. **O AGENDĂ DIGITALĂ PENTRU EUROPA** pentru a accelera dezvoltarea serviciilor de internet de mare viteză și pentru a valorifica beneficiile pe care le oferă o piață digitală unică gospodăriilor și întreprinderilor;
4. **O EUROPĂ EFICIENTĂ DIN PUNCTUL DE VEDERE AL UTILIZĂRII RESURSELOR** pentru a permite decuplarea creșterii economice de utilizarea resurselor, pentru a

Capitolul I

sprijini trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon, pentru a crește utilizarea surselor regenerabile de energie, pentru a moderniza sectorul transporturilor și a promova eficiența energetică;

5. **O POLITICĂ INDUSTRIALĂ ADAPTATĂ EREI GLOBALIZĂRII** pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, în special pentru IMM-uri, și a sprijini dezvoltarea unei baze industriale solide și durabile în măsură să facă față concurenței la nivel mondial;

6. **O AGENDĂ PENTRU NOI COMPETENȚE ȘI NOI LOCURI DE MUNCĂ** pentru a moderniza piețele muncii și a oferi mai multă autonomie cetățenilor, prin dezvoltarea competențelor acestora pe tot parcursul vieții în vederea creșterii ratei de participare pe piața muncii și a unei mai bune corelări a cererii și a ofertei în materie de forță de muncă, inclusiv prin mobilitatea profesională;

7. **PLATFORMA EUROPEANĂ DE COMBATERE A SĂRĂCIEI** pentru a garanta coeziunea socială și teritorială, astfel încât beneficiile creșterii și locurile de muncă să fie distribuite echitabil, iar persoanelor care se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

Strategia UE pentru regiunea Dunării

Țările membre ale regiunii au solicitat Comisiei să propună un cadru prin care să se ofere soluții eficiente la problemele-cheie cu care se confruntă zonele din regiunea Dunării. Prin consultările extinse, s-a vizat o gamă largă de idei și preocupări. Aceste consultări au fost sprijinite de un proces online de consultare publică, în vederea asigurării unei abordări transparente care să identifice problemele, prioritățile și să adopte soluțiile propuse de către și pentru cei care locuiesc în regiune.

Cele patru priorități conturate, denumite „piloni”, sunt:

- conectarea regiunii Dunării;
- protecția mediului în regiunea Dunării;
- asigurarea prosperității regiunii Dunării;
- consolidarea regiunii Dunării.

Fiind un cadru structurat în mod coerent, Strategia reprezintă o nouă formă de cooperare pentru partenerii din zonă și se axează pe coordonarea politicilor și a instrumentelor financiare existente, nu pe crearea altora și nici pe înființarea de noi instituții sau de noi proceduri birocratice.

Având în vedere că 3 din cele 5 județe componente ale Regiunii Sud-Vest Oltenia sunt traversate de Dunăre, aplicarea Strategiei ante-menționate pentru dezvoltarea turismului dunărean are o importanță crucială în asigurarea unei creșteri durabile și sustenabile a sectorului turismului în Regiunea Sud-Vest Oltenia, măsurile aplicate contribuind fundamental la progresul urmărit la nivelul turismului.

Profilul strategic al comunei Brastavățu

Abordarea urmărită în cadrul Strategiei propune o viziune largă care include activități care pot fi finanțate din multiple surse de finanțare (buget național, buget local, instrumente structurale/alte instrumente financiare).

Ca urmare a detalierii situației economico-sociale existente, pe baza analizei corelate a nevoilor, a potențialului de dezvoltare și ținând cont de direcțiile de orientare strategică europeană, considerăm că viziunea strategiei trebuie să asigure dezvoltarea durabilă și echilibrată a comunei Brastavățu.

O ierarhizare din punctul de vedere al abundenței relative în factori ar fi: teren, resurse, populație, capital.

Factori de natura avantajelor comparative:

- **teren:** suprafața totală a comunei Brastavățu este de 7.034 ha; suprafață agricolă este de 6.469 ha, din care arabilă 6.127 ha, cu preponderență netă a terenurilor agricole (aproximativ 92% din totalul suprafeței);
- **ape:** pârâul Crușovu, pârâul Cișmelei și pârâul Brastavățu;
- **sol:** solurile, din clasa molisolurilor¹, cu grad mare de fertilitate, constituie una din cele mai mari resurse ale zonei; solurile au caracteristici fizice și chimice foarte bune, constituind o bogăție principală pentru această zonă
- **forța de muncă:** populație comunei Brastavățu este 4.786 locuitori, ocupând locul 2 între comunele județului. Abundența relativă numeric dar deficitară profesional, **mai ales nivel mediu;**

¹ Molisolul reprezintă un strat de sol care se dezgheață vara la partea superioară.

- **capital:**

- ✓ fizic capacități active: industrie agroalimentară;
- ✓ fizic capacități inactive: transformatoare, aparataj;
- ✓ capital financiar: economisire locală scăzută, investiții străine aproape inexistente în comună; deficit relativ de capital (fizic inclusiv infrastructură, financiar, mai ales investiții străine).

Factori de natura avantajelor competitive:

- **existenți**: poziție nodală rutieră (căi ferate), muncă zile de lucru sfârșit de săptămână rural. Poziția geografică încadrează comuna Brastavățu în partea de sud a județului Olt, în imediata apropiere a căii ferate și a drumului național ce leagă orașele Corabia și Caracal. Calea ferată Caracal-Corabia asigură un trafic important de călători, iar transportul rutier este realizat pe DN 54 Caracal - Corabia, pe DJ 544 și DC 131;
- **emergenți**: existența potențialului agricol ca principală ramură a economiei locale, zona agroindustrială. Profilul economic al zonei este predominant agricol, culturile predominante fiind cerealele, la care se adaugă tot mai mult, în ultimii ani, plantele tehnice, legumele și zootehnia. Mica industrie, comerțul, transporturile, completează tabloul economic al comunei. Mica industrie este reprezentată prin cele două mori de cereale în Brastavățu și Crușovu (numai de porumb), precum și o brutărie în Crușovu.;
- **slabi**: spirit antreprenorial educat, management profesionalizat, satisfacția consumatorului, spirit comunitar și asociativ.

Caracteristicile specifice ale comunei Brastavățu

Orice comunitate rurală deține caracteristici specifice care o diferențiază de alte comunități similare. Întrebările cele mai importante sunt:

- ✓ *Ce diferențiază Brastavățu de alte comune asemănătoare din județ și din regiune?*
- ✓ *Care sunt elementele strategice pozitive și negative care pot fi identificate la nivelul comunei noastre?*

Strategia de dezvoltare s-a raportat la mediul existent – în urma unei analize strategice efectuate orizontal, vertical și transversal asupra documentelor strategice sectoriale precum și corelarea rezultatelor acestei analize cu date statistice, sondaje de opinie și alte analize. În urma acestora a fost creionat un profil strategic al comunei (înțelegând prin aceasta totalitatea trăsăturilor locale ce sunt susceptibile

a afecta - pozitiv sau negativ - determinant și pe termen lung dezvoltarea comunei Brastavățu).

În urma analizelor a fost creionată o viziune de dezvoltare a comunei pornind de la următoarele elemente: importanța județeană și regională a comunei, importanța construcției unei comunități primitive, a unui mediu local plăcut pentru locuitori și pentru vizitatori (creșterea calității vieții), importanța crescută ce trebuie acordată turismului, necesitatea structurării unei administrații locale eficiente, eficace, transparente și responsabile față de nevoile comunității, importanța activismului la nivelul cetățenilor, ca factor de stimulare a dezvoltării comunitare și în fine, dezvoltarea unui mediu economic bazat pe antreprenariat, dinamism și implicare în viața comunității.

Analiza documentelor strategice și a datelor statistice a identificat următoarele caracteristici strategice ale comunei Brastavățu:

- **Caracteristicile pozitive** identificate au fost: existența unui potențial deosebit în domeniul agriculturii, așezare strategică și racordare la căile de comunicație, zonă cu importante urme istorice, mai ales pe Valea Crușovului (atestarea documentară este din perioada medievală, atât pentru Brastavățu, cât și pentru Crușovu, iar după cel de-al doilea război mondial, se înființează, ca parte a satului Brastavățu, cătunul Vișina - Gară), condiții climatice optime pentru practicarea agriculturii, solurile, din clasa molisolurilor, cu grad mare de fertilitate, existența unui potențial asociativ.

În sinteză, putem considera că analiza profilului strategic la nivelul caracteristicilor "pozitive" arată atuuri importante ale comunei.

- **Caracteristicile negative** identificate au inclus: rețeaua hidrografică foarte săracă, infrastructura slab dezvoltată, insuficienta coordonare între actorii din comunitate, dificultăți legate de gestionarea eficientă a resurselor locale, slaba calitate a serviciilor, migrația forței de muncă, probleme legate de resursele umane, accesul limitat la informație și servicii, slaba reprezentare și promovare a intereselor.

S-au desprins următoarele concluzii care au stat la baza creionării acestui document strategic:

- Dezvoltarea comunei nu reprezintă doar o problemă a autorităților locale, ci ține de voința și capacitatea comunității de a defini obiective strategice și de a le transpune în proiecte operaționale;

- Brastavățu se confruntă cu probleme specifice unei comune în plină dezvoltare. Comunitatea locală trebuie să-și asume această poziționare și să o folosească în interesul dezvoltării locale;
- Brastavățu deține un potențial deosebit în ceea ce privește dezvoltarea unor activități agricole ce se bazează pe resursele locale;
- Creșterea calității vieții în comunitatea din Brastavățu este un obiectiv strategic indispensabil dezvoltării viitoare a comunei.

Provocările comunei Brastavățu în perioada 2014-2020

Provocarea nr. 1 – sprijinul acordat investițiilor în infrastructură și economia rurală duce la reducerea sărăciei și crearea de locuri de muncă în zonele rurale, contribuind astfel la o **creștere favorabilă incluziunii**;

Provocarea nr. 2 – comuna Brastavățu situată în zona rurală înregistrează un decalaj semnificativ față de zonele urbane și se caracterizează prin: deficiențe structurale persistente (numărul mare al populației ocupate în agricultură, îmbătrânirea populației, un număr mare de exploatații de subzistență etc.); valoare adăugată scăzută a produselor agro-alimentare; randamentele și productivitatea muncii scăzute în special în agricultura de semisubzistență; spirit antreprenorial slab pentru dezvoltarea activităților economice, acces redus la credite; o piață a terenurilor nefuncțională; o modestă orientare către export; investiții insuficiente în cercetare și dezvoltare; accesul la servicii și infrastructură cu mult în urma zonelor urbane; creșterea continuă a disparităților regionale; o pondere ridicată a populației expuse riscului de sărăcie și excluziune socială; o administrație publică ineficientă; o serie de riscuri pentru oameni și mediu exacerbate de schimbările climatice și care reprezintă o amenințare pentru zonele rurale;

Provocarea nr. 3 – îmbunătățirea funcției economice și de mediu a spațiului rural și a sectorului agricol;

Provocarea nr. 4 – creșterea suprafeței împădurite, o nevoie prioritară, aceasta contribuind la procesul de adaptare la schimbările climatice și la reducerea emisiilor de GES (gaze cu efect de seră). Se estimează că suprafețe semnificative de teren agricol sunt afectate de diverse fenomene de degradare a solului fiind potrivite pentru împădurire.

Provocarea nr. 5 – Îmbunătățirea standardului de viață în mediul rural, inclusiv prin dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii, prin oferirea de servicii de bază comparabile cu zonele urbane și prin reducerea decalajului de venituri dintre rural și urban.

Justificare: Renovarea și dezvoltarea satelor și mai ales, îmbunătățirea infrastructurii, protejarea resurselor de apă și aer nu sunt doar o cerință esențială pentru îmbunătățirea calității vieții și creșterea atractivității zonelor rurale, ci și un element esențial în utilizarea eficientă a resurselor și protecția mediului. Îmbunătățirea/extinderea rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare/tratare a apei reziduale, precum și a unor activități de protejare a moștenirii rurale pot contribui la eforturile comune de asigurarea dezvoltării durabile în comunităților rurale. Realizarea unei infrastructuri rurale adecvate contribuie în mod esențial la dezvoltarea activităților economice în spațiul rural, la creșterea ponderii serviciilor și implicit a locurilor de muncă.

Provocarea nr. 6 – Sprijinirea conservării patrimoniului local și a tradițiilor, pentru că acestea contribuie nu numai la sporirea calității vieții în zonele rurale, ci stimulează activitățile de turism rural, dezvoltarea mărcilor locale și crearea de locuri de muncă.

Metodologie

Elaborarea unei strategii de dezvoltare la nivelul comunei Brastavățu reprezintă un demers construit pe o metodologie riguroasă, bazată pe analiza coordonatelor socio-economice la nivel regional, județean și la nivelul comunității vizate, urmărind atât o finalitate managerială cât și una de implicare a comunității în luarea marilor decizii care o privesc.

Etapele metodologice principale ale elaborării strategiei sunt următoarele:

1. Realizarea analizei preliminare a situației existente:

În vederea realizării acestei faze, au fost colectate informații (în principal informații statistice), privind domeniile și activitățile luate în analiză. Informațiile culese în această etapă, au format setul de date și informații necesar realizării fazei de analiză și diagnostic, precum și pentru faza următoare de elaborare propriu-zisă a strategiei de dezvoltare locală.

2. Analiza SWOT:

Această etapă a avut drept scop realizarea, pe baza informațiilor colectate în etapa anterioară, a diagnosticului socio-economic al comunei. Evaluarea aspectelor favorabile și nefavorabile, precum și a oportunităților și amenințărilor asupra dezvoltării mediului rural a fost realizată cu ajutorul Analizei SWOT.

3. Stabilirea viziunii asupra dezvoltării strategice a comunității:

Pe baza resurselor existente și potențiale, a posibilităților de valorificare a oportunităților identificate, a posibilităților de eliminare/diminuare/evitare a punctelor slabe și posibilitățile de prevenire/contraatac a amenințărilor, au fost identificate viziunea strategică de dezvoltare sau direcția principală de dezvoltare rurală, au fost stabilite obiectivele strategice și au fost trasate politicile publice aferente fiecărui obiectiv în parte.

Stabilirea viziunii și a obiectivelor strategice au fost realizate în concordanță cu politicile și direcțiile generale adoptate de principalele documente strategice județene, regionale, naționale și europene.

4. Întocmirea portofoliului de proiecte din perspectiva perioadei de programare financiar 2014-2020:

În cadrul politicilor publice, au fost propuse proiecte din perspectiva perioadei de programare financiară 2014-2020, ce vor putea fi evaluate pe baza unui sistem de indicatori și rezultate și pot beneficia de finanțare prin programele active în perioada de planificare.

Profilul socio-economic al regiunii Sud – Vest Oltenia

Regiunea Oltenia este situată în partea de sud-vest a României. În mare coincide cu vechea regiune istorică Oltenia, în limitele sale naturale: fluviul Dunărea la sud, râul Olt (al treilea ca mărime din România) la est, Munții Carpați (Alpii Transilvaniei) la nord și la vest. Cu o suprafață de 29.212 km² (locul 7 între regiunile României, 12,25% din suprafața totală a țării) Oltenia formează un Cadrilater aproximativ simetric, pe axele nord-sud și est-vest). Râul Jiu traversează regiunea de la nord la sud.

Regiunea sud-vest Oltenia este una din cele opt regiuni de dezvoltare din România. Regiunea are în componență județele: **Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Vâlcea**, un număr de 40 orașe și municipii, 408 comune și 2070 de sate. Din punct de vedere al numărului de județe se află pe penultimul loc, fiind una dintre regiunile mici ale țării. Reorganizarea statistică a inclus Oltenia alături de regiunea Vest (regiunea cu cele mai puține județe-4) în Macroregiunea 4.

Regiunea de dezvoltare sud-vest Oltenia este situată în partea de sud - vest a României (de unde i se trage și numele), între meridianele de 22°2' și 24°2' și paralelele de 43°3' și 45°3'.

Conform datelor furnizate de *Institutul Național de Statistică*, în urma recensământului din 2011, Regiunea SV Oltenia are o populație de 2.075.642 locuitori, reprezentând 10,31% din populația totală a României. La nivelul regiunii SV Oltenia, evoluția populației totale continuă trendul descendent manifestat după recensământul din martie 2010.

Economia Regiunii SV Oltenia a înregistrat în ultimii ani o evoluție pozitivă, manifestată printr-o creștere economică continuă, de natură să asigure o reducere graduală a decalajelor față de alte regiuni ale țării și față de țările Uniunii Europene. Regiunea Sud-Vest Oltenia înregistra, la finele anului 2010, un produs intern brut (PIB) total de 18.735,1 lei (RON)/loc.

Conform CNADNR, regiunea SV Oltenia dispune de 11.001 km drumuri publice, din care 2.177 km drumuri naționale și 8.824 km drumuri județene și comunale.

Rețeaua de drumuri este slab dezvoltată și de o calitate necorespunzătoare comparativ cu țările din UE. Principalele probleme ale infrastructurii de transport rutier secundare sunt:

- lipsa inelelor rutiere în majoritatea orașelor și comunelor ceea ce conduce la creșterea duratei de deplasare, creșterea consumurilor de combustibili, a gradului de poluare și implicit, a costurilor de transport;
- capacitatea portantă redusă, cu efecte imediate asupra gradului de atracție a fluxului de mărfuri și călători, transportați pe căile rutiere din cadrul infrastructurii secundare;
- semnalizare insuficientă și chiar, inadecvată, în multe cazuri, ceea ce conduce la apariția unor mari perturbații în fluxul de trafic normal; pericolul de accidente rutiere este ridicat;
- procent ridicat de drumuri nemodernizate.

Agricultura:

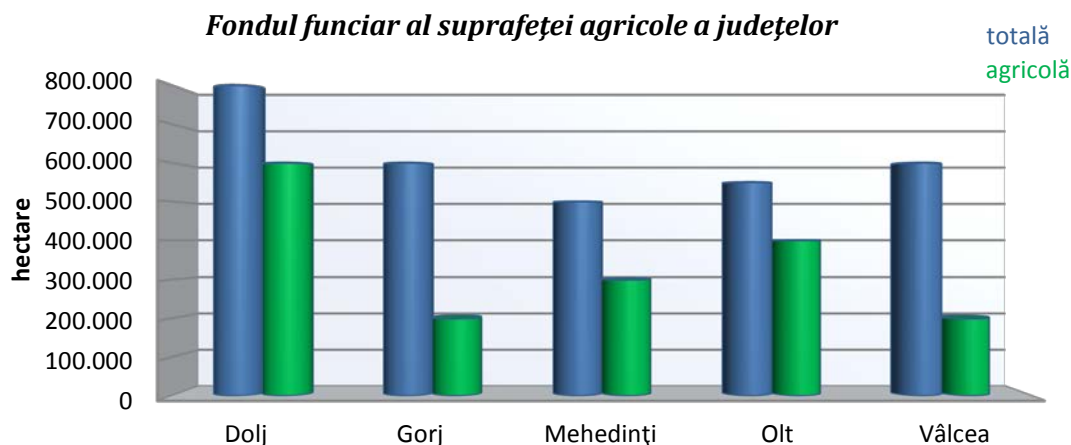
Din punctul de vedere al sectorului agriculturii, regiunea Oltenia este caracterizată printr-un potențial agricol considerabil.

Productivitatea agriculturii este însă scăzută, fiind influențată de o serie de factori:

- Slaba tehnologizare a sectorului, cauzată de lipsa investițiilor, accesul dificil la credite și salariile mici de subzistență; la rândul lor, acestea sunt determinate de structura terenului agricol, cu un grad ridicat de fragmentare ceea ce a condus la mecanizarea scăzută a activităților agricole și de rezistență la asociere a fermierilor, reminiscentă celor cinci decenii de agricultură colectivă ;
- Sărăcia populației rurale reprezintă un obstacol serios pentru investiții; migrarea din zonele urbane către cele rurale este un fenomen recent, determinat de declinul activităților industriale, din 1992 populația angajată în agricultură crescând cu peste 8%, un procent mai ridicat decât cel la nivel național.

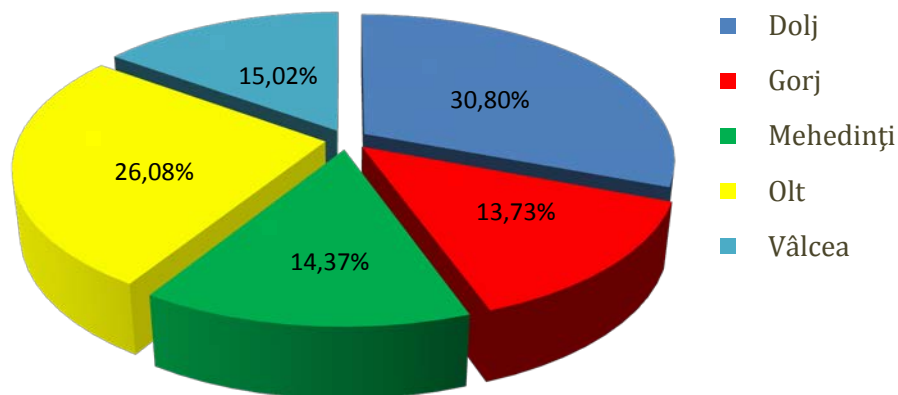
În ceea ce privește **suprafața agricolă**, regiunea SV Oltenia se află tot pe locul 7 între regiunile țării cu 12,29% din suprafața agricolă națională. Cele mai mari suprafețe agricole le au regiunile sud-Muntenia (16,66%) și sud-est (15,89%) urmate de regiunile nord-est și nord-vest cu 14,51% respectiv 14,14%, suprafețe

agricole apropiate de cea a regiunii Oltenia având regiunile centru (12,99%) și vest (12,79%) iar cea mai mică suprafață agricolă regiunea București-Ilfov (0,72%).

Producția agricolă totală în regiune, este asigurată în principal de județele **Dolj** (2.215.251 mii lei prețuri curente) și **Olt** (1.875.620 mii lei prețuri curente).

Contribuția județelor la realizarea producției agricole totale a regiunii Sud-Vest Oltenia, 2010

În regiune producția de cereale pentru boabe este asigurată în principal de județele **Dolj** și **Olt**. Din totalul de 2.347.641 tone cereale produse în Oltenia, județul **Dolj** asigură 38,75% (909.754 tone) iar județul **Olt** 29,22% (686.004 tone).

Producția de cereale în regiunea SV Oltenia se prezintă astfel:

- **producția de grâu** este realizată în proporție de 48,12% în județul **Dolj** și 30,65% în județul **Olt**;
- **producția de ovăz** s-a realizat în principal în județul **Olt** (34,04%);

▪ **producția de porumb pentru boabe** în Oltenia, a fost de 1.189.394 tone din care 98,69% producție majoritar privată. În **Dolj** se produc 363.491 tone porumb boabe (30,56% din producția regională) din care 349.066 (96,03%) era producție majoritar privată. Județul **Olt** producea 27,15% (322.872 tone) din producția de porumb boabe a regiunii; 99,74% din producția realizată în județul **Olt** era majoritar privată.

Infrastructura socială:

În rețeaua de ocrotire medico-socială pentru persoanele cu handicap din Regiunea de Dezvoltare sud-vest Oltenia funcționau 68 unități (față de 63 unități în anul 2010) cu 2.365 paturi (2.076 paturi în anul 2010).

Infrastructura de învățământ:

La nivelul Regiunii de Dezvoltare SV Oltenia, funcționează, 744 unități - în scădere cu 36 unități față de anul școlar 2010/2011 - respectiv, 96 grădinițe, 476 școli primare și gimnaziale, 160 licee, 8 școli postliceale și de maiștri și 4 instituții de învățământ superior.

Potențial de dezvoltare a turismului la nivel regional:

Constituit, în principal, din prestații de servicii, turismul reprezintă astăzi una dintre componentele de bază din sectorul terțiar. Apartenența turismului la sectorul serviciilor derivă din modul de realizare a unora din trăsăturile sale definitorii ca, mobilitate, dinamism sau capacitate de adaptare la exigențele fiecărui turist, precum și din particularitățile produsului turistic, deoarece acesta este rezultatul unei armonioase combinări de servicii cărora le corespund trăsături specifice și mecanisme proprii de utilizare.

Profilul socio-economic al județului Olt

Situat în sudul țării, pe cursul inferior al râului care i-a dat numele, județul Olt face parte din categoria județelor riverane fluviului Dunărea. Este traversat de meridianul 24 grade longitudine estică pe linia localităților Iancu Jianu – Baldovinești și de paralela 44 grade latitudine nordică în partea de sud pe linia

Vlădila – Scărișoara, măsurând 138 Km pe direcția nord-sud și 78 km pe direcția est-vest.

Suprafața totală de 5.498 km² - reprezentând 2,3% din teritoriul țării - situează județul pe locul 22 la nivelul României ca suprafață. Din punct de vedere al populației, județul ocupă locul 18 cu 436.400 locuitori (recensământ 2011), având o densitate de 79 locuitori/km².

Industria județului reprezintă principalul sector de activitate în care activează 20% din populația activă a județului, fiind reprezentată de toate ramurile industriale, însă ponderea este deținută de industria metalurgică, respectiv producerea și prelucrarea aluminiului.

Exista o concentrare puternică a producției industriale în localitățile urbane ale județului, în timp ce zonele rurale au un caracter predominant agricol.

Principalele ramuri ale economiei județului Olt sunt:

- metalurgie;
- construcții mașini;
- construcții;
- petrol;
- industria alimentară;
- agricultură.

Economia județului are ca reprezentant de frunte industria metalurgică, respectiv cea a producerii aluminiului prin electroliza bauxitei și prelucrării acestuia în piese și profile destinate diverselor întrebuințări industriale sau casnice. Datorită profilului industriei, Oltul este județul cu cel mai mare consum de energie electrică din regiune.

Alte industrii: producerea de energie în hidrocentrale, fabricația de cabluri electrice, de țevi pentru industria petrolieră, exploatarea resurselor de petrol, fabricarea de produse cărbunoase (anozi, electrozi pentru cuptoare electrice), alimentară, textilă, mobilă.

Agricultura dispune de suprafață arabilă de foarte bună calitate și de aproape jumătate din populația ocupată dar, este un sector economic neperformant, practicându-se o agricultură de subzistență cu tehnologii și utilaje învechite și neperformante. Specificul economiei județului Olt este industrial agrar, contribuția industriei la realizarea cifrei de afaceri realizată în județ fiind majoră, iar populația ocupată în agricultură este majoritară față de totalul populației ocupate. În raport cu județul Mehedinți, celălalt județ în care majoritatea populației este ocupată predominant în agricultură, există un număr mai ridicat de persoane ocupate în industrie, în proporții apropiate de celelalte județe.

Județul Olt înregistra la nivelul anului 2012 un număr de 18 de întreprinderi mari, dintre care 13 activau în industria prelucrătoare. Similar cu situația întâlnită în celelalte județe ale regiunii, se observă că o mare parte din principalele produse industriale ale județului se regăsesc în domeniul de activitate al întreprinderilor cheie din județ: aluminiu și aliaje primare (Alro SA Slatina), producția de piese și accesorii pentru autovehicule (Altur SA Slatina, Pirelli Tyres Romania SA Slatina), fabricarea de produse din minerale nemetalice (Electrocarbon SA Slatina), țevi din oțel (TMK-Artrom SA), osii montate pentru vagoane (Romvåg SA Caracal, SMR SA Balș), confecții (Romanița SA Caracal).

De asemenea, se observă prezența investițiilor străine la câteva firme cheie din județ: Alro SA Slatina (Vimetco N.V Olanda), TMK-Artrom SA (TMK Rusia), Pirelli Tyres Romania SA (Pirelli Corporate Italia).

Sectorul primar este reprezentat de industria extractivă - Schela Ciurești.

Sectorul secundar este reprezentat de holdingul SC ALRO SA Slatina.

Sectorul terțiar este reprezentat de SC TMK-Artrom SA Slatina, SC Pirelli Slatina, SC ALTUR SA Slatina, SC SMR Balș, SC ROMVAG Caracal.

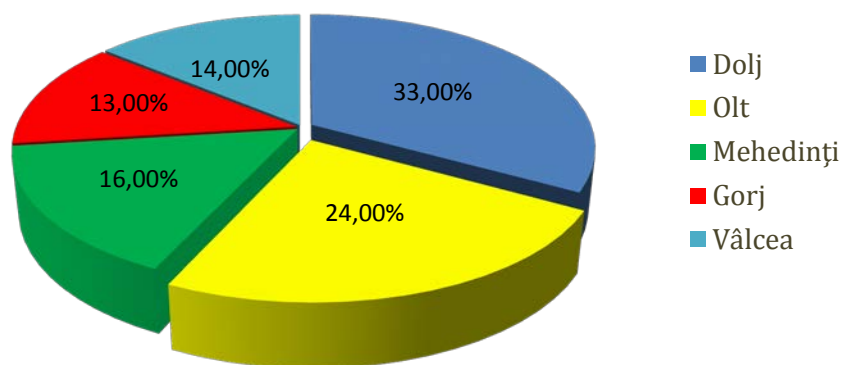
Industria mică și medie: industria textilă și a confecțiilor textile. În acest sector lucrează majoritatea femeilor din zonă.

Industria alimentară este reprezentată de firme care produc și comercializează produse specifice.

În **județul Olt** sunt dezvoltate toate ramurile sectorului agricol: cultura mare, horticultura, creșterea animalelor.

Din cele 1.799.230 hectare suprafață agricolă cât are regiunea sud-vest Oltenia, 32,54% (585.469 hectare) aparțin județului Dolj urmat de județul Olt (434.442 hectare) care deține 24,15% din suprafața agricolă a Olteniei.

Repartizarea suprafeței agricole a Regiunii Sud - Vest Oltenia

Beneficiind de soluri fertile, județul Olt are un potențial uriaș pentru dezvoltarea agriculturii. Pentru ca această ramură a economiei județului să se dezvolte, sunt necesare investiții mari în modernizarea și reorganizarea fermelor, precum și în reconversia anumitor suprafețe, cu scopul de a produce alte culturi decât în prezent. Politica locală prevede stimularea marilor exploatații agricole și încurajarea unei agriculturi performante.

Din punct de vedere al structurii potențialului agricol se evidențiază:

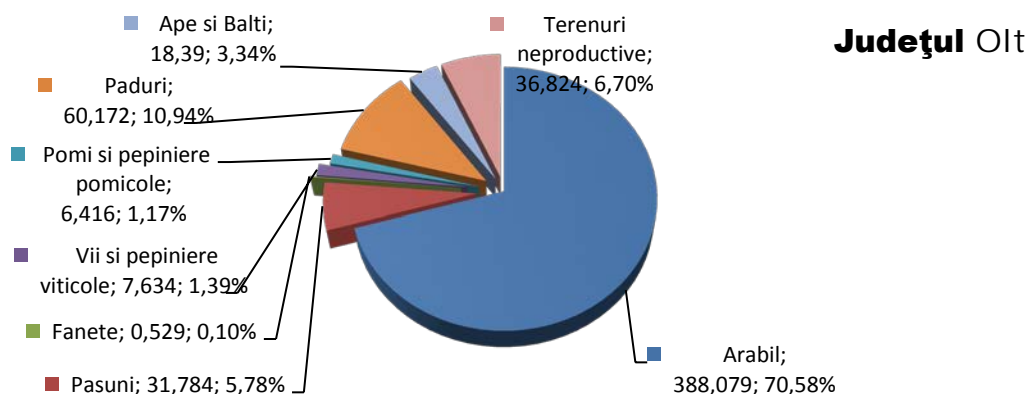
- potențial viticol important în comunele Cîrlogani, Dobroteasa, Morunglav, Brastavățu, Strejești, Mărunței;
- potențial legumicol important în localitățile din lunca Dunării și de-a lungul râurilor Olt și Olteț

Calitatea bună a terenurilor agricole și cultivarea unor produse specifice zonei (cereale, floarea-soarelui, soia, plante tehnice, viță-de-vie, legume) reprezintă un potențial ce trebuie exploatat

În **județul Olt**, deși marea majoritate a localităților au suprafețe agricole cuprinse între 3.251ha și 6.200 ha, ponderea suprafeței agricole în totalul suprafeței localității este diferită.

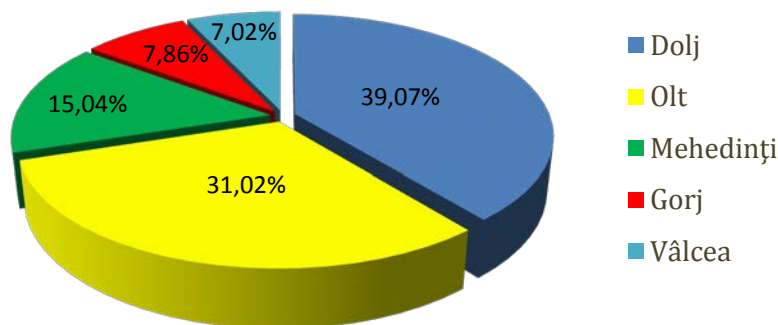
Astfel:

- 24% dintre comunele județului Olt dețin ponderi însemnate de teren agricol (peste 89%), fiind repartizate relativ compact în partea de sud-est și de sud-vest a județului: comunele Redea și Vâlcele înregistrează cele mai ridicate valori - peste 95%;
- comunele cu ponderi ale terenului agricol mai mici de 55% sunt localizate cu precădere în partea de nord-est și nord-vest a județului: cu numai 35,12%, comuna Morunglav se situează la limita inferioară a scalei.

Aceste valori ponderale descriu harta oportunităților economice, în funcție de resursa principală a economiei rurale și anume, suprafața agricolă. În cazul județului Olt, tipul de dezvoltare rurală se poate fundamenta pe agricultură.

Repartizarea terenului arabil în Regiunea Sud - Vest Oltenia

În **județul Olt** comunele care dețin ponderi mai mari de 94% teren arabil în total agricol sunt localizate în partea de sud și sud-est a județului: comunele Studina, Vlădila și Grădinari dețin ponderi de peste 95%. În partea de nord și nord-est sunt localizate comunele care au ponderi mai reduse ale terenului arabil: comuna Sâmburești deține cea mai redusă pondere a terenului arabil – 41,64%.

Ponderea suprafeței arabile în total suprafața agricolă indică vocația agricolă a unor localități rurale și indică potențialul natural favorabil dezvoltării activităților agricole: există areale rurale în care valorile ponderale sunt deosebit de ridicate semnificând o posibilă dezvoltare agricolă.

Terenul arabil ocupă, la sfârșitul anului 2010, 70,58% din suprafața totală a județului. Ca pondere în totalul regional al categoriei acesta reprezintă 31,02%. În suprafața totală de teren arabil a României, județul Olt deține 4,13%. În județul Olt cerealele ocupă suprafețe importante (241.589 hectare) în agricultura județului: ponderea lor a fost de 71,71% în totalul suprafeței cultivate.

Obiective turistice ale județului :

○ *Ruinele cetății Sucidava*

Ruinele acestei cetăți au fost găsite pe teritoriul fostului sat Celeiu (în prezent, este un cartier al orașului Corabia) și se pare că sunt urmele unei așezări din perioada de trecere de la Neolitic la Epoca bronzului și aparține Culturii Coțofeni.

În jurul acestei așezări, cu numele Sucidava, în perioada războaielor daco-romane, s-a construit un castru de pământ, iar după cucerirea Daciei, în jurul castrului s-au așezat primii coloniști romani, formând un 'vicus' (sat).

Așezarea a devenit un important centru militar, economic și portuar, iar în anul 250 d. Hr. a devenit oraș. În perioada 306 -337, fiind distrusă de huni, cetatea a fost refăcută și transformată într-o bază militară, în care s-au construit cazărmi, grajduri, un pod peste Dunăre și un fort. În secolul al XIV-lea, peste aceste ruine s-a instalat o așezare românească de bordeie.

○ *Vestigiiile orașului roman „Romula”*

Vestigiiile acestei așezări geto-dacice Malavia, a fost ridicată în timpul lui Adrian, și apoi în timpul împăratului Septimiu Sever la rangul de „municipiu”. În prezent, se pot vedea ruinele clădirilor, templelor.

○ *Mănăstirea Brâncoveni*

Mănăstirea Brâncoveni a fost ridicată în secolul al XVI-lea, având prima atestare documentară între anii 1582 - 1583. Între anii 1634 - 1640, mănăstirea a fost refăcută și fortificată de Matei Basarab, iar în 1699 de către Constantin Brâncoveanu.

Tot atunci a fost refăcută integral și Biserica Mare, ce purta hramul „Adormirea Maicii Domnului” și s-a construit o bolniță cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, ambele fiind pictate în 1702. Datorită cutremurului din 1838, mănăstirea a fost puternic avariata și refăcută abia în 1842. Însă în 1959, așezământul monahal a fost desființat, mănăstirea fiind transformată într-un azil de bătrâni. În perioada 1973 - 1975 s-au făcut noi renovări, redevenind mănăstire.

○ **Mănăstirea Călui**

Această mănăstire de călugări a fost întemeiată în 1516 - 1521 de boierii Craiovești, fiind terminată definitiv în 1588, de frații Buzești. Biserica a fost realizată după un plan treflat, cu zidurile construite integral din cărămidă.

Altarul bisericii avea niște adâncituri în pereții laterali, în care s-au amenajat proscomidia și diaconicul, iar turla care încununează naosul are dimensiuni neobișnuite pentru o construcție de mărimea celei de la Călui, reprezentând

totodată și cel mai dominant element al edificiului. Din cauza restaurărilor multiple, monumentul și-a pierdut din înfățișarea originală.

○ **Mănăstirea Hotărani**

Mănăstirea este situată în satul Hotărani din comuna Fărcașele. A fost ctitorită în 1588 de vornicul Mitrea și jupânița Neaga. Biserica mănăstirii poartă hramul „Sfinții Voievozi”, și păstrează unul dintre cele mai vechi pridvoare de zid. Turnul clopotnița a fost construit în 1707 - 1708, iar picturile murale interioare au fost executate în 1840.

○ **Rezervația de Dropii „Boianu”**

În trecut, dropiile (*Otis torda*) constituiau un vânat foarte căutat și apreciat. În prezent, numărul lor s-a redus foarte mult, fiind necesară ocrotirea lor în rezervații. Câmpia Boianului este teritoriul cel mai populat de dropii.

○ **Pădurea Topana**

Rezervație forestieră situată în apropierea comunei Topana, este alcatuită predominant din cer (*Quercus cerris*) și garniță (*Quercus frainetto*), arborii depășind vârsta de 90 de ani și având dimensiuni impresionante.

Turismul de vânătoare și de pescuit:

Pe toată suprafața județului, Direcția Silvică Slatina gestionează 13 fonduri de vânătoare cu o suprafață totală de 111.391 hectare, din care productivă cinegetic 107.296 hectare, vânătorilor oferindu-li-se posibilitatea de a-și încerca măiestria la

cerb comun, cerb lopătar, căprior, mistreț, vulpi, iepuri, fazan, potârnicși, vânat de pasaj și de baltă, în păduri și rezervații pentru vânătoare ca pădurea Reșca, Seaca, Brebeni, Teslui, Sarului.

Vânătorilor li se oferă și posibilitatea cazării în cabanele de vânătoare Reșca și Seaca. Fondul piscicol oferă largi posibilități de practicare a pescuitului sportiv: pe Dunăre (unde predomină crapul, plătica, știuca, nisetru, morunul, scrumbia de Dunăre), pe lacurile din vestul Oltului sau pe iazurile naturale (crapul, somnul, plătica, știuca, caracuda, roșioara, bibanul), destul de numeroase în județ: Giucov, Sâiu, Potolu, Clocociov, Piscani și Rusciov.

Turism istoric:

La nivelul județului Olt există o serie de vestigii istorice cu o importanță deosebită la nivelul regiunii și care constituie obiective turistice unice și extraordinare:

- Așezarea fortificată geto-dacică de la Sprâncenata;
- Zidurile cetății bizantine Celei-Corabia cu Fântâna Secretă – monument unic al arhitecturii romane bizantine;
- Turnul de pază medieval de la Hotăreni;
- Fortăreața de la Câmpu Mare;
- Casa memorială a haiducului Iancu Jianu din Caracal;
- Centrul memorial Nicolae Titulescu în satul cu același nume.

Turismul ecumenic:

Edificiile religioase sunt obiective turistice cu o răspândire generalizată în toate localitățile, densități mai ridicate constatându-se acolo unde societățile umane s-au consolidat mai timpuriu și au avut o creativitate pe toate planurile, mai bogată. În general, aceste edificii sunt bine conservate. Printre acestea amintim:

- *Mănăstirea Brâncoveni – sec. XVI;*
- *Mănăstirea Clocociov – începutul sec. XVI;*
- *Mănăstirea Strehareț.*

Ecoturismul:

Este un sector al turismului încă nepromovat și în consecință neexploatat dar cu potențial de dezvoltare având în vedere existența mai multor rezervații naturale și arii protejate la nivelul județului Olt, precum:

- *Rezervația de dropii "Boianu" – situată lângă localitățile Nicolae Titulescu, Văleni și Seaca;*
- *Pădurea Topana – Rezervație forestieră cu arbori de dimensiuni impresionante;*
- *Pădurea Seaca – Optășani – Rezervație forestieră.*

Itinerarii specifice:

I. Slatina – Brâncoveni – Caracal – Corabia – Orlea – Slatina

II. Slatina – Teslui – Cungrea Oporelu – Leleasca – Făgețelu – Poboru – Tătulești – Slatina

III. Slatina – Nicolae Titulescu – Văleni – Stoicănești – Drăgănești-Olt - Slatina

IV. Slatina – Brastavățu – Balș – Călui – Iancu-Jianu – Slatina

Infrastructura de transport:

Rețeaua de transport a **județului Olt** a fost analizată în contextul legăturilor cu județele învecinate și a legăturilor de transport național și internațional. Județul Olt face parte din Regiunea Sud-Vest Oltenia, componentă a Macroregiunii patru. Din analiza celor 8 regiuni de dezvoltare rezultă că Regiunea sud-vest Oltenia, în ceea ce privește lungimea totală a rețelei rutiere, ocupă locul șase și locul șapte, în ceea ce privește lungimea totală a rețelei feroviare.

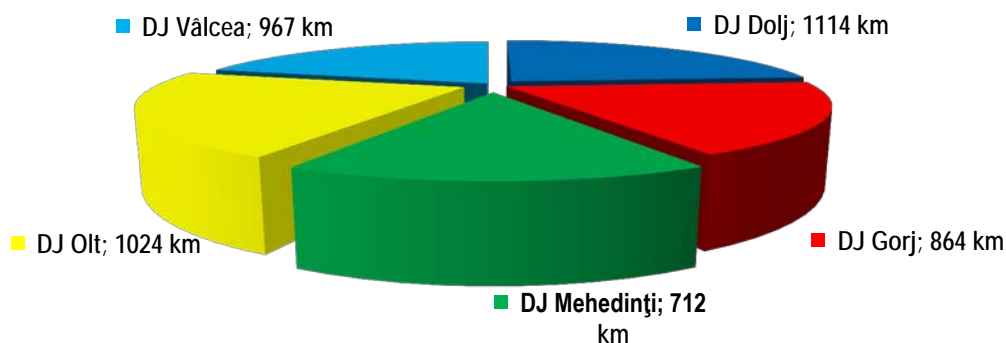
Astfel, drumurile publice au o lungime de 10675 km reprezentând 13,1% din total drumuri pe țară, deținând locul șase, în ceea ce privește lungimea de drumuri naționale – 2117 km reprezentând 12,8% din total drumuri naționale și locul cinci în ceea ce privește lungimea de drumuri județene și comunale – 8558 km reprezentând 13,1% din total drumuri județene și comunale pe țară. Densitatea drumurilor publice pe regiune este de 36,6 km/ 100 km², fiind peste densitatea pe țară (34,2 km/ 100 km²).

Rețeaua de căi ferate are o lungime de 988 km reprezentând 9,2% din total căi ferate pe țară și o lungime a liniilor electrificate de 507 km, ocupând locul patru reprezentând 12,8% din totalul căilor ferate electrificate pe țară. Densitatea rețelei de căi ferate pe regiune este de 33,9 km/ 1000 km², fiind sub densitatea pe țară (45,3 km/ 1000 km²).

În context regional, județul Olt este relativ bine echipat din punct de vedere al infrastructurii de transport, căi de comunicație și accesibilitatea spre porturile de la Dunăre. Municipiului Slatina are o poziție bună, poziționându-se la intersecția unor axe majore de circulație: Craiova-Pitești și Râmnicu Vâlcea-Corabia.

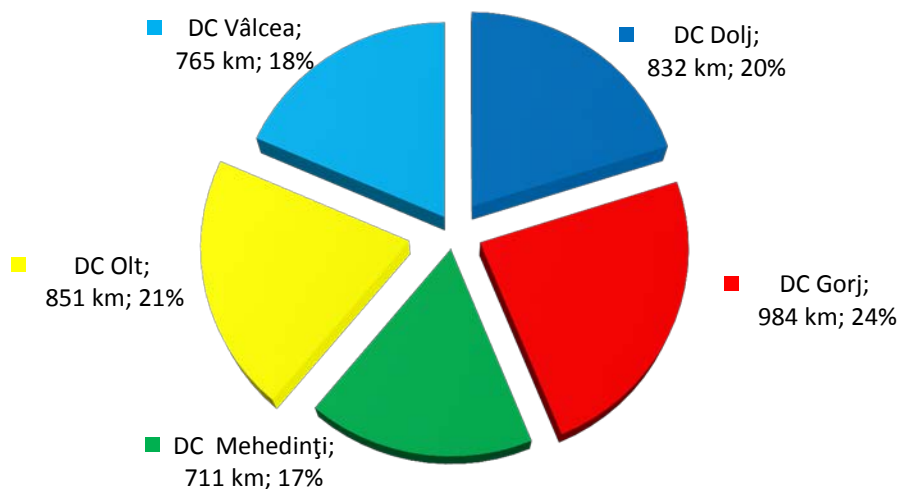
Conform datelor statistice, situația se prezintă astfel:

- a. 22% (1024 km) din **drumurile județene** ale regiunii sunt localizate în județul Olt, acestea având o pondere de 47,06% din totalul de 2176 km drumuri al regiunii. Starea actuală a infrastructurii influențează negativ politica de dezvoltare regională, astfel că dezvoltarea infrastructurii fizice reprezintă o prioritate pentru județ.

Drumuri județene Oltenia

Sursa: Anuarul statistic al României, 2012

- b. 21% (851km) din **drumurile comunale** ale regiunii sunt localizate în Olt, acestea având o pondere de 39,11% din totalul de 2176 km drumuri al județului.

Drumuri comunale Oltenia

Sursa: Anuarul statistic al României, 2012

Disfuncționalitățile la nivel regional sunt:

- inexistența unei autostrăzi în regiune;
- zone montane care rămân izolate pe timpul iernii;
- în sudul regiunii, de-a lungul Dunării, zone cu o rețea de drumuri precară
- zona de câmpie de-a lungul Dunării și zona deluroasă dintre Târgu Cărbunești și Ocnele Mari nu beneficiază de rețea de cale ferată
- cea mai mică densitatea a căilor ferate din țară
- legături feroviare transfrontaliere inexistente cu Bulgaria
- nu există puncte de trecere a frontierei la Calafat și Corabia
- prin porturile fluviale nu se poate asigura un transport optim de călători și marfă
- porturile dunărene sunt slab echipate, fără posibilitatea de transbordare Ro-Ro și containere
- aeroportul Craiova nu asigura un transport de calatori și marfă la standarde europene.

Dificultățile în materie de transport vin din starea foarte proastă a infrastructurii, degradată constant sau foarte învechită în raport cu noile standarde, în unele cazuri inexistentă chiar. Situația infrastructurii este considerată principala problemă care provoacă disfuncționalități ale sistemului de transport.

Disfuncționalități la nivelul rețelei de căi feroviare:

- treceri la nivel ale rețelei rutiere cu calea ferată neamenajate;
- viteza de circulație pe calea ferată este mult mai scăzută decât standardele europene datorită stării avansate de uzură a rețelei feroviare;
- transportul feroviar înregistrează un declin în favoarea transportului rutier;
- slaba dezvoltare și întreținere a infrastructurii de protecție a rețelelor de transport față de riscurile naturale;
- stații CF cu o stare tehnică nesatisfăcătoare;
- lipsa rețelei feroviare în zone de câmpie de la sudul Dunării;
- lipsa legăturii rutiere și feroviare de la Corabia spre Bulgaria;
- capacitate diminuată a transportului de pasageri și marfă.

Județul Olt are avantajul de a fi situat pe cursul navigabil al Dunării, fiind astfel racordat la rețeaua de căile navigabile națională și europeană. Infrastructura portuară este asigurată doar în orașul Corabia care deține un port amenajat.

Portul Corabia dispune de un front de acostare la Dunăre de 1126 m și de 15 dane de acostare și operare. În urma refacerii digului s-a oprit erodarea malului stâng al Dunării. Funcționarea acestui port este sensibil redusă datorită stării precare a fronturilor de acostare a navelor fluviale, precum și a platformelor portuare adiacente existente de-a lungul acestor fronturi.

Disfuncționalități la nivelul portului Corabia:

- lipsa legăturii rutiere și feroviare de la orașul-port Corabia spre Bulgaria;
- o capacitate diminuată a transportului de pasageri și marfă;
- necesitatea unor lucrări pentru reabilitarea infrastructurii portuare;
- porturile dunărene sunt slab echipate, fără posibilitatea de transbordare Ro-Ro și containere.

Puncte de trecere a frontierei :

În prezent pe teritoriul județului, la Corabia funcționează un punct de trecere a frontierei portuar. Prin HG 445/2002 acest punct de trecere este deschis traficului internațional.

Prioritățile de dezvoltare ale rețelei de transport în județul Olt se îndreaptă spre rezolvarea disfuncționalităților existente și spre sprijinirea dezvoltării socio-economice a teritoriului prin asigurarea accesibilității sporite la nivel regional, național și european. Dezvoltarea transporturilor se va integra în strategiile naționale și regionale specifice.

În acest sens se propun următoarele **priorități de dezvoltare:**

- modernizarea axelor de comunicație nord-sud și a celor două axe diagonale pentru creșterea conectivității și accesibilității;
- construcția de autostrăzi și drumuri expres prevăzute;
- lucrări de reabilitare a drumurilor naționale;
- lucrări de modernizare a rețelei locale de drumuri județene și comunale;
- realizarea inelelor de centură a municipiilor și orașelor din județul Olt;
- construcția de drumuri agricole, dispuse în imediata vecinătate a drumurilor naționale, cu scopul reducerii riscului producerii de accidente de circulație, datorate vehiculelor lente și a acceselor necorespunzătoare;
- rezolvarea accesibilității în zonele de la sudul județului lipsite de sisteme de transport rutier;
- modernizarea rețelei feroviare prin lucrări la infrastructura existentă;

Capitolul II

- reabilitarea și modernizarea stațiilor CF;
- realizarea unui pod peste Dunăre și amenajarea punctului de trecere a frontierei de la Corabia;
- modernizarea portului de la Corabia pentru creșterea capacității de transport pasageri și marfă.

Așezarea geografică

Comuna Brastavățu este așezată în sudul țării și al județului Olt, în partea de sud-est a Câmpiei Romaniților, în bazinul hidrografic al râului Olt, la circa 18 km nord-est de orașul Corabia și la circa 25 km sud de municipiul Caracal.

Totodată, comuna Brastavățu se poate raporta față de axa de circulație dintre cele două orașe menționate, reprezentată de o linie feroviară și de drumul național DN 54, aflate la o depărtare de aproximativ 3 km est față de centrul comunei.

Comuna Brastavățu are în componență următoarele sate:

- Brastavățu
- Crușovu.

Pe teritoriul comunei Brastavățu există cătunul Vișina – Gară (sau simplu, Gară, de la numele stației CFR din apropiere), o așezare de circa 100 de gospodării. Acesta nu a fost niciodată trecut ca sat în actele administrative, fiind considerat ca parte integrantă a satului Brastavățu, deoarece, deși are o vatră distinctă de cea a satului-mamă, acest cătun nu are și o moșie delimitată, terenurile sale agricole fiind diseminate în moșia satului Brastavățu, în cea mai mare parte.

În ceea ce privește coordonatele, comuna este traversată de paralela de 43°55', cam aceeași cu a orașelor Alexandria, Calafat, Giurgiu și Mangalia și de meridianul 24°25', asemănătoare cu a orașelor Caracal, Slatina, Râmnicu-Vâlcea, Mediaș, Bistrița sau Vișeu de Sus.

Comuna se învecinează cu următoarele localități:

- la nord, cu comuna Grădinile;
- la est, cu comuna Rusănești;
- la sud, cu comunele Vișina și cu Vișina Nouă;
- la vest, cu comunele Obârșia și Bucinișu.

De remarcat că până în anul 2004 se învecina la nord cu Studina, iar la sud cu Vișina și Vădastra, schimbările datorându-se trecerii satelor Grădinile și Vișina Nouă în rândul comunelor.

Localnicii au pentru punctele cardinale denumiri originale, provenite din timpuri străvechi, orientarea realizându-se în funcție de relief și de scurgerea râurilor.

Capitolul III

Astfel, pentru nord este utilizată denumirea „la deal”, iar pentru sud, „la vale”, avându-se în vedere direcția generală de înclinare a reliefului. Totodată, în loc de vest, se folosește expresia „în sus”, iar pentru est, „în jos”, fapt datorat sensului general de scurgere a rețelei hidrografice de la nivel local.

Date statistice

Suprafața totală este de 7.034 ha, din care:

- intravilan: 430 ha;
- extravilan: 6.604 ha.

Teritoriu, locuințe, utilități publice

Locuințe existente	1778
Locuințe în proprietate majoritară publică	2
Locuințe în proprietate majoritară privată	1776
Suprafața locuibilă	73377
Suprafața locuibilă proprietate majoritar publică	72
Suprafața locuibilă proprietate majoritar privată	73305

Populația comunei

Populația stabilă	4786
Populația feminină	2355
Populația masculină	2431

Sănătate

Cadre medicale	5
Medici de familie	2
Personal mediu sanitar	3
Cabinete medicale individuale (de familie) - proprietate publică	2
Cabinete medicale de specialitate - proprietate privată	2
Cabinete medicale de familie - proprietate privată	1
Cabinet medical veterinar	1

Capitolul III

Agricultură

Suprafața totală	7034
Suprafața agricolă după modul de folosință total	6469
Suprafața arabilă	6127
Suprafața cu vii și pepiniere viticole	111
Suprafața pășunilor	231
Suprafața cu terenuri neagricole	565
Suprafața cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	2
Suprafața cu ape și bălți	110
Suprafața ocupată cu construcții	287
Suprafața căi de comunicații și căi ferate	155
Suprafața cu terenuri degradate și neproductive	11
Suprafața totală - proprietate privată	6739
Suprafața agricolă - proprietate privată	6406
Suprafața arabilă - proprietate privată	6099
Suprafața cu vii și pepiniere viticole - proprietate privată	111
Suprafața pășunilor - proprietate privată	196
Suprafața cu terenuri neagricole - proprietate privată	333
Suprafața cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră - proprietate privată	2
Suprafața cu ape și bălți - proprietate privată	82
Suprafața ocupată cu construcții - proprietate privată	167
Suprafața căi de comunicații și căi ferate - proprietate privată	73
Suprafața cu terenuri degradate și neproductive - proprietate privată	9

Construcții

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale (exclusiv pentru colectivități) - nr	9
Autorizații de construire eliberate pentru clădiri rezidențiale (exclusiv pentru colectivități) - mp	1326

Capitolul III

Forța de muncă

Salariați total	309
Număr mediu salariați în agricultură, silvicultură și pescuit	16
Număr mediu salariați în comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor	2
Număr mediu salariați în administrație publică	29
Număr mediu salariați în învățământ	43
Număr mediu salariați în sănătate	5
Număr mediu salariați în asistență socială	34
Număr mediu salariați în activități de spectacole, culturale și recreative	1
Numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul anului	179
Numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul anului – femei	55
Numărul șomerilor înregistrați la sfârșitul anului – bărbați	124

Învățământ

Unități de învățământ	4
Grădinițe	2
Școli din învățământul gimnazial	2
Elevi înscriși în învățământ gimnazial	481
Copii înscriși în grădinițe	99
Personal didactic	43
Personal didactic în învățământ preșcolar	5
Personal didactic în învățământ gimnazial	38
Săli de clasă (învățământ preșcolar și gimnazial)	23
Laboratoare școlare	1
Săli de gimnastică	1
Terenuri de sport	2
PC	29

Cultură și artă

Biblioteci total	1
Biblioteci publice	1
Personalul angajat din biblioteci	1

Prezentarea istorică

Documentele care atestă numele celor două sate din componența comunei Brastavățu (sate ce au constituit proprietăți mănăstirești, domnești și boierești) apar în perioada medievală, după formarea statului independent Țara Românească, atât pentru Brastavățu, cât și pentru Crușovu, iar după cel de-al doilea război mondial se înființează cătunul Vișina – Gară, ca parte a satului Brastavățu, astfel:

- **Crușovu:** atestat la 1388, printre cele mai vechi din zonă, cu o evoluție zbuciumată;
- **Brastavățu:** atestat la 1550, s-a format inițial prin roirea unei părți a populației Crușovului; condițiile geografice și social-istorice mai favorabile au condus la o evoluție mai rapidă față de satul-mamă;
- **Cătunul Vișina – Gară:** în 1950 apare o altă așezare de circa 100 de gospodării, formată prin împrumărirea cu locuri de casă a tinerilor căsătoriți din Brastavățu, numită inițial Popovicieni (de la numele inginerului care a efectuat măsurătorile), iar mai recent i se spune neoficial Vișina - Gară sau simplu Gară (de la numele stației CFR din apropiere); acesta nu a fost niciodată trecut ca sat în actele administrative, fiind considerat ca parte integrantă a satului Brastavățu, deoarece, deși are o vatră distinctă de a satului-mamă, acest cătun nu are și o moșie delimitată, terenurile sale agricole fiind diseminate, în cea mai mare parte, în moșia satului Brastavățu.

Denumirea celor două sate provine din limba slavonă, de la prezența unor specii arboricole (ulmul și părul sălbatic) întâlnite de-a lungul celor două văi pe care sunt așezate.

Fiind sate de câmpie, acestea au formă poligonală:

- Crușovu: limitat la sud de valea omonimă, are în această parte o formă mai neregulată, dar în general are aspectul unui trapez, cu baza mare spre sud;
- Brastavățu: s-a dezvoltat în teritoriu pe toate axele, are o formă aproape pătrată;
- Cătunul Vișina – Gară: are o formă alungită, de-a lungul căii ferate Caracal – Corabia.

Pe parcursul istoriei, comuna Brastavățu a făcut parte din diferite unități administrativ - teritoriale. Astfel, potrivit catagrafiei¹ din 1831, Brastavățu făcea

¹ Catagrafia, în limba greacă: *kataghrafí* (καταγραφή), este un vechi act de cancelarie în Țările Române cu semnificația de recensământ sau inventar.

parte din plasa Mijlocului a județului Romanați; în anul 1888, comuna a fost inclusă în plasa Balta-Oltul de Jos care avea sediul la Corabia. Prin legea de organizare a comunelor rurale din 1908, denumirea instituției care conducea plasa (Plasa Dunărea) era cea de Administrație de plasă; în 1925, prin Legea pentru unificarea administrativă din 10 iunie, instituția a luat denumirea de Pretura, denumire sub care a funcționat până în 1949, când au luat ființă comitetele provizorii de plasă.

În această zonă, în timpul geto-dacilor, au existat așezări numeroase, cu un inventar bogat. S-au descoperit urme de gropi pentru cereale și chipuri de dimensiuni mari pentru păstrarea acestora, precum și râșnițe, toate acestea fiind dovezi ale cultivării cerealelor și a obținerii de cantități apreciabile de produse.

Geto-dacii, începând cu secolul IV î. Ch și-au bătut propriile monede, iar în zonă există descoperiri de astfel de monede izolate, chiar tezaure, în nordul județului.

După cucerirea romană din 106, teritoriile de la sud de Carpați sunt incluse mai întâi Moesiei Inferior, apoi Daciei Inferior, iar în final, Daciei Malvensis.

Prima referire la satul Crușovu este menționată în anul 1388, într-un hrisov prin care Mircea cel Bătrân dăruiește Mănăstirii „Sfânta Treime” de la Călimănești acest sat. În 1516, domnitorul Neagoe Basarab întărește ca satul Crușovu și Braniștea (pădurea de la nord de acesta) să-i fie ocină² lui Horwart, fiind luate de la Drăghici pentru o despăgubire.

Prima referire la Brastavățu este făcută la 05.07.1550, când voievodul Mircea Ciobanul întărește, prin act domnesc, să le fie slugilor sale, Manea, Cernica și Cârstea, drept ocină, trei funii în câmpul de jos al Crușovului și două funii în Brastavățu. Este prima atestare a moșiei Brastavățu, satul luând naștere pe moșia Crușovu, moșie ce apare mai des în documentele medievale.

În anii 1597 și 1598, Mihai Viteazu a cumpărat în județul Romanați 23 de sate, în cea mai mare parte de moșneni, între care Studina, Studinița și Crușovu. Satele menționate (Studina, Studinița, Crușovu) sunt donate mamei sale:

„Io Mihai voievod si domn, domnind peste toată Țara Ungrovlahiei încă și al părților de peste munți, herțeg al Almasului și Făgărașului am binevoit Domnia mea cu a sa bunăvoință și cu inima curată și luminată a Domniei mele și am daruit Domnia Mea ..., cinstitei și din inimă prea iubitei mamă, a Domniei mele, Doamna Teodora ca să-i fie satele anume: Studina Mesteacănului toată cu tot hotarul, Studina Barbului toată cu tot hotarul și Crușovul tot cu tot hotarul,

² Ocina, bucată de pământ moștenită; moștenire, proprietate. – din sl. otčina.

toate cu tot hotarul din câmp și din pădure și de peste toate hotarele.....ca sa ție și să le stăpânească Domnia ei , în viața ei, cât îi va lăsa Dumnezeu. Și la vremea sfârșitului, adică la moartea Domniei sale, să fie satele mai sus zise ale Floricăi, fiica domniei mele.....Dar aceste sate le-a cumpărat Domnia mea când am fost ban al Craiovei.”

Este vorba de o nouă confirmare a existenței satului Crușovu, ce apare în documentul emis la 6 septembrie 1598 la Târgoviște, alături de alte sate, pentru care domnitorul a plătit peste 1.000.000 de aspri³.

Pe baza documentelor din arhive, moșia Crușovu cuprindea și actuala moșie a Brastavățului, cu o întindere de peste 7.000 hectare.

Venirea unui nou domnitor pe tronul Țării Românești face să se schimbe și proprietarul satului și moșiei Crușovu. Astfel, la 23 decembrie 1616, Alexandru Iliș, spune în actul dat: *„Dă Domnia mea această poruncă a Domniei Mele boierului Domniei Mele, Preda Postelnicu și cinstitei doamne Florica, fiica răposatului Mihai voievod și cu fiii lor, câți Dumnezeu le va da, ca să le fie satele, anume: Studina din mijloc, Studina de jos și Crușovu, toate aceste sate și cu toate hotarele și cu vecinii și cu tot venitul pentru aceste sate au fost din moștenire cnezi, dar i-a cumpărat răposatul Mihai Voievod cu ai săi aspri.”*

În istoria Olteniei, prima jumătate a secolului XVIII înseamnă trecerea provinciei sub administrație austriacă (1718-1739), perioadă când provinciei i se dă o nouă organizare politică și economică. Pentru Țara Românească, primele izvoare păstrate, care aveau și caracter statistic, aparțin stăpânirii austriece în Oltenia, mărturie a efortului perseverent de a cunoaște cât mai îndeaproape numărul așezărilor și potențialul uman al provinciei, pentru a-i putea exploata cât mai sistematic resursele, catagrafiile și conscripțiile întocmite în această perioadă. Conscripțiile austriece, întregite prin incomparabilul instrument de cercetare care este harta întocmită de căpitanul Schwantz von Springfels - cea dintâi evidență cartografică a tuturor așezărilor omenești din Oltenia - lasă să se întrevadă câteva din marile realități demografice ale provinciei la începutul veacului al XVIII-lea, precum și implicațiile lor agrare, sociale și politice.

Astfel, în 1731, se propune fixarea limitelor numărului de familii pentru satele moșnenești, între 15 și 50, iar pentru cele boierești și mănăstirești, între 25 și 100, iar Constantin Mavrocordat acordă drept țăranilor să-și aleagă liber locul șederii lor: *„....cine va veni în țară, să se așeze ori la ce loc le va plăcea...și veri den*

³ Aspri, monedă turcească de argint, cu circulație în țările române începând din sec. XV.

pământul acesta, aceia vrând să se întoarcă la pământul patriei lor să se așeză unde le va fi voia...”.

În Oltenia apar, pe lângă țărani români, și locuitorii de la sud de Dunăre, bulgari, sârbi (la Vădastra există „linia sârbilor”). De asemenea, o moșie cu întinderea Crușovului presupunea și forță de muncă numeroasă pentru atragerea țăranilor, fiind interesați și boierii.

Legenda spune că o parte din locuitorii Crușovului s-a retras treptat pe locul unde se găsește acum Brastavățu, din cauza unei ciume. Pe măsură ce bordeiele erau demolate și se mutau pe locul de azi, satul a fost înconjurat cu o brazdă adâncă, trasă de doi bivoli negri și aceasta ar fi fost cauza nedezvoltării sale ulterioare, în raport cu noul sat apărut, Brastavățu.

La un studiu mai atent al numelor de familie, există anumite diferențe între Crușovu și Brastavățu, de unde rezultă faptul că Brastavățu nu a luat naștere doar prin roirea crușovenilor, ci mai mult prin colonizările specifice secolului XVIII.

S-a transmis din generație în generație faptul că moșia care cuprinde actualele sate Brastavățu și Crușovu, ar fi aparținut unui general, Mihnea Turcu, a cărui fată Elena s-a căsătorit cu comisul Costache Slătineanu, care a primit ca zestre moșia Brastavățu-Crușovu.

În anul 1831, în Catagrafia obștească a Țării Românești, apar satele Brastavățu și Crușovu, ca aparținând comisului Costache Slătineanu, sate ce făceau parte din județul Romanați, plasa Mijlocului.

Ambele satele au participat activ la marile evenimente specifice secolului XIX: revoluția de la 1848, reformele de dezvoltare a învățământului, a împrumutării, războiul de independență, dar și la marile transformări și evenimente din secolul XX (cele două războaie mondiale, războaiele balcanice, reformele agrare etc.).

Astfel, satul Crușovu s-a făcut cunoscut în timpul revoluției de la 1848. La Izlaz, pe data de 11 iunie, s-a dat citire cunoscutei Proclamații. De aici, mulțimea s-a îndreptat spre Caracal, unde revoluționarii au făcut un popas în satul Crușovu.

După înfrângerea revoluției, prin pătrunderea otomanilor în București, urmează măsurile de represiune împotriva participanților (septembrie 1848).

Reformele efectuate în timpul lui A. I. Cuza au pus bazele statului modern român, iar pentru lumea rurală, de o deosebită importanță a fost împrumutarea țăranilor, în această zonă împrumutarea făcându-se, în cea mai mare parte, din moșiile mănăstirilor Bistrița și Cozia, iar în Brastavățu și Crușovu, din moșia boierului Slătineanu.

Împroprietăririle (potrivit legii lui Cuza), cum era și firesc, au întâmpinat anumite greutăți. Au fost trasate ulițele, curțile au fost închise cu șanțuri, apoi cu garduri de nuiile, uluci de stejar sau salcâm. Fixarea vetrelor de sat se realizează în anul 1868, când se dau și locuri de islaz, la marginea satelor, pentru a fi folosite în devălmășie⁴. În această perioadă sunt zidite cele două biserici ortodoxe, pe locul unora mai vechi din lemn: la Brastavățu în 1864, iar la Crușovu, în 1867, cu aportul boierului Constantin Slătineanu; familia Slătineanu este cea care în 1820 obținuse, de la domnitorul A. Șutu, ținerea de trei bâlciuri în Crușovu.

Un alt eveniment major din istoria poporului român, în care și-au adus o contribuție însemnată locuitorii din zonă, este și războiul pentru obținerea independenței de stat a României (1877-1878).

Desfășurarea evenimentelor a cerut ca trupele române să fie concentrate în zona dintre Olt și Turnu-Severin, județul Romanați jucând un rol important în transportul pe apă al plutelor, pontoanelor, a materialelor lemnoase, furajelor și alimentelor. Oltenia, în timpul războiului, devenise locul de concentrare a unor importante efective militare și baze de aprovizionare a trupelor române.

În deceniile următoare obținerii independenței, apar noi ramuri de producție, se modernizează unele căi principale de circulație, se înființează și portul Corabia, se pune în funcțiune linia de cale ferată Râmnicu-Vâlcea – Caracal - Corabia. În acest context, este de remarcat și protestul locuitorilor din satul Crușovu cu privire la construcția șoselei Caracal - Corabia, fiind nemulțumiți că șoseaua le taie oblic moșiile și nu le mai pot lucra.

Legat de aceste nemulțumiri, la Brastavățu s-a realizat o nouă sistematizare în anul 1890, când s-au măsurat și fixat definitiv curtea fiecărui locuitor, s-au deschis drumuri noi, s-au redat peste 70 de pogoane sătenilor nedreptățiți de boieri și s-a atribuit pentru Brastavățu un teren de peste 1 pagon pentru târg.

Din 1908, Brastavățu devine reședința plasei, aici funcționând o judecătorie de ocol (până în 1928) și un post de jandarmi (până în 1946, când ia denumirea de miliție, apoi de poliție, după 1990).

În timpul primului război mondial, pe câmpurile de bătălie și-au dat viața mulți cetățeni din localitățile comunei Brastavățu. Participanților la primul război mondial căzuți la datorie li s-au ridicat două monumente în 1923, atât în Crușovu,

⁴ Coproprietate, moșie răzășească stăpânită de mai mulți, indiviziune.

Capitolul III

cât și în Brastavățu, pe acestea figurând numele a 76 de eroi din Crușovu și 168 din Brastavățu (Anexa 1).

Dintre soldații rămași în viață, câțiva au fost decorați cu medalia *Bărbăția și credința, cu spade*.

Cetățeni decorați în timpul primului război mondial

Nr. crt.	Numele și prenumele	Ocupația	Localitatea
1.	<i>Ocoleanu Marin</i>	<i>Casier</i>	<i>Brastavățu</i>
2.	<i>Cristea Ion</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
3.	<i>Cârnat Marin</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
4.	<i>Paraschiva Ștefan</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
5.	<i>Delcea Stancu</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
6.	<i>Dobre Florea</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
7.	<i>Dăbuleanu Zaharia</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
8.	<i>Voinea Vasile</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
9.	<i>Pomană Oprea</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
10.	<i>Stăncilă Vasile</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
11.	<i>Nicolae Sterian</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
12.	<i>Stoian Constantin</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
13.	<i>Stoian Marin</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
13.	<i>Grigore Vasile</i>	<i>Plugar</i>	<i>Brastavățu</i>
15.	<i>Ion Marin</i>	<i>Plugar</i>	<i>Crușovu</i>
16.	<i>Stănuț Ion</i>	<i>Plugar</i>	<i>Crușovu</i>
17.	<i>Filipescu Mihai</i>	<i>Plugar</i>	<i>Crușovu</i>
18.	<i>Răduț Oprea</i>	<i>Plugar</i>	<i>Crușovu</i>

De asemenea, un număr mare de locuitori ai celor două localități a participat în cel de-al doilea război mondial, pe câmpurile de luptă jertfind-se un număr însemnat de săteni (Anexa 2).

După război, zona este angrenată în marile transformări care vor duce treptat la cucerirea puterii politice de către comuniști și de instaurare a regimului totalitar.

După preluarea puterii politice de către comuniști, modelul sovietic s-a regăsit în economie, societate, cultură.

În 1952 începe electrificarea satului Crușovu, în 1965 existând 59 de gospodării ce aveau curent electric (din totalul de 420). Electrificarea Brastavățului începe în 1963 și, în numai doi ani, are loc electrificarea a 80% de gospodării din cele 1156 existente la acea dată.

În 1958 se construiește barajul heleșteului Brastavățu; tot atunci se lucrează la construcția unui aerodrom militar în partea de N-V a satului Brastavățu. În anul

1962 se construiește localul căminului cultural, iar până în 1965 se mai realizează construcțiile Școlii Vișina – Gară, a unor săli de clasă la școlile din Brastavățu și Crușovu la care s-a adăugat, mult mai târziu, clădirea corpului nou de școală, cu etaj, din Brastavățu, a clădirilor din complexe zootehnice din cadrul celor trei CAP-uri, iar apoi cele din secțiile de mecanizare, magazinele satești, sediul dispensarului medical din Brastavățu, al băii comunale. În aceeași perioadă, s-au realizat câteva lucrări de infrastructură: pietruirea și modernizarea unor porțiuni de drumuri din partea centrală a comunei, construirea unei rețele de trotuare betonate, a câte unui teren de fotbal în cele două sate, crearea unei rețele telefonice și a unei centrale analogice cu 200 de numere, sistemele de irigații.

Încadrarea biogeografică a comunei

Comuna Brastavățu (ca de altfel, întreg județul Olt) se află încadrată în Regiunea Biogeografică Continentală.

Această regiune acoperă o suprafață întinsă din teritoriul României, ca de altfel și din cel al Europei Centrale și de Est. În România, această regiune biogeografică acoperă 53% din suprafața țării. Mare parte din această arie a fost ocupată în trecut de păduri de foioase, care treptat au fost înlocuite de terenuri agricole. Regiunea Biogeografică Continentală însumează specii și habitate caracteristice câmpiilor și dealurilor.

Regiunea Biogeografică Continentală acoperă peste un sfert din teritoriul Uniunii Europene și se întinde pe o fâșie largă de la vest la est, pornind din centrul Franței și îndreptându-se către granița estică a Poloniei, în partea de nord și a României, în partea de sud. Dincolo de teritoriul Uniunii Europene, regiunea se întinde până la Munții Ural, la granița cu Asia. În sud, regiunea este împărțită în două lanțuri muntoase înalte din zona alpină și de zonele de stepă din Câmpia Panonică. Regiunea Biogeografică Continentală include și părți din zona litorală a Mării Adriatice și a Mării Baltice. Regiunea este printre cele mai întinse din Uniunea Europeană, cuprinzând zone importante din Franța, Germania, Italia, Polonia, Cehia și Bulgaria, precum și părți semnificative din Danemarca, Belgia, Austria, Slovenia și România.

Cadrul natural

Spațiul pe care este situată comuna Brastavățu face parte din unitatea structurală Câmpia Română. Litologia, structura și tectonica și-au pus amprenta mai ales asupra reliefului, configurației rețelei hidrografice și a apelor subterane, solurilor, dar și a dispoziției vetrelor de sat.

Elemente de geologie

Substratul geologic este format dintr-un scut rigid, peste care au fost depuse pachete groase de sedimente. Scutul rigid din bază, aparținând Platformei Moesice, este alcătuit din roci metamorfice proterozoice, de o duritate foarte mare, puternic erodate. Peste acesta se află cuvertura sedimentară cu grosimi de câteva mii de metri, depusă în mai multe cicluri de eroziune, într-o zonă de scufundare, numită Depresiunea Getică.

Astfel, din Paleozoicul inferior și mediu (până la începutul carboniferului) s-au depus roci detritice și calcaroase. Sfârșitul Paleozoicului și începutul Mezozoicului este caracterizat de vulcanite și un facies german, peste care sunt dispuse, transgresiv și discordant, calcarele din jurasicul mediu și superior, în pachete groase de peste 500 de metri. Cretacicul, cu formațiuni predominant calcaroase, de câteva sute de metri grosime, încheie seria sedimentarului mezozoic.

Neozoicul debutează cu sedimente paleogene, formate din argile și gresii. Câmpia Caracalului ocupa o poziție centrală față de țărmul nordic și sudic al Mării Sarmatice. La Celaru, forajele în Sarmațian la 201 metri, au depistat gresii calcaroase cenușii, nisipuri fine, argile nisipoase și compacte. De remarcat că, depozitele sarmațiene sunt dispuse sub forma unor cute largi, care trec și la sud de Dunăre. De remarcat că, între 282-285 metri, deci spre baza sarmațianului, a fost descoperit un banc nisipos cu intercalații de argilă cărbunoasă, iar în orizontul de nisip fin, urme de Mactra. Pliocenul este alcătuit din gresii, argile, nisipuri și pietrișuri, dispuse în strate cu caracter fluvio-lacustru, de circa 100 metri grosime, și încheiate cu retragerea lacului levantin. Depozitele mio-pliocene au tendința de afundare de la sud la nord.

Limita între Pliocen și Cuaternar a fost stabilită pe baze paleontologice, depistându-se deasupra levantinului un complex de nisipuri galben-roșcate, cu intercalații de pietrișuri, care formează coamele dealurilor dintre văi sau terasele superioare ale

acestor văi. În acest complex de nisipuri și pietrișuri au fost găsite resturi de Mastodont Arvensis, caracteristic levantinului.

Au urmat, în Cuaternar, schimbări climatice, apoi acțiunea apelor curgătoare, după care au avut loc depuneri eoliene. În general, a rezultat o structură torențială, compusă din strate de pietrișuri, nisipuri, argile nisipoase fluviatile, nisip eolian, loess și diverse tipuri de aluviuni (G. Murgoci, 1923). O largă răspândire o au nisipurile eoliene, atât pe terase, cât și pe câmp. Acestea au fost aduse din luncile Jiului și Dunării, depunându-se sub forma unor dune alungite pe direcția vest-est, între care se află văi prelungi, pe care s-a instalat o rețea firavă de ape curgătoare (pâraie și organisme torențiale) și lacuri.

Văile Dunării, Oltului și Jiului s-au format, în zonă, în Pleistocenul inferior, când începe depunerea primelor pulberi de loess, dar și apariția primelor terase, în urma schimbărilor climatice survenite. Pleistocenului inferior, căruia îi sunt caracteristice nisipuri și pietrișuri, formând stratele de Frătești, a fost pus în evidență, printr-un foraj la Daneți, deci pe interfluviu, la 25-30 de metri adâncime. Aceste strate prezintă o mare importanță, întrucât sunt un rezervor de apă însemnat.

În Pleistocenul mediu, acțiunea eoliană conduce la acumularea nisipurilor și formarea dunelor, urmate de depunerea de loess, acoperind cea mai mare parte a Câmpului Leu-Rotunda. În secțiune, ele cuprind trei orizonturi de culoare mai roșcată, atribuite unei încălziri climatice. În ansamblu, sunt considerate depozite deluvial - proluviale⁵, cu origine torențială, intrând în alcătuirea teraselor Dunării, înclinând ușor către sud (nu apar la zi). Pe interfluviu, pentru formațiunile loessoide ce apar la zi, sunt greu de disociat cele datând din pleistocenul mediu și superior, ele fiind considerate ca atare.

În Pleistocenul superior, văile se adâncesc și se deplasează lateral (Dunărea spre sud și Oltul spre est), regiunea se înalță prin acumularea depozitelor loessoide și nisipurilor eoliene, iar dunele sunt fixate și fosilizate. Aliniamentul Brastavățu - Vlădila constituie limita de demarcație între depozitele superficiale pleistocene, de pe interfluviu, de cele holocene, de pe terasele Oltului. Spre sud – sud-vest de Brastavățu, pe terasele superioare ale Dunării, depozitele superficiale datează tot din pleistocenul superior, cu unele decalaje de timp.

În Holocen are loc acumularea de aluviuni, urmată de dezvoltarea proceselor de modelare actuală a reliefului, sub acțiunea rețelei hidrografice.

Pe ansamblu, depozitele cuaternare sunt alcătuite din formațiuni lacustre (nisip, pietriș, argilă) și formațiuni eoliene (loess și nisipuri eoliene). Depozitele loessoide

⁵ Proluviale, referitor la inundații

încheie seria formațiunilor cuaternare. O parte dintre ele au caracter torențial, fiind depuneri deluviale și chiar proluviale.

Din punct de vedere al structurii, perimetrul studiat este o prelungire a Piemontului Getic, fiind clădit din aluviunile apelor curgătoare care, izvorând din munți, au construit, în vilafranchian, o vastă câmpie fluvio – lacustră înălțată. Chiar și depozitele de nisipuri și pietrișuri de pe terasele Oltului și Dunării au caracter piemontan, fapt relevat de structura lor torențială. Acest tip de structură a generat un relief plat sau ușor denivelat, slab înclinat, lipsit de cute.

În privința fenomenelor seismice, teritoriul comunei Brastavățu se încadrează într-o zonă cu intensitate macroseismică de grad 6, deci eventualele cutremure care s-ar produce ar afecta destul de puternic întreaga zonă, din cauza substratului alcătuit din roci sedimentare afânate, care permite propagarea cu ușurință a undelor seismice. De altfel, acest aspect a putut fi sesizat de localnici la cutremurele mai mari, mai ales cele din 1940 și 1977 .

Clima

Clima comunei Brastavățu este continentală de câmpie, caracterizată prin alternanța circulației maselor de aer estice cu cele vestice, cu temperaturi medii anuale puțin peste 11°C, cu amplitudini medii anuale de 26°C, cu precipitații care au un regim foarte neregulat în decursul unui sau mai multor ani, și care sunt, în medie, deficitare, mai ales în sezonul cald, cu strat de zăpadă de aproximativ 40 de cm, menținut 30 de zile pe an, în medie. Aceste condiții climatice sunt optime pentru practicarea agriculturii, cu unele probleme privitoare la apariția unor fenomene de secetă, în anumiți ani.

Ca pe întreg teritoriul țării, clima regiunii în care se află și comuna Brastavățu are un caracter temperat continental moderat. Poziția geografică într-o zonă de câmpie din sudul țării, îi conferă atributele unui climat mai blând și mai secetos, în linia mari, față de media climatică a țării.

Alți factori care influențează bilanțul radiativ sunt: ceața, specifică îndeosebi semestrului rece, și care accentuează frigul, prezența stratului de zăpadă și alte aspecte date de natura suprafeței subiacente, care influențează albedoul. Iarna, suprafețele acoperite cu zăpadă au albedoul cuprins între 50 - 95 %, în contrast cu porțiunile cu sol umed descoperit, cu valori cuprinse între 5-18%, solul descoperit are valori mai reduse decât cel acoperit de vegetație

Temperatura medie anuală este de circa 11°C, variind între -3°C în luna ianuarie și 23°C în luna iulie, rezultând o amplitudine termică medie anuală de aproape 26°C.

Astfel, suma anuală a temperaturilor medii zilnice de peste 0°C este de 4250, printre cele mai mari din țară, la fel ca și a celor de peste 5°C (4000) sau de 10°C (3750).

Importanța acestor date se poate converti și în câteva date fenologice: înspicarea grâului de toamnă, 19-21 mai; maturizarea grâului de toamnă, 24-26 iunie; înflorirea florii soarelui, 27-30 iunie; înflorirea viței de vie, 25-28 mai; înflorirea mărului, 20-24 aprilie; înflorirea caisului, 10-12 aprilie; înflorirea salcâmului, 11-13 mai; înflorirea teiului, 2-5 iunie; înflorirea castanului, 21-25 aprilie.

În general, potențialul termic este favorabil culturilor agricole.

Umezeala relativă a aerului are valori medii anuale de 74%, variind între 63-65% vara și 92-94%, iarna.

Precipitațiile atmosferice au o valoare medie multianuală de aproximativ 500 mm/an, din care 250-300 mm cad în semestrul cald, iar restul de 150-200 mm, în semestrul rece. Ca și în alte zone ale țării, perioada cu maximum de precipitații este din aprilie-mai și începutul lunii iunie, iar cea cu un minim principal este în luna decembrie, un minim secundar fiind în august-septembrie și începutul lui octombrie. Vara, ploile au caracter torențial, adeseori înregistrându-se într-un interval de 24 de ore, sau în mai puțin, sume echivalente cât într-o lună. Primele ninsoare cad, în medie, la începutul lunii decembrie, iar ultimele, în a doua jumătate a lunii martie. Stratul de zăpadă are grosimi cuprinse în general, între 5 și 25 de cm, persistând între 2-3 zile și până la 81 de zile, cu o medie de 40-42 zile pe an. Au fost ani când prima ninsoare s-a semnalat la mijlocul lunii octombrie, iar ultima ninsoare a căzut la mijlocul lui aprilie.

Din punct de vedere agroclimatic, precipitațiile căzute în perioada aprilie-octombrie, conferă zonei un caracter moderat-secetos, problemele cele mai mari fiind în perioada de polenizare și maturizare a porumbului (60,7 mm în iulie și 46,5 mm în august). Precipitațiile căzute în septembrie-octombrie, necesare pregătirii solului și semănatului grâului, sunt de 32,1, respectiv 32,4 mm, în general insuficiente. În lunile de primăvară, perioada de înflorire-înspicare a grâului, ca și de pregătire a solului și de semănat a plantelor prășitoare, cad cantități de precipitații, în general, satisfăcătoare, la fel ca și în luna iunie, perioadă de maturizare a grâului. În timpul iernii (perioada de acumulare a apei în sol), precipitațiile cad în cantități optime (209,7 mm). Problemele mai deosebite pentru agricultura din zonă, sunt cauzate de anomaliile frecvente care survin în regimul precipitațiilor, în așa fel încât, anii secetoși sunt mai frecvenți decât cei ploioși, adesea anii secetoși succedându-se.

Alte fenomene atmosferice sunt: ceața (30-35 de zile pe an, mai ales iarna, luna decembrie deținând recordul), chiciura, caracteristică sezonului rece (circa 9-10

zile pe an), poleiul (cu o medie anuală de 5-6 zile, dar ajungând până la 25 de zile), bruma (cu 6,1 zile pe an), orajele, care se semnaleză vara, îndeosebi în iunie (7,6 zile, în medie). De regulă, aceste fenomene au o frecvență redusă, dar pot afecta negativ activitățile social-economice sau dotările antropice.

Presiunea atmosferică are valori medii de 1004,7 mp, având un regim relativ constant vara și cu o variabilitate mai mare iarna. În privința vânturilor, acestea au caracter neregulat și local, cele mai frecvente fiind crivățul, care bate iarna dinspre est – nord-est, aducând geruri, uneori viscolind zăpada, precum și Austrul, care bate vara dinspre vest-sud vest, și care aduce secetă. Bătrânii satelor din zonă obișnuiesc să spună că, atunci când bate vânt din sus, e traistă goală, iar când vântul bate din jos, se schimbă vremea, va ploua. De obicei, frecvența cea mai mare o au vânturile ce bat dinspre est, apoi de cele dinspre vest. În schimb, acestea din urmă au intensitatea mai mare (5-6 m/s, în medie). Iarna și primăvara sunt vânturi mai puternice, dar vara se semnaleză rareori, furtuni puternice și de scurtă durată. Caracteristica principală a zonei, din acest punct de vedere, este calmul atmosferic (peste 32% din timp).

Relieful

Comuna Brastavățu este situată în Câmpia Romanaților, subunitate a Câmpiei Române, delimitată de văile Dunării, Oltului și Jiului. Partea centrală a acesteia este un câmp interfluvial subcolinar – Câmpul Leu - Rotunda, care se extinde spre sud-est până la aliniamentul dat de satele: Crușovu – Brastavățu - Obârșia. Această unitate morfologică ocupă în spațiul comunei Brastavățu porțiunea de moșie situată la vest și la nord-vest de aceasta. El reprezintă un rest al suprafeței inițiale, care a devenit uscat imediat după retragerea apelor lacului levantin, în care agenții modelatori externi principali au fost cel fluvial și cel eolian. Porțiunea din moșia comunei din partea de sud-est și de est, se află în unitatea morfologică a Câmpiei de terase a Oltului și Dunării, formată prin deplasarea spre est, respectiv sud, a cursurilor celor două ape. Mai întins este podul terasei a doua a Oltului, care ocupă jumătatea de est a teritoriului comunei. Aceasta se racordează, la sud de satul Brastavățu, cu terasa Băilești (a Dunării), aspect insesizabil, din cauza depunerilor torențiale de la baza câmpului interfluvial.

Din analiza hipsometriei⁶ regiunii se constată o altitudine medie de 70 de metri, altitudinile scăzând de la nord la sud și de la vest la est. Maximele sunt în partea de

⁶ Hipsometriei, parte a geodeziei care se ocupă cu măsurarea înălțimilor

vest (zona „La vârf”, precum și la limita spre comuna Obârșia, în Movila Mare) unde se ating și se depășesc ușor 105 metri. Altitudini apropiate sunt și în partea de nord, către vatra satului Grădinile. În spațiul vetrelor celor două sate componente ale comunei, altitudinea variază între 70-85 metri, iar în partea de est – sud-est, către comunele Vișina și Rusănești, scade sub 60 de metri, chiar 55 metri în extremitatea de sud.

Câmpia de terase

Partea de est și sud-est a comunei, situată în cea mai mare parte în extravilan, se află pe podul teraselor Dunării (Terasa Băilești) și Oltului (Terasa Caracal). Această suprafață este de o remarcabilă netezime. Cea mai extinsă este terasa Oltului, ocupând toată suprafață de la est de satele Brastavățu și Crușovu. În schimb, terasa Dunării, fiind situată în zona de racord cu cea a Oltului, se îngustează foarte mult, pătrunzând dinspre sud-vest, ca o pană. Fruntea acesteia este mai clar evidențiată la nord de vatra satului Vișina Nouă, iar pe măsură ce se racordează cu terasa Caracal, devine greu sesizabilă. Și pe terase se pot observa câteva măguri.

De fapt, limita dintre interfluviu și terase este mascată de prezența unui glacis⁷ de acumulare destul de extins, practic pe întreaga zonă a vetrelor celor două sate componente ale comunei, la baza acestuia formându-se izvoare, captate la cișmelele celor două sate, ca de altfel pe tot aliniamentul cuprins între Vădastra și până aproape de Caracal.

O formă minoră a reliefului antropoc mai este cea a canalelor de irigații, foarte frecvent întâlnite în această zonă, care au fost construite în perioada comunistă.

Podul terasei Oltului are cea mai mare extindere. Aici mai apar, din cauza tasării depozitelor loessoide, crovuri de mici dimensiuni, cu adâncimi de până la 1 metru, iar diametrul acestora variază de la de la câteva zeci, până la câteva sute de metri, aspectul lor fiind slab ondulat, deci nu schimbă forma netedă a câmpiei. Ca și movilele, aceste crovuri au fost estompate prin efectuarea lucrărilor agricole de pregătire a solului. La extremitatea de est și sud-est a moșiei comunei, în lungul acestor crovuri, se înfiripează slab câteva văi (Valea Fântâniței, Valea Pudnei).

Dintre procesele de degradare actuală, cele torențiale sunt prezente, remarcându-se pluviodenudarea și ravenele incipiente, caracteristice pentru arealele de limită câmp-terase, ca și pe coastele mai abrupte ale văilor. Ele sunt perpendiculare pe aceste coaste, prezentând chiar și ramificații, fiind provocate de ploile torențiale și favorizate inclusiv de depozitele superficiale, alcătuite din formațiuni loessoide.

⁷ *Glacis, teren neted în pantă ușoară*

Alte procese de degradare actuale sunt cele din albia minoră acelor două pâraie. Pe valea Crușovului, eroziunea cea mai accentuată se manifestă în aval de barajul lacului, iar sub apele lacului, procesul de aluvionare este activ. Pe locul fostei bălți a Crușovului, s-a realizat în trecut, iar astăzi continuă cu o mai mică intensitate, acumularea unui pat aluvial, format mai ales din nisip și mîl, formându-se câteva meandre, iar eroziunea laterală este destul de activă în zona cișmelei satului Crușovu (pe malul stîng). La contactul câmp-terasă, ca urmare a eroziunii, transportului și acumulării materialelor din lungul văilor Crușovului, Brastavățului și, mai puțin, a văii Ascuțitei, se formează mici conuri de dejecție. Procesul de aluvionare este foarte vizibil pe valea Brastavățului, unde s-a ajuns la „înecarea” micului pârâiaș de aici în propriile materiale transportate, precum și o ușoară meandrare. Un con de dejecție de mici dimensiuni a format, în zona sa terminală, pârâul Grădinile, la limita de sud-est a moșiei Brastavățu.

Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică este foarte săracă, formată din pâraie autohtone, cu scurgere semipermanentă, cu alimentare predominant pluvială, cu o pantă de scurgere slabă, mai important fiind pârâul Crușovu, de-a lungul căruia sunt câteva acumulări lacustre, de origine antropică.

Pânza freatică este cantonată în „rocile-magazin”: nisipuri, pietrișuri, bolovănișuri fluvio-lacustre și fluviale, iar stratele impermeabile peste care se află sunt formate din diverse tipuri de depozite loessoide.

Stratul freatic superficial, folosit, prin forarea de puțuri, în aprovizionarea cu apă a localnicilor, are calități slabe, din cauza durtății mari (depunerile de calcar sunt evidente la fierberea apei), a cantităților apreciabile de nitriți, urmare a depozitării gunoierului de grajd din gospodăriile populației, iar în unele locuri, apa este sălcie (îndeosebi în satul Crușovu, dar și în partea de est a satului Brastavățu). În general, calitatea slabă a apei constituie o problemă deosebită pentru locuitorii comunei. Adâncimea la care se întâlnește acest strat freatic, variază de la 12-15 metri în partea de nord și de vest a comunei, la 3-4 metri în est. Totuși, prezența văilor Crușovului și Brastavățului, duce la scăderea nivelului freatic la 1-3 metri de-a lungul acestora, iar în câteva puncte, la apariția izvoarelor. Unele anomalii în această privință, date de adâncimi relativ mari ale stratului superficial din partea de est a intravilanului celor două sate, de peste 30 de metri, se explică prin prezența tăpșanului de glaciș, cu depuneri mai consistente ale materialelor cu

structură torențială în zonă. În perioada în care sistemele de irigații funcționau, nivelul general al acestui strat era mai ridicat, cu aproximativ 1 metru.

A doua pânză freatică este cantonată în pietrișurile și nisipurile ce alcătuiesc stratele de Frățești, situate la adâncimi medii de 35-40 de metri. Aceste ape au calități de potabilitate superioare și debite mari, putând fi captate și folosite în alimentarea tuturor satelor din zonă.

Rețeaua hidrografică este de vârstă postlevantină, stabilindu-se de-a lungul acelor văi paralele, pe direcția vest - nord-vest, est - sud-est, situate între dunele de nisip fosilizate. În zonă, densitatea rețelei hidrografice are valori mici, cuprinse între 0,01 și 0,03 km/km². Evaporația accentuată din timpul verii, precum și intervenția omului prin irigații, conduce la secarea temporară a unor porțiuni din pâraiele ce străbat teritoriul comunei. Primăvara, în perioada ploilor abundente și a topirii zăpezilor, precum și vara, în timpul averselor de ploaie, apar viituri și chiar forme incipiente de organisme torențiale. În schimb iarna, pe scurte perioade de timp, pâraiele, cât și lacurile, pot forma poduri de gheață, sau chiar îngheață total. Izvoarele fac parte din două categorii: unele apar în baza depozitelor loessoide, care acoperă dunele fosilizate (alimentând Pârâul și Balta Crușovului), iar altele, la contactul câmp-terase (cele din zona cișmelei Brastavățu).

Apele curgătoare sunt în număr de trei: Pârâul Crușovu, Pârâul Cișmelei și Pârâul Brastavățu, toate curgând spre est-sud est.

- **Pârâul Crușovu** își are obârșia pe teritoriul comunei Bucinișu, având două porțiuni distincte. Prima cuprinde porțiunea de la izvor până la ieșirea din spațiul interfluvial, având un curs permanent de apă, valea clar delimitată, iar de-a lungul acesteia, create antropic, două lacuri de tip heleșteu, Balta lui Gogu și Balta Brastavățu, în amonte față de vechiul liman fluviatil. De la barajul bălții în aval, pe câteva sute de metri, pârâul are cursul mai repezit. În a doua porțiune a cursului său, care corespunde zonei de terase, cu relief șters, el tinde să se meandreze, schimbându-și direcția spre sud, apoi, după ce subtraversează drumul național, intră în canalul magistral de irigații Stoenești –Vișina, apele scurgându-se, prin rețeaua de canale, către est, spre Valea Oltului. De remarcat că, înaintea construirii sistemului de irigații, pârâul curgea mai la sud de actualul canal de evacuare a apelor sale. Acest sector are un curs mult mai lent, iar vara seacă, din cauza evaporării intense, dar mai ales, pentru că apele sale sunt folosite pentru irigații, astfel încât, în această perioadă, rareori își continuă cursul mai la est de canalul magistral la care am făcut referire.

▪ **Pârâul Cișmelei** își are izvoarele în zona centrală a satului Brastavățu, cea mai mare parte a apelor sale provenind de la cișmea. Are un traseu scurt, mai ales vara, când devine un curs sec înainte de a ieși din intravilanul satului, din cauza irigațiilor. În sezonul rece, atunci când bilanțul hidrologic este excedentar, o parte din apele acestui pârâu se acumulează într-o baltă, situată în spațiul intravilan, restul scurgându-se până în apropierea căii ferate, unde formează, temporar, o porțiune de mlaștină.

▪ **Pârâul Brastavățu** urmează traseul văii omonime, paralelă cu Valea Crușovului, care este situată în partea central-sudică a satului Brastavățu. Acest pârâu se află într-un stadiu avansat de colmatare, la care s-a adăugat scăderea nivelului pânzei freatice din ultimii 25 de ani. Astfel, dacă în trecut își avea obârșia la vest de sat, astăzi cursul său se formează mai spre est, în spațiul intravilan. Dar și așa, cursul nu este permanent pe nici o porțiune, fără a face responsabile de secarea sa din timpul verii, scăderea nivelului pânzei freatice, cauzat de lichidarea sistemelor de irigații de pe raza comunei. Începând cu porțiunea în care curge pe lângă stadion și piață, urmează un traseu paralel cu Pârâul Cișmelei, apoi confluează cu acesta. Aproape de a ieși din intravilan, valea sa a fost adâncită și lărgită de cărămidari, formând o cuvetă lacustră ce preia surplusul de ape din perioadele cu precipitații mai bogate.

În anul 1958, Valea Crușovului a fost adâncită și s-a construit un baraj de pământ, betonat, de 16 m înălțime, prevăzut cu un sistem de control al evacuării apei și un canal de preaplin. În spatele barajului s-a format astfel un lac de tip heleșteu, Balta Brastavățu, situată în amonte aliniamentul lizierei vestice a satului Brastavățu, cu o suprafață de circa 36 ha. La coada acestui lac se află unul similar, Balta lui Gogu, ceva mai vechi, dar mai mic, și care a fost colmatat aproape în întregime. Tot pe Valea Crușovului a mai existat, anterior creării celor două heleștee, Balta Crușovu, situat chiar în spațiul dintre cele două sate, la vest de actualul drum județean 544, pe care Petre Coteț (1957) și alți geografi l-au considerat a fi un liman fluvial, ce avea o suprafață de numai 3 hectare. Din cauza creșterii vitezei apei din pârâu prin înălțarea nivelului apei din amonte, în urma construirii barajelor, acest lac a dispărut.

Balta Brastavățu are și o alimentare subterană, dar predomină cea pluvio-nivală, având apă în permanență. În unii ani, mai ales la sfârșitul toamnei, lățimea sa scădea la 10-15 metri, astăzi acest fapt nu se mai produce, întrucât singura posibilitate de evacuare a apei sale a rămas canalul de preaplin. Adâncimea sa este

Capitolul III

de 2-3 metri, dar depășește, pe talvegul central, 5-6 metri. Temperatura apei din lac variază, la suprafață, în funcție de anotimp, depășind, în mijlocul verii, 25-26°C, iar în timpul iernii, se produce înghețul apei (gheață la mal și pod de gheață, în fiecare an, cu foarte rare excepții).

Balta Brastavățu

Perioada de îngheț durează de la sfârșitul lunii decembrie – începutul lunii ianuarie, până la sfârșitul lui februarie - începutul lui martie, în cei mai geroși ani, dar în iernile mai blânde, doar câteva zile.

Apa bălții are o transparentă de până la 40-50 cm adâncime, după care devine mai tulbure, din cauza materialelor fine în suspensie. Gradul de colmatare nu este prea mare, iar apa nu conține germeni transmițători de boli.

Lacul a fost o sursă de irigații pentru terenurile din jur, pentru pescuit, adăparea animalelor ce pășteau pe islazul comunal, precum și ca spațiu de agrement. Prin concesionarea sa, ar putea deveni o sursă de pește, dar și o zonă amenajată corespunzător pentru agrement, pe ansamblu, un punct de atracție turistică.

Solurile

Solurile, din clasa molisolurilor, cu grad mare de fertilitate, constituie una din cele mai mari resurse ale zonei. Pe teritoriul comunei Brastavățu se întâlnesc două tipuri principale de soluri: **cernoziomul cambic** (în literatura mai veche, cernoziom slab levigat), pe terasele Oltului și Dunării și **cernoziomul argiloiluvial** (cu levigare moderată sau chiar puternică), pe câmpul interfluvial.

Factorii pedogenetici principali au fost: materialul parental, alcătuit din roci friabile, împreună cu relieful cvasiorizontal, de aici grosimea mare a solurilor; climatul relativ blând și vegetația în mare parte ierboasă, favorizând bioacumularea ca proces pedogenetic principal, ca și ph-ul ușor bazic; cantitatea de precipitații destul de redusă, ce a favorizat spălarea carbonaților și migrarea lor în orizontul Bv (la cernoziomurile cambice), chiar mai mult, a argilei, ducând la formarea orizontului Bt (la cernoziomurile argiloiluviale). Rezultă, așadar, soluri de culoare închisă, cu profil clar diferențiat, cu acumulare de humus saturat în calciu, cu o fertilitate ridicată.

Alături de aceste tipuri, pe suprafețe foarte reduse, de-a lungul văilor, se află soluri gleice și lăcoviști. Pe locul fermelor zootehnice ale fostelor C.A.P.-uri, unde au fost depozitate bălegarele, inclusiv în fostele gropi de siloz, se întâlnesc azi protosoluri antropice. Pseudogleizarea, proces des întâlnit în trecut, când irigațiile erau pe suprafețe mari, efectuate adesea neglijent, ajungându-se chiar la salinizarea solului pe unele suprafețe, astăzi practic nu mai există.

Aceste soluri au caracteristici fizice și chimice foarte bune, constituind o bogăție principală pentru această zonă. Greutatea volumetrică este de 1,36 g/cm³, porozitatea de 49%, coeficientul de higroscopicitate, de 8,1%, coeficientul de ofilire, de 12,2%, capacitatea de apă în câmp, de 22,2%, capacitatea de apă utilă, de 10,4%, toți acești parametri fizici având variații reduse pe profil. Cantitatea de humus în orizontul superior este de 2,8-4,8%, gradul de saturație în baze, de 78%, crește spre adâncime, ph-ul variază între 6-7, principalii cationi de schimb fiind calciul și magneziul. Substanțele nutritive sunt bine mobilizate, procesele de humificare, descompunere și formare de complexe argilo-humice sunt foarte favorabile.

Aceste soluri au o mare capacitate de amonificare și cel mai înalt nivel de nitrificare.

Flora și fauna

Regiunea se încadrează în zona de silvostepă, arborii specifici fiind stejarul brumăriu și cel pufos. Ierburile specifice stepei au fost înlocuite, aproape în întregime, cu plante segetale și ruderale (buruieni), iar pe raza comunei nu mai există nici o pădure.

Zoogeografic, predomină rozătoarele, mai rar unele mamifere ca mistrețul sau vulpea, precum și o serie de păsări, pești, insecte etc.

Vegetația de pe teritoriul comunei Brastavățu aparține silvostepii. Cea naturală a suferit o restrângere a răspândirii sale. O pădure defrișată, cu vegetație secundară de ierburi, arbuști, cu arbori mai rari, folosită ca loc de pășunat, astăzi în moșia comunei Grădinile, era, în perioada anterioară colectivizării, proprietatea satului Brastavățu. Vegetația spontană este reprezentată de 120 ha de pășuni naturale în spațiul denumit „suat”.

Vegetația naturală cea mai răspândită este cea a plantelor segetale (buruieni de cultură) și a plantelor ruderale (buruieni de pe terenuri virane). Majoritatea sunt elemente eurasiatice, o pondere importantă având-o cele cosmopolite.

Din punct de vedere al spectrului bioformelor, terofitele dețin majoritatea, urmate de hemicriptofite, iar din cel al formelor ecologice, se remarcă mezoxerofitele, dar și mezofitele. Această analiză ne arată clar predominanța absolută a elementelor adaptate la un climat moderat continental, dar și prezența unor buruieni cu un grad mare de adaptabilitate la diverse condiții de mediu. Există însă plante reprezentative, cu anumite preferințe, cum ar fi *Polygonum aviculare* (troscot), *Ranunculus repens* (piciorul cocoșului), *Galinsega parviflora* (busuioc sălbatic), care preferă locurile uscate și însorite, *Amarantus retroflexus* (știr), ce se dezvoltă mai bine pe soluri afânate, sau *Convulvus avensis* (volbura), *Polygonum aviculare*, pe soluri bătătorite, *Amarantus retroflexus*, *Urtica dicica* (urzica), care caută solurile bogate în nitrați, *Consolida regali* (nemțisor), *Adonis aestivalis* (cocoșei de câmp), plante calcifile, ori *Trifolium arvense* (papanașii), *Malva pusilla* (nalba mică), plante calcifuge.

În cadrul asociațiilor segetale, cele mai frecvente specii sunt: *Anthemis arvensis* (romanița), *Delphinium consolida*, *Adonis aestivalis*, *Papaver rhoeas* (mac), *Thlaspi arvense* (punguliță), *Setaria glauca* (mohor), *Galinsega parviflora*, *Festuca valesiaca* (păiușul), *Cirsium arvense* (pălămida), *Euphorbia sp.* (laptele cucului), *Stipa capitata* (negara), *Stipa Joanis*, *Stipa pulcherina* (colilia). Dintre speciile care dispăruseră, și care au reapărut în ultimul timp, se remarcă *Agrostemna githage* (neghina) sau

Agropyron repens (pir). Plante ruderales mai frecvente sunt: *Polygonum aviculare*, *Cynodon dactilon*, *Capsella bursa pastoris*. De-a lungul canalelor de irigații cresc subarbuști, cum sunt: *Prunus spinosa* (porumbur), *Crataegus monogina* (gherghinar), sau plante iubitoare de apă: *Phragmites comunis* (trestia), *Mentha acvatica* (menta de apă), *Tipha sp.* (papură), care se întâlnesc și de-a lungul pâraielor. În apele bălților sunt plante plutitoare: *Lemna trisulea* (lintița) și *Midrocharis morsus ranae* (iarba broaștei).

Vegetația arboricolă este reprezentată de *Populus sp* (plop), *Salix sp* (sălci), pe văi, sau plantații de *Accacia sp* (salcâm), în zona islazului comunal.

Animalele mai frecvente fac parte din categoria rozătoarelor: *Cricetus cricetus*

(hârciogul), *Microtus arvalis* (șoarecele de câmp), *Apodemus agrarius* (șobolanul de câmp), *Lepus europaeus* (iepurele de câmp), mustelide ca: *Mustella eversmarii* (dihorul de stepă), *Mustella nivalis* (nevăstuica), *Putorius putorius* (dihorul), precum și diverse specii de

păsări: *Coturnix coturnix* (prepețița), *Melancorypha calandra* (ciocârlia de câmp), *Embricosa calandra* (presura sură), *Ciocnis albe* (barza), *Perdix perdix* (potârnichea) etc.

În ape se remarcă *Cyprinus carpio* (crapul) și *Carassius carassius* (caracuda), dintre pești, precum și unele specii de amfibieni și crustacee.

Evoluția demografică a populației

➤ Dinamica populației

Partea de sud-est a Câmpiei Romane, în care se află comuna Brastavățu, se caracterizează printr-o densitate relativ mare a așezărilor omenești, datorată condițiilor naturale și istorice prielnice acestora. Agricultură a favorizat dintotdeauna formarea de așezări permanente, iar „jugul de lemn” al turcilor nu a constituit o piedică în dezvoltarea lor.

De-a lungul timpului, populația în acest teritoriu a cunoscut creșteri lente, dar continue. O creștere mai rapidă s-a realizat din a doua jumătate a secolului al XIX-

lea, un factor esențial fiind împrăștiarile succesive din acea perioadă, care a dus la creșterea sporului natural, și chiar migrator. Analizând datele de la recensăminte, se constată o creștere continuă a populației atât la nivel de comună, cât și la nivelul celor două sate componente.

Principala cauză a scăderii bruște a populației comunei după anul 1977 a constituit-o industrializarea forțată din acea perioadă, dar și efectele colectivizării, ceea ce a condus la eliberarea forței de muncă din acest sector. Cei plecați au fost îndeosebi tinerii, fapt ce a declanșat scăderea continuă a natalității, îmbătrânirea populației și accentuarea fenomenului de scădere a populației comunei.

Natalitatea este factorul cel mai dinamic al creșterii populației. În perioada antebelică, ea avea valori foarte ridicate, de 20-25%, și chiar mai mult. Ulterior, valorile ei s-au diminuat treptat, odată cu emanciparea populației satelor, nu fără a înregistra unele fluctuații semnificative. Astfel, ea a scăzut simțitor în anii ce au urmat celui de-al doilea război mondial, din cauza scăderii populației masculine (mulți căzuți pe fronturile de luptă), multe femei au rămas văduve, fără a se recăsători, iar cele tinere s-au căsătorit la vârste mai mari. După o perioadă de restabilire a unor valori mari a natalității, anii deceniului 6 și începutul deceniului 7 s-au caracterizat printr-o scădere severă a acesteia, cauzată de politica de liberalizare a avorturilor. Următorii 25 de ani au constituit o perioadă în care natalitatea a înregistrat valori de peste 15% , până spre 20%, anii 1967-1970 fiind de vârf, cu peste 140 de copii născuți la nivel de comună, număr dublu față de cel din 1990, și triplu față de media perioadei 2001-2005. A urmat, după 1990, o scădere drastică a numărului noilor născuți.

Mortalitatea nu a suferit, de-a lungul timpului prea multe modificări. Valorile sale relative au scăzut semnificativ, de la 15-18%, cu unele vârfuri de peste 20%, în perioada interbelică și până în anii 50, apoi a scăzut la 10-11%. În ultimii 20 de ani, din cauza structurii îmbătrânite a populației comunei, se înregistrează valori de peste 13%, chiar peste 16%, cu recordul de 20,7% în anul 2003.

Așadar, rata mortalității este mai fluctuantă, în ultimii ani, decât cea a natalității. Se poate spune că un prag critic a fost trecerea de la anul 2001 la 2002, deci modificările esențiale s-au simțit cu un decalaj de peste 10 ani față de cele ale natalității.

Sporul natural este influențat de valorile natalității și mortalității. Valorile sale au fost pozitive, ușor negative după 1990, care s-a accentuat în ultimii ani.

Modul de evoluție a sporului natural al comunei Brastavățu, se încadrează în tiparul general de evoluție a populației rurale din zonă și, în general, al populației rurale a țării noastre din ultima perioadă de timp.

Migrațiile completează tabloul general al dinamicii populației comunei, generând schimbări de esență în evoluția acesteia, mai ales în ultimii 40 de ani.

În timpurile istorice, populația Olteniei a primit fluxuri de populație din Transilvania, începând cu secolele XII-XIII (fapt menționat și în „Diploma cavalerilor ioaniți” din 1347), apoi în secolul XVII (în urma înăspririi situației iobagilor români, cauzate de aplicarea unor legiuri ale autorităților habsburgice), după aceea în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, în urma Păcii de la Kuciuk-Kainargi, care a creat condiții favorabile cetelor de români transilvăneni să se stabilească la sud de Carpați. Migrația acestora s-a manifestat și prin fenomenul de transhumanță, fapt favorizat de prezența, în apropiere, a bălților Dunării (balta Potelu). În aceeași perioadă, se realizează o migrație masivă a bulgarilor și chiar sârbilor, determinate tot de cauze istorice. Așa se explică de ce un sat apărut atât de recent cum a fost Brastavățu, a ajuns, în câteva secole, să cumuleze, la începutul secolului XX, peste 3000 de suflete.

Exodul populației comunei spre alte zone poate fi urmărit mai cu seamă din perioada interbelică, atunci când statul român încuraja popularea Cadrilaterului bulgăresc, prin împroprietărirea celor ce se stabileau în acea zonă. Deși nu de mare amploare, acesta poate fi socotit un moment de cotitură în evoluția tuturor așezărilor rurale din regiune. În deceniile 5 și 6 ale secolului trecut, condițiile social economice tot mai vitrege ale țăranimii, date de introducerea cotelor agricole, impun apariția primului val de exod al tinerilor din comună, impus și de cerințele tot mai acute de formare rapidă de personal „cu origine sănătoasă” din diverse sectoare de activitate (armată, miliție, învățământ, sănătate și altele). O altă categorie de persoane se deplasa, temporar sau definitiv, pentru a lucra în zone cu deficit de personal lucrător în agricultură, mai ales în Dobrogea. Tot acum, într-un număr mai redus, alții încep să plece pentru a lucra pe șantiere de construcții sau în industrie. Această categorie devine preponderentă după 1961, anul colectivizării în comună, când tinerii părăsesc masiv zona, pentru a lucra preponderent în construcții, iar după 1970, odată cu industrializarea masivă a țării, în diverse fabrici. Acest flux a fost continuu, fiind principala cauză a reducerii drastice a populației comunei până în 1990.

În ultimii 30 de ani, exodul rural a avut, pe lângă cauzele strict economice, pe cele legate de mirajul orașului, cu posibilități superioare de confort și altele.

Se pot defini locurile de destinație ale acestui exod al populației comunei, în funcție de importanța lor, în centre de atracție zonale (orașele Corabia și Caracal), regionale (orașele Craiova și Slatina), național (orașul București). Alte areale foarte importante de atracție, unele menționate deja, au fost: Dobrogea, Banatul (cu centrele: Reșița, Timișoara, Hunedoara), bazinele miniere Petroșani și Motru-Rovinari (mai ales după anul 1980), sudul Ardealului (în unele centre ca: Sibiu, Cisnădie, Făgăraș, Brașov).

După 1990, mai exact în perioada 1995-2000, are loc o ușoară tendință de aflux al unei părți a populației disponibilizate din industrie, mai ales persoane cu vârste trecute de 40 de ani, către comuna natală, Brastavățu.

O altă tendință a migrației în ultimul deceniu, este cea internațională, care este, de obicei, temporară, și care a luat proporții mult mai târziu decât în alte zone ale țării, de-abia în ultimii 2 ani. Țările de destinație preferate sunt Spania și Italia. După cum se știe, migrarea temporară a forței de muncă spre statele dezvoltate din Uniunea Europeană, este un fenomen la nivel național, și chiar mai amplu, deci nu se impune un comentariu asupra acestui fapt. Singurul aspect care merită observat, este acela că din cauza posibilităților financiare mai reduse ale locuitorilor, a evoluției mai lente a mentalității, acest tip de migrație a luat avânt atât de târziu.

Legat de migrațiile temporare, cele care au avut o consistență deosebită, au fost reprezentate de navetism. Cei mai mulți navetiști se îndreptau spre fabricile de vagoane, de conserve, de anvelope și de tricotaje din Caracal, cele de zahăr, de melană și tăbăcăria din Corabia, dar și spre șantierele de construcții din aceste orașe. Numărul lor se apropia de 200 și aveau la dispoziție mijloace de transport special destinate acestui scop. În prezent, sunt mai puțin de 30 de navetiști din cadrul comunei.

➤ Structura populației

Structura pe grupe de vârste și sexe rezultă nemijlocit din evoluția sporului natural și migrator de-a lungul unei perioade mai îndelungate (aproape un secol).

La nivel comunei Brastavățu, în anul 2012, grupele de vârstă cuprinse între 70-74 ani sunt cele mai numeroase. În schimb, populația care are vârsta între 0-4 ani a cunoscut un regres considerabil, înregistrând o populație de 210.

Nivelul tot mai redus al natalității, la care se adaugă nivelul crescut al tinerilor care au părăsit comuna în ultimii ani, au dus la descreștere evidentă populației comunei. Ponderea celor trei categorii majore (tineri, maturi și vârstnici) în totalul populației comunei se prezintă astfel:

- populația tânără (sub 20 de ani), a scăzut în ultimii ani, ajungând la cifra de 908 persoane;

- populația matură (între 20-60 de ani) înregistrează cifra de 2.177 persoane;
- populația vârstnică (peste 60 de ani) a crescut simțitor, ajungând la cifra de 1.701.

Situația este asemănătoare și la nivelul celor două sate componente ale comunei.

Structura etnică și religioasă indică o predominanță netă a românilor ortodocși. La nivelul anului 2012, la nivelul comunei Brastavățu s-au declarat români 4.784 persoane, reprezentând 99,9% din total, 1 persoană s-a declarat maghiară și 1 persoană ucraineană.

În privința apartenenței religioase, 4.732 persoane s-au declarat de religie ortodoxă (98,8% din total), restul fiind aproape în întregime neoprotestanți (37 adventiști, 10 penticostali și 7 de alte religii).

Adventiștii au fost în sat de la începutul perioadei postbelice, iar penticostalii, mult mai recent, după 1990. În deceniul trecut s-a produs o creștere relativ rapidă a numărului ambelor comunități, care și-au construit case de rugăciuni în Crușovu (adventiștii) și în Brastavățu (penticostalii).

În ceea ce privește structura confesională, populația comunei se încadrează în tiparul regiunilor sudice, mai ales a Olteniei, cu o omogenitate mare a populației ortodoxe, păstrătoare vie a tradițiilor și ritualurilor mai mult sau mai puțin creștine. Numărul persoanelor practice este relativ mare față de al satelor din jur, fiind în creștere, fapt explicabil, între altele, și prin prisma îmbătrânirii populației comunei.

Structura profesională reflectă, pe de o parte, numărul populației în stare de muncă (populația activă) și a celei inactive (alcătuită, în esență, din copii și pensionari), iar pe de alta, domeniile în care lucrează populația activă.

Populația activă (circa 53% din total) este formată, în majoritate covârșitoare, din persoane nesalariate, care lucrează, aproape în întregime, în agricultură ca fermieri particulari, ca muncitori ocazionali sau ca prestatori de servicii în acest domeniu (furnizori de lucrări mecanizate), îmbinând adesea câte două din aceste forme de activități. Alte persoane nesalariate lucrează în construcții, ca lucrători particulari, ori în alte mici ateliere (de croitorie, cojocărie). Persoanele salariate sunt în număr de 309, în ultimii ani numărul lor crescând.

➤ **Densitatea populației**

Calculată ca raport între numărul de locuitori și suprafață, densitatea populației la nivelul comunei Brastavățu are valori diferite, în funcție de suprafața pe care este distribuită populația.

Astfel, comuna Brastavățu are o densitate medie când se face raportul la întreaga suprafață a comunei, o densitate brută când se împarte numărul populației la suprafața totală a vetrelor de sat și o densitate netă când este luată în considerație doar suprafața din intravilan care este ocupată cu clădiri de locuit.

Densitatea populației (loc/ha) a comunei Brastavățu

Total populație	Suprafața administrativă (ha)	Suprafața totală a vetrei (ha)	Suprafața intravilan (ha)	Densitate medie	Densitate brută	Densitate netă
4786	7034	340	430	0,68	14,07	11,13

Edificii și instituții principale

Conform datelor de la Direcția de Statistică Olt și de la nivelul Primăriei, pe teritoriul comunei există un număr de 1.778 de locuințe, cu o suprafață locuibilă de 73.377 m², două dintre ele fiind în proprietate publică, cu o suprafață locuibilă de 72 m².

Construcțiile anexe sunt formate din: grajduri (21.190 m²), pătule (11.072 m²), magazii (33.608 m²), șoproane (4.197 m²), garaje (789 m²).

Administrația locală

Sate componente ale comunei, respectiv Crușovu și Brastavățu, au suferit diverse modificări administrative de-a lungul timpului.

Până în 1830, satul Brastavățu a depins administrativ de satul Crușovu, iar între anii 1830-1928, cele două sate s-au administrat separat, pe cont propriu.

În urma legii administrative din 1928, care a adus înființarea primăriilor de centru, satul Brastavățu s-a administrat singur, iar satul Crușovu a aparținut de Studinița. Din anul 1946, de când au luat ființă Sfaturile Populare, satul Crușovu a fost arondat comunei Brastavățu. Instituția primăriei a rămas în satul Brastavățu.

Primăria

În perioada 1908-1926, Brastavățu a funcționat ca reședință de plasă (plasa Balta), având în cadrul clădirii primăriei și o judecătorie de ocol. Ea a funcționat în trei clădiri de-a lungul timpului. Până în 1945, într-o clădire care astăzi nu mai există, în

apropierea celor ulterioare. După această dată s-a mutat în conacul expropriat al boierului Pleșa, iar după 1994, în fața sa a fost construit actualul local.

În perioada primului război mondial, în timpul ocupației germane, arhiva acesteia a fost distrusă, fapt ce a îngreunat cercetările asupra istoricului comunei.

În valul transformărilor de după anul 1945, a fost antrenată și primăria. Prin Legea 17/11.01.1949, au fost înființate comitetele provizorii, care au înlocuit instituția primăriei. Acestea s-au constituit în organe tranzitorii către Sfaturile Populare, care vor fi constituite prin Decretul 259/28.12.1950 și vor funcționa până în anul 1968, când vor purta numele de consilii populare.

Consiliul popular era ales pe doi ani și jumătate și funcționa pe baza Legii 57/1968. Acesta își realiza atribuțiile în cadrul sesiunilor care aveau loc odată la trei luni, prin adoptarea de hotărâri în domeniile sale de competență. Între sesiuni funcționa Biroul Executiv, care se alegea în prima sesiune a consiliului popular, exercitând atribuțiile acestuia, cu excepția celor date de lege în competența exclusivă a consiliului popular, prin emiterea de decizii.

Membrii Consiliului Popular al comunei Brastavățu erau aleși dintre cetățenii cu drept de vot, în urma unor alegeri, când se alegeau și deputații pentru Consiliul popular al județului Olt și Marea Adunare Națională.

În ciuda schimbărilor produse după 1949, nu se poate vorbi despre o activitate a Consiliului comunal similară cu cea a instituțiilor administrative anterioare, criteriul politic primând și la nivel local, secretarul PCR realizând efectiv administrația locală.

Începând cu 1990, Consiliul Local de Uniune Națională (care se înființase în decembrie 1989) se dizolvă, întreaga responsabilitate a administrării treburilor publice locale revenind Primăriei, până la alegerile locale din februarie 1992. De la această dată, autoritatea administrației publice prin care se realizează autonomia locală în comună este reprezentată de consiliul local, ca autoritate deliberativă, și de primar, ca autoritate executivă.

Dintre edilii comunei Brastavățu amintim:

- între 1864-1900: Gheorghe Predețeanu, T. Rădulescu, Mihai Olteanu, Florea Mateescu, C Bănulescu, Iacov Barbălată, Spiridon Ionescu;
- în perioada 1901-1947: C. Dumitrescu, S. Stancu, F. Mateescu, G. Ștefănescu, D. Ocoleanu, Ion Prioteasa, Iulian Logofățu, Vasile Grigore, Ilie Cojocar,

- Marin Mantea, Iorgu Ocoleanu, Florea Cristea, iar la Crușovu: Ion Ștefănescu, I. Prodănescu, Ilie Răduț, Ilie M. Chera, Dumitru Schiopu, N. Negrilă;
- între 1947-1989: Ion Marcu, Grigore Mialțu, Ion Dicu, Eliodor Zamfir, Vasile Tudoran;
 - după 1989: Masi Gălan, Nicolae Cojocar, Constantin Predețeanu, Ionel Mantea, Constantin Cici Oprea.

Învățământul

Începutul școlii în comuna Brastavățu se poate data în prima jumătate secolului XIX. În urma circulării din 1838, prin vornicul Mihail Ghica a dat ordin să se deschidă școli în satele județelor, învățător fiind la nevoie preotul și dascălul cântăreț de la biserică, în satele Brastavățu și Crușovu au fost înființate școli. La școala din Brastavățu învățau și copiii din satul Crușovu; fiind un sat cu resurse umane importante, numărul copiilor care veneau la școală era mai mare decât în satele vecine, unele dintre ele neavând elevi suficienți pentru cursuri. La început, cursurile se țineau în pridvorul bisericii din localitate și într-o magazie a preotului. Ca instituție, școala la nivelul comunei Brastavățu a funcționat începând cu anul 1839 până în 1848, apoi din 1856, până în prezent. Localurile cele mai vechi din Brastavățu și Crușovu, care se mai păstrează și astăzi (câte 4 săli de clasă), datează din 1894.

Treptat, a crescut numărul copiilor care mergeau la școală și al învățătorilor, iar autoritățile au devenit mai interesate de bunul mers al învățământului. S-au făcut îmbunătățiri la școala din Brastavățu: localul școlii a fost așezat în fața bisericii, lipit de localul primăriei de atunci. Școala a fost acoperită cu șindrilă; curtea avea aproximativ 240 m² și era împrejmuită cu gard din lemn. Spre sud de școală se întindea o poiană mare, vecină cu curtea bisericii, unde se ținea hora în zilele de sărbătoare. În prezent, în locul acesta se află Căminul cultural și Primăria.

Începând cu anul 1864, învățământul românesc a devenit obligatoriu în urma legii lui Cuza, însă a cunoscut o evoluție înceată, greoaie chiar, inertială.

În acest context, între anii 1941-1944 s-au construit săli de clasă pentru ambele școli (încă 4 săli de clasă în Brastavățu și 2 în Crușovu) și între anii 1963 - 1965, s-au adăugat 4 săli de clasă la școala din Brastavățu și 2 la cea din Crușovu, ultimul local, cu etaj, adăugându-se Școlii Brastavățu în anul 1990. De asemenea, s-a realizat construcția la școala din cătunul Vișina - Gară, școală care a funcționat doar până în 1994.

Instituția școlii la nivelul comunei Brastavățu nu a fost un factor de educație doar pentru copiii și locuitorii comunei. Aici se țineau conferințe pentru fiii satului, ce aveau diverse teme: obligativitatea școlară, igiena locuinței, donații pentru

cantinele din județul Romanați etc. De asemenea, școala se ocupa de educația militarilor dorobanților ce se aflau pe raza comunei.

În prezent, la nivelul comunei Brastavățu, în anul școlar 2013 – 2014 în total sunt înscriși 481 elevi în școli și 99 copii în grădinițe.

Infrastructura educațională cuprinde 4 unități de învățământ, detaliate astfel:

- sat Brastavățu - Școala cu clasele I-VIII;
 - Grădinița cu program normal;
- sat Crușovu - Școala cu clasele I-VIII;
 - Grădinița cu program normal.
- 5 clase grădiniță cu program normal;
- 18 clase învățământ primar și gimnazial;
- 1 sală gimnastică;
- 1 laborator școlar;
- 1 teren de sport;
- 19 PC-uri.

De-a lungul timpului, s-au remarcat câteva personalități care au făcut cinste comunei, cum ar fi:

- **George Stancu Predețeanu** - profesor universitar;
- **Ion Oprescu** - directorul băncii capitalei;
- **Ion S. Predețeanu** - casier la aceeași bancă;
- **Ștefan Oprescu** - directorul ziarului Romanați;
- **Crăciun Pătru** - directorul Liceului Ioniță Asan din Caracal;
- **Octavian Iorgu Ocoleanu** - pilot de aviație, cel care a făcut primul zbor la Saigon;
- **Ștefan Zamfir** - profesorul universitar;
- **Gheorghe Dachin** - medic și scriitor, al cărui nume îl poarta biblioteca din comună.

Printre absolvenții celor două școli se numără numeroși învățători, profesori, ingineri, medici, etc. Dintre aceștia o parte activează în comună, iar alții sunt angajați la diferite instituții și întreprinderi din țară.

Dispensarul medical

A funcționat în diverse localuri până în 1980 (incluzând și o maternitate pentru scurt timp), când s-a construit noul local cu etaj, în care funcționează în prezent două cabinete de medicină de familie, un cabinet de medic dentist, un centru de permanență și spații de cazare pentru medici. Cabinetul de medicină de familie din

Capitolul III

Crușovu, funcționează în clădirea din patrimoniul primăriei, fost sediu al CAP Crușovu.

În Crușovu mai funcționează un cabinet medical particular, iar în Brastavățu, un cabinet medical veterinar (în clădirea fostului sediu al CAP Viață Nouă). Activitatea dispensarului apare ca începând cu anul 1934.

Poliția

Prin legea din 1893 se înființează jandarmeria rurală în întreaga țară, având menirea de a veghea în comunele rurale la siguranța publică, la menținerea ordinii și la executarea legilor.

În anul 1908, este înființat în comuna un post de jandarmi, probabil și ca urmare a evenimentelor din timpul răscoalei, dar și o judecătorie de ocol, primul judecător fiind I. Cernățeanu. Având diverse denumiri (jandarmerie, între 1908-1948, miliție, până în 1990), nu a avut niciodată un sediu propriu, fiind găzduită în diverse clădiri la dispoziția Primăriei (casa Danef, apoi casa Canci, expropriate de regimul comunist).

Judecătoria a fost desființată în 1928, la 15.04, în același an luând naștere la Corabia a doua judecătorie de ocol, ce cuprindea în activitatea ei și comuna Brastavățu. Odată cu desființarea judecătoriei, comuna a fost inclusă în activitatea plășii Corabia, din punct de vedere administrativ, iar plasa Brastavățu a luat sfârșit odată cu judecătoria.

Biserica

În comuna Brastavățu există 3 biserici ortodoxe. Instituții vechi și de mare impact asupra vieții locuitorilor, bisericile ortodoxe au reprezentat lăcașuri de cult, chiar de la întemeierea satelor Crușovu și Brastavățu, construite din lemn, având cimitire în jur.

- ***Biserica „Sfântul Nicolae” din Brastavățu***

Pe locul primei biserici din lemn, între anii 1861-1864 a fost ridicată biserica actuală prin strădania preotului Iancu, având ca hram Sfântul Ierarh Nicolae. Acestuia îi urmează spre slujire preotul Spiridon Ionescu care a avut un rol de seamă în

comunitate, slujind-o cu multă credință și patriotism.

Biserica are formă de cruce, cu pridvor deschis și cu turlă piramidală deasupra pronaosului. Ulterior, s-a mai construit un turn-clopotniță, iar recent, o anexă.

Locul de cimitir a fost primit în anul terminării construcției, la reforma agrară a lui Cuza, prelungit recent prin cumpărarea unor terenuri din apropiere. Acest spațiu este unul dintre cele mai îngrijite de pe întinderea comunei.

În anul 1974, preoții Aurel Berbescu, Ion Mantea și credincioșii au restaurat biserica și au electrificat-o.

În prezent, biserica are o bibliotecă parohială și o cantină socială, unde o dată pe lună mănâncă 20-50 enoriași. Prezența numeroasă în biserică se datorează și Asociației Creștine "Oastea Domnului", ai cărei membrii numeroși se adun după Sfânta Liturghie în Biserică.

- ***Biserica „Sfântul Nicolae” din Crușovu***

Biserica din satul Crușovu datează din 1867; are formă de navă, iar cimitirul este situat mai aproape.

Căminul cultural

Încă din perioada interbelică, în Crușovu a existat căminul cultural „Spre Ideal”, prin efortul profesorului emerit Crăciun Pătru. În aceeași perioadă, în Brastavățu se afla biblioteca „Petala” (de la numele generalului ce donase 100 volume), bibliotecă ce se afla, la început, în școală.

În 1940 s-a înființat căminul cultural „Brastaviceanu” condus de preotul Spiridon Ionescu. Căminul funcționa într-o sală de clasă, după plecarea elevilor.

La inițiativa preotului-învățător Spiridon Ionescu, s-a organizat un cor bisericesc compus din învățători și învățătoare, cor ce se deplasa în zilele de sărbătoare prin comunele vecine, dând răspunsuri la slujbele religioase.

Actuala clădire a căminului cultural din Brastavățu a fost construită în 1961, cuprinzând o sală de spectacole cu 400 de locuri, o sală de proiecții filme, sala bibliotecii comunale „Gheorghe Dachin”, un club pentru tineret.

Poșta și telefoanele

Aceste instituții au funcționat împreună într-o clădire naționalizată, iar după 1990 s-au despărțit, poșta mutându-se într-un spațiu impropriu din proprietatea cabinetului veterinar, iar centrala telefonică analogă, în clădirea dispensarului medical. După introducerea centralei digitale, aceasta a fost mutată în clădirea primăriei vechi.

Comuna Brastavățu era deservită, până la 1968, de oficiul poștal Obârșia, înființat în 1894, cu telegraf chiar de atunci. În prezent, comuna este deservită de oficiul poștal Brastavățu.

Economie

Profilul economic al zonei este predominant agricol, culturile predominante fiind cerealele, la care se adaugă tot mai mult, în ultimii ani, plantele tehnice, legumele și zootehnia. Mica industrie, comerțul, transporturile, completează tabloul economic al comunei. Viabilitatea comunei în viitor va depinde, în bună măsură, de crearea unor unități economice locale sau în zonă, care să permită o stabilizare a populației tinere.

Agricultura

Activitățile economice sunt rezultatul interacțiunilor istorice dintre locuitori și spațiul geografic în care trăiesc, iar așezările, prin dimensiunea și profilul lor economic, reflectă potențialul pe care îl deține spațiul lor adiacent.

După funcția lor, ca mai toate așezările rurale din zonă, Brastavățu și Crușovu sunt sate agricole, din subtipul cerealier, cu o legumicultură în creștere.

De-a lungul întregii lor existențe, ambele sate au avut un profund caracter agrar. Încă din vechime, cultura plantelor (grâu, mei, viță de vie, unele plante textile), creșterea animalelor (îndeosebi porcinele și ovinele, iar pentru muncă, bovinele și cabalinele, caracteristică păstrată aproape neschimbată până la mijlocul secolului trecut), apicultura, vânătoarea sau pescuitul, au reprezentat surse de trai pentru locuitori.

Spațiile cultivate ocupau, însă, porțiuni reduse comparativ cu cele actuale, cele mai întinse suprafețe fiind cele ale pășunilor naturale, ocupate de ierburile stepice. Această situație s-a menținut până la începutul secolului 19, când a crescut rapid populația zonei, împreună cu nevoile alimentare. Tot în perioada medievală, cultura viței de vie, iar ceva mai târziu, cea a porumbului, a căpătat o răspândire tot mai mare, nefiind supuse tributului turcesc. Aportul de populație sud-dunăreană, destul de important în zonă în secolul 19, aduce obiceiul cultivării legumelor și bostănoaselor.

La începutul secolului 20, când stepa a fost complet deștelinită, s-a trecut la defrișarea pădurii existente în partea de nord-vest a comunei, la limita cu Grădinile, păstrându-se copaci rari, fiind destinată ca loc de pășunat. După anul 1950, această suprafață este transformată în teren arabil, fiind folosit ca izlaz comunal, terenul situat de o parte și alta a bălții nou formate atunci. Tot în perioada comunistă, se realizează o mai mare diversificare a culturilor, fiind introduse o serie de plante tehnice: sfecla de zahăr, floarea soarelui, soia, rapița, în timp ce altele, ca inul și cânepa, sunt scoase de pe lista culturilor din zonă, iar viile ocupă suprafețe mai reduse. În același timp, bostănoasele, legumele și unele plante furajere, sunt tot mai mult cultivate.

Ponderea este destul de echilibrată la nivelul suprafețelor ocupate cu cereale păioase (30,9%), plante tehnice (30,5%) și porumb (21,3%), precum și ponderi însemnate ale legumelor, plantelor furajere și leguminoaselor (câte 4-7% fiecare). Fermele zootehnice aveau un număr mare de animale, care erau subnutrite, iar diversificarea mergea de la animalele de tradiție în gospodărie (porci, oi, păsări, vaci), până la pește, albine sau chiar nutrii.

În același timp, în gospodăriile individuale ale sătenilor, pe lângă păsări și porci, se creșteau mult caprele și măgarii, puțin pretențioase la hrană. În perioada imediat următoare desființării CAP-urilor, grâul și porumbul tind să devină culturi exclusive, crește din nou suprafața viticolă, aspecte care au început să se mai nuanțeze în ultimul timp (se mărește suprafața ocupată cu floarea soarelui și rapiță, mult solicitate pe piață, în detrimentul porumbului, care cere eforturi mai mari de îngrijire a culturii). Totodată, crește și numărul animalelor din gospodăriile individuale.

Structura culturilor agricole (ha)

Cereale păioase	Porumb	Plante tehnice	Leguminoase	Legume	Plante furajere	Alte culturi	Pășuni
2100	1450	2070	300	450	380	30	120

Modul de utilizare a terenurilor

Din analiza structurii fondului funciar al comunei Brastavățu, se poate constata predominanța netă a terenurilor agricole (aproape 94% din totalul suprafeței), iar în cadrul acestora, a suprafețelor arabile (peste 97% din suprafața agricolă și 93% din totalul suprafeței comunei).

Acest fapt este normal pentru o zonă de câmpie, cu relief plan, dar este rezultatul și altor premise naturale, cum ar fi cele de climă și sol, amintite în capitolele anterioare.

Structura fondului funciar în prezent (ha)

Agricol		Neagricol					Total
6699		335					
Arabil	Pășuni și fânețe	Livezi și vii	Curți și construcții	Drumuri	Ape	Altele	7034
6542,5	40	116,5	164	141	63	32	

Sistemele de irigații sunt nefuncționale, acestea efectuându-se îndeosebi în intravilan, sau de-a lungul pâraielor, ducând la secarea lor în timpul verii. Se folosesc pe scară largă îngrășămintele și sămânța selecționată și tratată cu insecto-fungicide, și tot mai mult, în ultimul timp, ierbicidele.

Principalele culturi agricole

Cerealele păioase rămân, de departe, cele mai cultivate plante, îndeosebi grâul, a cărui suprafață a crescut sensibil în ultimii 20 de ani, o cauză fiind faptul că nu necesită munci manuale, iar mulți fermieri și-au achiziționat propriile utilaje.

Totodată, grâul beneficiază de condiții pedoclimatice favorabile, majoritatea anilor oferind cantități de apă suficiente pentru plante, nefiind grav afectat de lipsa unui sistem de irigații funcțional.

În urma înmulțirii animalelor de tracțiune, au crescut și suprafețele ocupate cu orz și ovăz.

Porumbul este o plantă de mare tradiție în zonă fiind cel mai bine valorificat ca furaj, în alimentația omului, dar este încă folosit și drept combustibil (cocenii și ciocălăii).

Capitolul III

O cultură care s-a revigorat puternic în ultimii ani, este cea a florii soarelui, cultivatorii beneficiind de subvenții mai mari și având posibilități multiple de valorificare (prelucrare în presele de ulei din comună, utilizare ca furaj și drept combustibil, ori comercializare).

Sfecla de zahăr a înregistra cel mai mare recul în privința suprafețelor cultivate, fiind probleme cu valorificarea sa, dar și a randamentelor mai mici în regim neirigat. Totuși, se încearcă, în mod timid, prin acordarea de subvenții importante, o creștere a suprafeței cultivate. Alte culturi care și-au redus drastic suprafețele sunt soia și rapița, ultima cu o revenire spectaculoasă de câțiva ani, având utilizare în producerea unor carburanți ecologici, cu mare căutare.

Ceapa, usturoiul, tomatele, ardeiul, care se restrânseseră ca areal în intravilan, încep să fie tot mai mult cultivate în ultimii ani, având mare căutare pe piață. La fel se poate spune despre mazăre și fasole, ultima fiind cultivată îndeosebi împreună cu porumbul. Lipsa irigațiilor a dus la o scădere drastică a suprafețelor ocupate de bostănoase.

Cartoful se cultivă pe mici suprafețe, aproape exclusiv pentru consumul propriu, neavând randamente bune.

S-a încercat și cultivarea tutunului timp de câțiva ani, dar fără mare succes, din cauza problemelor de valorificare.

Vița de vie a crescut ca suprafețe, fiind cultivate soiuri hibride, mai puțin pretențioase la îngrijiri, dar cu producții și calități inferioare.

Principalele culturi agricole din comuna Brastavățu

Plante sau grupe de plante	Suprafața (ha)	Producții medii (t/ha)
Grâu	3920	2,8
Orz	60	3,0
Ovăz	60	2,5
Porumb	1686	4,8
Plante uleioase	894	1,9
Legume	160	
Leguminoase	20	

Pomii fructiferi nu sunt cultivați, cu mici excepții, în suprafețe destinate acestui scop, ci doar în curțile localnicilor, pentru nevoile lor familiale.

Creșterea animalelor

Baza furajeră este asigurată, pe lângă culturile de cereale, de plantele furajere, cultivate pe circa 33 de hectare, pășunile naturale (utilizate mai ales primăvara și la începutul verii), precum și buruienile din miriști (folosite vara).

Islazul comunal („suat”)

În privința creșterii animalelor, se remarcă îndeosebi porcinele, apoi ovinele, precum și păsările. În ultimul timp, bovinele devin pentru multe familii, sursă importantă de venit. Cabalinele constituie grupa de animale al căror număr a crescut în ultimii 20 de ani. Așa cum am arătat, scăderea generală a efectivelor de animale, creează o impresie falsă a regresului acestui sector, dar trebuie ținut cont de calitatea slabă a animalelor crescute în fermele fostelor CAP-uri.

Evoluția efectivelor de animale în ultimii ani

	bovine	porcine	ovine	caprine	cabaline	păsări	albine	iepur de casă
1988	2104	2380	8605	1271	207	29321	341	336
1994	799	1069	4890	767	319	24800	240	240
2005	505	1380	1657	283	458	37010	180	-

Vânatul nu este o activitate răspândită în comună. Există câțiva membri ai asociației de profil, care vânează mai ales iepuri, prepelițe, potârniche, mai rar mistreți sau vulpi.

În privința **pescuitului**, acesta s-a practicat foarte mult pe balta comunei, aici existând, în trecut, o crescătorie de pește. Recenta concesionare a bălții, e posibil să amplifice activitatea de pescuit, prin amenajarea ei în acest scop. Speciile cele mai întâlnite, în prezent, sunt crapul și carasul.

Mica industrie este reprezentată prin cele două mori de cereale în Brastavățu și una în Crușovu (numai de porumb), precum și o brutărie în Crușovu.

În perioada interbelică, a existat o moară pe apă, care folosea căderea de la barajul bălții Crușovului. În incinta uneia din morile din Brastavățu a mai funcționat, pe perioada comunistă, o brutărie.

Alte mici ateliere sunt legate de producerea uleiului, prelucrarea lemnului, a marmurei, croitorie, cojocărie, prefabricate din beton.

Comerțul se realizează, în primul rând, în cele circa **25 de magazine** cu mărfuri generale, unele având o gamă mai largă de produse (centre de distribuție a buteliilor de aragaz, de materiale de construcție, etc.), dar sunt și unități specializate: farmacia umană, punctul farmaceutic veterinar, agenția CEC.

Se mai adaugă **târgul săptămânal**, din fiecare joi, din satul Brastavățu, precum și cele anuale, din cele două sate, de pe **29 iunie (Crușovu) și 20 iulie (Brastavățu)**, cu o gamă largă a produselor desfăcute.

Agenți economici la nivelul comunei Brastavățu :

- S.C PIATRA SCRISA - cioplitor piatra;
- S.C ANAROX-MATEI - transportator auto;
- S.C CONFU COST - secție de croitorie;
- S.C ALEX-VLAD - servicii tâmplărie PVC;
- S.C DANMIR CARBOMAT - Peco;
- S.C DOMENIELE PIRVU - exploatație agricolă;
- S.C DIACONU FARMAC - farmacie veterinară;
- SC. FARMACIA FARMAS - farmacie umană;
- S.C ALEXIA MAT - PAN - depozit de materiale de construcții;
- S.C AGROPREST MIRCEA - prestării de servicii (presă de ulei) , restaurant (Taverna Olteanului);
- I.I STROESCU BOUION - comerț , prestării de servicii (presă de ulei).

Protecția mediului

Fiind așezări rurale, mediul geografic al acestora este, în general, curat și sănătos. Cu toate acestea, există momente și spații în care lucrurile, din acest punct de vedere, sunt ceva mai nuanțate.

O problemă deosebită, este aceea a depozitării gunoaielor. Dacă în trecut, acestea erau transportate aproape exclusiv pe terenurile cetățenilor, fiind biodegradabile, în prezent există numeroase produse aruncate împreună cu gunoiul de grajd, cum ar fi: bucăți de cauciuc, sticlă, textile, plastic. Acestea ocupă mormane întregi de-a lungul Văii Crușovului, Văii Brastavățului, zonelor de la periferia localităților, în general, de-a lungul canalelor de irigații dezafectate. S-a ajuns în unele situații chiar la invadarea drumurilor (de exemplu, în partea de nord-est a satului Brastavățu, către punctul „crucea Sâcăi”). Pentru locuitorii din aceste zone și pentru trecători, emanațiile urât mirositoare și chiar pericolele de răspândire a unor infecții, reprezintă probleme deosebite, mai ales că aici sunt aruncate inclusiv animale moarte, adesea din cauza unor boli. Tot odată, în apropierea acestor spații virane, pânza freatică este contaminată, devenind dulceagă și, în consecință, nepotabilă.

O altă sursă de poluare o reprezintă praful care, în perioadele mai secetoase, îndeosebi vara, la trecerea vehiculelor este transportat în gospodăriile localnicilor, chiar în case, reprezentând un element resimțit cu multă acuitate. Tot vara, mai rar, fumul produs de arderea miriștilor este adus de vânt până în sat, constituind un element de disconfort pentru cetățeni. În zona bălții, spălarea covoarelor și a animalelor produc o scădere a calității apelor acesteia. Practici asemănătoare au loc și în zona cișmelelor din Brastavățu și Crușovu.

Majoritatea acestor forme de poluare sunt produse de localnici, care își pot revizui comportamentul prin mijloace specifice de educație, control, amenzi. Problema prafului, împreună cu a noroiului, produs în perioadele ploioase sau de topire a zăpezilor, poate fi rezolvată prin modernizarea drumurilor.

Infrastructura de transport

Transporturile în zonă sunt diversificate:

✚ **Calea ferată** Caracal - Corabia asigură un trafic important de călători, realizând o concurență mijloacelor auto. Comuna Brastavățu este deservită de stațiile CFR Studina și Vișina, ambele situate pe teritoriul său, la depărtări de 1,5 – 3 km. față de cele două sate. De remarcat că, stația Vișina avea și un trafic important de mărfuri, aici încărcându-se importante cantități de produse agricole. Urmare și a desființării CAP-urilor și fermelor legumicole de stat din zonă, aceasta a devenit un simplu punct de oprire pentru trenuri, fiind externalizată inclusiv vânzarea de bilete.

✚ **Transporturile rutiere**, realizate pe DN 54 Caracal - Corabia, pe DJ 544 și DC 131, au luat avânt, atât în traficul de călători cât și cel de mărfuri. În prezent, două societăți asigură transportul călătorilor spre Caracal și una spre Corabia. Starea drumurilor, cu excepția DN 54, lasă de dorit. În comună există circa trei km. de drumuri asfaltate sau betonate, câteva drumuri pietruite, iar restul, din pământ. Totuși, în ultimul an, s-a reușit pietruirea câtorva ulițe mai importante.

Rețeaua drumurilor este, în linii mari, rectangulară. Rețeaua de ulițe a fost îndreptată, atât cât s-a putut în 1864 și 1891, cu ocazia primelor împrumuturi și remăsurări, rămânând încă multe neregularități ale acesteia, aspect specific așezărilor vechi. Cele mai evidente sunt date de traseele șoselelor principale ce traversează satele comune. Așa este șoseaua care traversează Brastavățu și Crușovu pe direcția NNE-SSV, ori aceea care face joncțiunea ei și a DN 54. Ultimele mahalale construite de la periferia Brastavățului și din Vișina –Gară au o rețea de drumuri mult mai dreaptă decât cele din zona central sudică a satului Brastavățu, aproape de valea omonimă, care au constituit nucleul așezării.

✚ **Transportul curentului electric** se realizează pe linii de înaltă tensiune, care fac legătura între Craiova și Turnu Măgurele, de medie tensiune, de la Caracal spre Brastavățu, și de joasă tensiune, care se îndreaptă spre consumatorii din comună. Rețeaua de joasă tensiune a fost reabilitată, în cea mai mare parte, prin înlocuirea stâlpilor de lemn cu alții din beton, schimbarea cablurilor de transport al curentului electric, montarea de instalații antifurt și de protecție la oscilațiile prea mari de tensiune. În apropiere de halta Studina, se află un post de transformare a curentului de înaltă tensiune într-una medie, și tot pe raza comunei, sunt 6 transformatoare a curentului de tensiune medie, în tensiune joasă. Alte câteva, de

același tip, folosite la stațiile de pompare a apei, au fost dezafectate, împreună cu rețeaua de distribuție aferentă.

Martore ale unor vremuri apuse, sunt și canalele de distribuție a apei, în scop de irigații. În partea de est a comunei, predomină canalele de pământ, ca și canalul principal, betonat, paralel cu DN 54, mai puțin conducte subterane, aparținând sistemului Stoenesti – Vișina. Acestea din urmă sunt întâlnite mai mult în partea de vest și de sud, aparținând sistemului Terasa Corabia. Au fost complet dezafectate canalele betonate, de capacitate mai redusă, care transportau apa din baltă spre terenuri din vestul și sud-estul comunei.

✚ **Telecomunicațiile** sunt reprezentate, în primul rând, de centrala digitală de telefonie fixă, împreună cu rețeaua aeriană și subterană de cablu cu fibră optică, oferind servicii și pentru rețeaua de Internet.

În satul Brastavățu și în cătunul Vișina – Gară, există câte un releu de telefonie mobilă. Rețeaua de televiziune prin cablu, introdusă relativ târziu, este aproape generalizată la nivelul comunei, urmând să fie modernizată prin introducerea cablului cu fibră optică. Ea este concurată de agenții de televiziune prin antene familiale. În comună mai există o agenție poștală, care furnizează diverse servicii cetățenilor.

Cultură și agrement

❖ **Turismul** este o componentă economică cu mari valențe pentru viitor, inclusiv pentru o comună din zona de câmpie, care, în aparență, are un potențial redus. În prezent se practică o formă rudimentară de turism, legată de pescuit și baie, în apele bălții, manifestări ocazionate de bălciurile din comună, ori alte ocazii în care fiii comunei revin pentru a-și petrece timpul împreună cu familia, mai ales când aceasta capătă un caracter de masă (în unele week-end -uri, în timpul concediilor de vară, la Paști sau Crăciun sau Anul Nou).

❖ **Repere culturale și etnografice**

Ca în multe alte zone rurale, și aici se păstrează, vii sau latente, o serie de tradiții, obiceiuri și alte forme ancestrale ale culturii și civilizației poporului nostru, reflectate în modul de viață, limbaj, atitudini, port popular.

Deși presiunea progresului este evidentă și în lumea satului ultimului secol, totuși, acesta mai conservă mentalități, practici, obiceiuri și tradiții de mult apuse în mediul urban, fapt ușor sesizabil și în comuna Brastavățu.

Fără a realiza un studiu propriu-zis al acestora, se cuvine a aminti câteva dintre ele.

În primul rând, **limbajul** localnicilor păstrează anumite arhaisme și regionalisme, unele deosebindu-i chiar de al satelor vecine. Temeni ca: „inimei”, „zăbun”, „căpistere”, „plaivas”, mai pot fi auziți frecvent la persoanele mai vârstnice. În limbajul local, este folosit frecvent cuvântul „blană”, în loc de „scândură”, iar unele grupuri de litere sunt schimbate. De exemplu, „ți”, în loc de „îți”, duce la formulări de tipul „ți dau”, sau „ți spun”; în alte situații, se inversează ordinea cuvintelor în expresii ca : „la orice” sau „la oricine”, utilizându-se „ori la ce”, „ori la cine” ; foarte frecvent, înaintea diftongilor „ia” și „ie”, litera „c” înlocuiește litera „p”, ca de exemplu, „chiele”, în loc de „piele”, „chiatră”, în loc de „piatră” ș.a.m.d.

Un **comportament** întâlnit încă la persoanele vârstnice, este acela prin care o femeie (considerată „cruce pe jumătate”), trebuie să aștepte trecerea unui bărbat (considerat „cruce întregă”), atunci când se întâlnesc, iar când merg împreună, femeia trebuie să stea în urma bărbatului.

O serie de practici, precum confecționarea velințelor, scoarțelor, covoarelor, la războiul manual de țesut, se mai păstrează încă. La fel, și diversele obiecte de îmbrăcăminte din lână sau din piele (flanele, ciorapi, fuste, pieptare, cojoace sau căciuli). Au dispărut, însă, cele din in și cânepă (cu unele excepții, ale obiectelor din portul popular, păstrate cu grijă de multe familii). Încă se mai prepară pâinea în modul tradițional, singura schimbare fiind înlocuirea țestului prin cuptorul cu vatră. La fel, în paralel cu gătitul pe aragazuri, se întrebunțează și cel tradițional, cu vatră.

❖ **Obiceiuri de peste an**

Cele mai bogate obiceiuri legate de viața socială sunt cele legate de perioada de iarnă, când oamenii sunt mai liberi.

Sărbătorile de iarnă încep de la 24 decembrie cu ajunul Crăciunului, se continuă cu Anul Nou și se termină după Bobotează, pe 7 ianuarie. În aceste zile pe la casele oamenilor merg cete de colindători, formate din copii sau flăcăi, care le urează pentru noul an. De obicei, cu colindul se merge în ajunul și dimineața Crăciunului, în noaptea de Sf. Ștefan, în noaptea de Anul Nou (Sf. Vasile) și în noaptea de Sf. Ion. Săptămâna dinaintea Crăciunului preoții merg din casă în casă cu Crăciunul. În cele trei zile ale Crăciunului, se obișnuiește ca flăcăii să joace pe la casele oamenilor, sub formă de teatru popular, pe Iancu Jianu și Steaua.

Faptele de vitejie ale haiducului oltean au rămas vii în mintea oamenilor din această comună. În amintirea lui se organizează asemenea scene de teatru popular. Flăcăii se îmbracă în costume populare cu pieptare frumos împodobite, reprezentând pe Iancu Jianu și haiducii, iar unul este îmbrăcat în preot, și altul în

jandarm. Toți sunt călări și poartă câte o armă din lemn. În cele ce spun, ei caută să redea scene din faptele haiducului.

Steaua are un caracter religios, legat de împrejurările nașterii lui Hristos. Copiii se deghizau în Irod, ciobani, magi și alte personaje, care reprezentau apariția Mântuitorului pe pământ.

În preziua Anului Nou, copii merg cu sorcova.

Anul Nou se sărbătorește chiar și acum trei zile. Copiii mici până la șase ani sunt duși la moașă pentru a fi dați la grindă. Pe o masa mică, se așează un fier, iar copilul pe cap cu un colac, special făcut pentru această ocazie, în care se înfig monede și pe care se pune cadoul pentru copil, apoi acesta este ridicat de trei ori, în semn să crească mare, sănătos și puternic.

În aceste zile, tinerii merg cu Plugușorul pe la casele oamenilor. În general, Plugușorul este un obicei agrar, în care urarea în versuri cuprinde desfășurarea muncilor agricole, începând cu aratul și semănatul, și încheind cu prepararea pâinii. Colindătorii, îmbrăcați în costume populare, aduc cu ei un plug, tras de boi împodobiți cu panglici. La sfârșitul urării, ei trag o brazdă de plug, ca semn al rodniciei pământului în anul viitor.

Între Anul Nou și Bobotează, preoții umblă prin sat cu botezul. În ziua de Bobotează, lumea merge la biserică cu vase pline cu apa pentru a fi citite de preot. Acasă pun din această apă într-o sticlă, pe care de obicei o agață sub icoană, fiind schimbată abia anul viitor. A doua zi, la Sf. Ion, flăcăii mergeau cu „Iordanul” din casă în casă și botează cu busuiocul, gazdele. Tot acum părinții își pun copii să boteze păsările și animalele pentru ca acestea să nu se îmbolnăvească.

Sărbătorile de primăvară și de vară sunt prilejuri de manifestare colectivă de a trăi, de întâmpinare a naturii ce învie. Ele sunt legate în general de sărbătorile religioase (de Sf. Toader, Joimari).

În vinerea Paștelui se vopsesc ouăle, o frumusețe deosebită prezentând ouăle „încondeiete”, adică cele pictate cu diferite figuri.

De Sf. Gheorghe se pun ramuri de salcie la porți, iar fetele și băieții se dădeau în scârcium (scrânciob).

Vara, când este secetă, se jucau paparudele ca să plouă, și tot vara de o deosebită importanță este sărbătoarea Sf. Ilie, când în localitate are loc bâlciul anual, un prilej de sărbătoare atât pentru brastavicieni, dar și pentru locuitorii din comunele învecinate.

O altă sărbătoare, dar legată de anumite ocupații, este 25 octombrie, la Sf. Dumitru, când se sărbătorește „ziua ciobanilor” când aceștia se întorc cu oile de la pășune, pregătindu-se pentru iernat.

❖ Obiceiuri legate de ciclurile vieții

Și la români, la fel ca și la alte popoare, nașterea reprezintă un sentiment de bucurie față de venirea pe lume a noului născut. De fapt, una din dorințele cele mai mari ale unei familii, este de a avea copii.

În perioada cât femeia este însărcinată, conform tradiției, era supusă unor interdicții, în credința că astfel, nu se va putea pricinui vreun rău copilului (dacă fura fructe, copilul se naștea cu semnul fructului furat).

Cea care îndeplinește toate practicile rituale legate de naștere este moașa. Ea asistă la naștere, leagă și taie buricul, lua copilul îl ridică în sus și se ducea la ușă sau la fereastră pentru al arăta tatălui (obicei ce în condițiile dezvoltării instituțiilor sanitare a dispărut), apoi făcea molivda - „apa sfințită”, citită de preot, după care chema lumea la ponudă⁸, prima petrecere în cinstea copilului.

La sfârșitul celor trei zile de îngrijire, moașa pregătește „masa ursitorilor” acest obicei având ca drept scop cunoașterea viitorului copilului și a-l influența în bine. În perioada de până la botez, cine venea să vadă copilul, îi pune bani pe ochi, pentru ca acesta să aibă noroc de bani în viață. La botez copilul era dus de moașa și nașă la biserică, unde era botezat într-un cazan cu apă citită de preot. După aceasta, acasă se strângea masa, după care mesenii dau un dar pentru copil. La vârsta de un an, dacă este băiat, se face „tăierea moțului” (prima tunsoare), ocazii de noi petreceri.

Căsătoria este unul dintre momentele de căpetenie din viața omului. În trecut tinerii se cunoșteau în principal la horă, nunți, șezători sau clăci. Astăzi, sunt alte ocazii ca tinerii să se cunoască.

Nunta este însoțită de o serie de obiceiuri binecunoscute: învoalarea miresei, confecționarea bradului și ritualul apei, cu rezonanțe în timpuri străvechi. Ea este pregătită cu ceva timp înainte. Chiar și în ziua de azi, cumnatul sau fratele de mână cheamă cu plosca oamenii din sat și, ceva mai modern, cu invitații. Nu cu mult timp în urmă, nunta începea de sâmbătă și se încheia luna târziu și de obicei, se ținea în curtea socrului mare. Astăzi, posibil pentru a economisi timp și bani, nunta se ține în Căminul cultural, și doar o zi. Oricum, chiar dacă s-a redus ca timp, nu înseamnă că în mediul rural au dispărut ritualurile amintite mai sus. Practic, este o îmbinare dintre tradiție și modernitate.

La ceremonialul funerar participă de obicei, un număr mare de oameni, care prin prezența lor sunt alături și iau parte la durerea familiei.

⁸ Ponudă, petrecere făcută de femeile de familie la nașterea unui copil

Obiceiurile străvechi legate de înmormântare s-au menținut într-o măsură mai mare decât altele. Cu ocazia înmormântării, se respectă și astăzi, cu mare strictețe obiceiurile legate de aprinderea lumânării, îmbăierea celui decedat, păzirea sa, tămâierea, legarea picioarelor, recuzita, împărțirea pomneților (colăceilor) la copii, aruncarea banilor la copii în timpul transportului către cimitir, opririle, masa închinată memoriei acestuia, urmată de pomana în numele mortului, în haine și alte obiecte ș.a.m.d. Un ritual mai aparte se face aceluia care a decedat fără a fi fost căsătorit, la înmormântarea sa organizându-i-se și un ritual de nuntă.

Dacă a murit cineva fără lumânare (fără lumină), atunci cel apropiat merge în sâmbăta Paștelui la biserică, unde îi aprinde lumânări și aduce un cocoș pentru a cânta; dacă acesta cântă, înseamnă că mortul a primit în sfârșit lumina.

❖ **Locuința tradițională**

Până la 1918, tipul de locuință predominant a fost bordeiul (din 489 locuințe existente, 268 erau bordeie, 78 din cărămidă, restul din paiantă). Bordeiul era o casă semi-îngropată, acoperit cu iarbă și coceni. La intrare, avea o tindă sau gârlici, apoi vatra sau bucătăria, din care se intra în cele două odăi, una la stânga și alta la dreapta, iar în fundul vetrei, era celarul, unde se țineau : putina cu varză, butoaiele cu vin, vasele cu unt, brânză și alte alimente. Grâul se păstra în gropi arse situate în fața bordeiului, iar porumbul, în pătule, confecționate din răchită. Oboarele (curțile) erau împrejmuite cu șire de paie și glugi de coceni, uneori grămezi de bălegar, tor (bălegar de vită, amestecat cu paie și uscat, folosit drept combustibil), ori măracini. După reforma agrară din 1864, curțile sunt delimitate, spre ulițe, cu șanțuri, apoi garduri de nuiele și uluci de stejar ori salcâm. În perioada interbelică, devin predominante casele de paiantă, dar se înmulțesc și cele de cărămidă, construite de meșteri sârbi, cu ziduri groase, cu pivnițe mari, boltite, care și astăzi își păstrează rezistența nealterată. Ca anexe, obligatorii erau : coșarea, semi-îngropată, unde erau spații pentru vite și pentru cămară de alimente, iar deasupra acesteia se afla magazia de grâu, pătulul de porumb și șofrul (șopronul), unde se țineau carul și căruța, precum și alte unelte (plugul, grapa , ralița), prevăzut în partea superioară cu un păier, unde se depozita fânul. În acest spațiu erau și celelalte adăposturi pentru animale (cotețe pentru păsări, cocină ș.a.m.d.).

❖ **Portul popular**

Bărbații purtau cămăși lungi, cu râuri pe poale, cu flori cusute la guler și pe piept (cele de sărbătoare), un brâu numit cicic, cu bete colorate, precum și izmene largi vara, și nădragi din aba, cusuți cu găitane (cei de sărbătoare). Se adăuga pieptarul înfundat, încheiat la subsuoară, sau ca o vestă, iarna zăbun și cojoc din piei de oaie,

cusut cu găitane sub formă de vipușcă, ori strâmtane (cojoccele), cei tineri. Ciobanii purtau cojoace lungi, cu lână în față. Pe vreme ploioasă, se îmbrăcau în ipingea, o pelerină din dimie neagră lucrată în casă, fără cusături. Pe cap aveau pălărie de târg sau de paie (vara), căciulă de miel negru, de formă conică (nu se umbla cu capul descoperit, decât în semn de doliu). În picioare purtau opinci de piele cu ciorapi de lână (iarna), desculți vara.

Costume populare din zonă

Femeile aveau pe cap basmale („cârpe”) albe, cusute cu dantele, numite concii, legate peste cap și într-o parte, iar pe dedesubt, fes roșu, iar la sărbători, marame din borangic. Bluza de pe corp era din pânză, cusută cu diverse modele, iar fusta era lungă, din in sau borangic. În zilele de sărbătoare, își puneau iile și zăvelcile (numite boscele, purtate una în față și alta în spate, de formă dreptunghiulară), împodobite cu diverse modele, numite „fluturi”. În locul paltonului de astăzi, era folosită scurteica din catifea, îmblănită cu piei de miel, gulerul fiind adeseori din blană de vulpe, iar iarna purtau cojoace cu găitane, îngustate spre șolduri, apoi lărgite spre bază. Principalele obiecte de podoabă erau toartele din urechi (numite marmudele) și salbele de la gât, cu 3-4 galbeni mari, care se coseau pe un guler, acoperit cu râuri. Mărimea salbei determina poziția femeii în societate.

❖ **Toponimia comunei Brastavățu**

Trecutul istoric, persoane sau evenimente, aspecte care ne scapă astăzi, pot fi cunoscute și înțelese, observând denumirile date de localnici anumitor forme de

relief, ape, suprafețe acoperite cu vegetație, așezări, căi de comunicații sau altor locuri.

Teritoriul studiat, fiind situat într-o zonă în care vegetația arboricolă este mai rar întâlnită, prezența unor pâlcuri de arbori sau copaci izolați, au condus la apariția unor toponime, cele mai importante fiind numele celor două sate și ale văilor care le străbat, provenind din limba slavonă. Astfel, oiconimul Brastavățu provine de la cuvântul „ulm”, desemnând prezența, pe valea respectivă, unde s-au pus bazele așezării, a unui pâlc de arbori din această specie. Denumirea de Crușovu provine, la rândul său, de la o pădurice de păr sălbatic, situată în zona vechiului iarmaroc al satului, cam în spațiul de pe malul stâng al bălții de astăzi. Alte toponime de acest fel, sunt date pentru localizarea terenurilor agricole (la duzi, la dud), pentru desemnarea unor movile (Măgura cu doi salcâmi, denumită uneori cu doi dafini). Vegetația mai săracă, într-un regim pluvial mai uscat, a conferit toponimul de suat (restrângere a termenului, mai greoi pentru localnici, de „suhat” , adică „uscat”), dat suprafeței ocupată de islazul comunal, evident, pentru a desemna un loc cu o vegetație săracă.

Alte denumiri sunt legate de fizionomia reliefului, cum ar fi: Măgura și Valea Ascuțitei, Taboane (porțiuni netede, date de obicei suprafețelor dintre două văi), Măgura (Movila) Mare, Valea Mică, Dealul Lung, La Vârf.

O serie de oronime poartă numele unor persoane : Măgura lui Gâlcă, Măgura lui Purcea (sau „a porcilor”), Măgura Popa Dobra, Măgura Baba Ștefana, Dealul Neamțului, Dealul Pleșa.

Evenimentele istorice au fost reflectate într-o serie de nume, ca : Drumul Buților (pe care treceau carele cu butii din zona Drăgășanilor spre Dunăre), Drumul lui Traian, La Cetate, locuri ce amintesc de perioada romană, Fântâna Prizonierilor, loc pe unde au trecut trupele germane, cu numeroși prizonieri, în timpul Primului război mondial, Legiuri, suprafața de teren care a făcut obiectul împroprietăririi de la 1864.

Pentru hidronime, localnicii nu au, de obicei, denumiri specifice, folosind pentru ele termenii generici de „pârâu” sau „baltă”. O excepție este Balta lui Gogu, după numele fostului proprietar, Gogu Vârvoreanu, mare moșier al satului Grădinile. Nume de persoane s-au mai dat și altor locuri (La Garboica, La Codei, La conacul lui Iulică, La Măileasca), iar locații mai exacte sunt cele care denumesc unele fântâni (a lui Neamțu, a lui Iepure, a lui Voiculescu, a lui Mateescu, a lui Milian, ale Igliță, a lui Burtea).

O serie de toponime amintesc de perioada comunistă : La Canalul mare (în două locuri diferite, unul desemnând canalul principal E al Sistemului Stoenști-Vișina, celălalt canalul din sistemul Terasa Corabia, care se încheia în Dealul Pleșa), La

Capitolul III

Canalul mic (canalul ce iriga o serie de terenuri cu apă din baltă), La stație (mai multe locuri unde erau stații de pompare a apei), La pod (în zona podului principal peste canalul E), La grădină (locurile unde CAP-urile cultivau legume), La Colectiv (locurile unde erau fermele zootehnice ale acestora sau birourile administrative), La Cazanie (unde se fabrica rachiul), La Lolium (unde era cultivată această plantă furajeră perenă), La Casa Armatei (pe locul unei clădiri ce servea ca post pentru militarii ce păzeau aerodromul).

STRUCTURA SOCIO-DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI COMUNEI	Puncte tari	Puncte slabe
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Distribuție relativ echilibrată pe sexe a populației comunei 2) Omogenitate relativă a populației în ceea ce privește componența etnică. 3) Nu există diferențe majore între tendințele ocupaționale pentru bărbați și femei 4) Lipsa disparităților în privința accesului la educație între femei și bărbați 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Descreștere naturală a populației 2) Scăderea continuă a natalității, dublată de exodul populației tinere spre diverse orașe din zonă sau mai depărtate 3) Insuficienta corelarea a ofertei profesionale cu piața muncii 4) Corelare slabă între piața muncii și sistemul de învățământ 5) Orientare și consiliere profesională/vocațională inefficientă 6) Populație școlară în scădere 7) Pondere relativ ridicată a populației ocupate în agricultură și o rentabilitate scăzută a activităților agricole datorată fărâmițării terenurilor, unităților productive mici, mecanizării reduse 8) Pondere ridicată a populației ocupate în agricultura de subsistență 9) Slaba inserție pe piața muncii a populației tinere din mediul rural 10) Sărăcia afectează posibilitățile de acces la sănătate și educație 11) Insuficiența serviciilor sociale primare la nivelul comunei 12) Nivel scăzut de educație și formare profesională al populației ocupate în agricultură 13) Piața forței de muncă rurale concentrată 14) Munca „la negru” – fenomen foarte larg răspândit

	Oportunități	Amenințări
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Dezvoltarea sectorului serviciilor în mediul rural ca urmare a finanțărilor europene nerambursabile va oferi oportunități pentru crearea de noi locuri de muncă. 2) Fonduri relativ mari alocate de către UE pentru dezvoltarea resurselor umane și serviciilor sociale 3) Fonduri alocate de UE pentru corelarea ofertei de învățământ cu piața muncii 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Migrarea masivă a tineretului, atât pentru școlarizare/specializare, cât și a populației tinere active 2) Migrarea populației active ocupate, înalt calificată către alte țări cu potențial; 3) Creșterea decalajului educațional între mediul urban și cel rural 4) Salarii mici în sectorul bugetar, având ca efect criza pregătirii în domeniul învățământului preuniversitar, respectiv insuficiența personalului medical și din educație la sate. 5) Pecarizarea/subevaluarea forței de muncă autohtone pe piața europeană a muncii

ASEZAREA COMUNEI BRASTAVĂȚU	Puncte tari	Puncte slabe
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zonă cu potențial agricol semnificativ 2) Condiții climatice optime pentru practicarea agriculturii 3) Solurile, din clasa molisolurilor, cu grad mare de fertilitate, constituie una din cele mai mari resurse ale zonei 4) Conectivitate bună - imediata apropiere a căii ferate și a drumului național ce leagă orașele Corabia și Caracal (DN 54), DJ 544 5) Costuri scăzute pentru terenurile agricole 6) Utilizarea fondurilor europene pentru dezvoltarea exploatațiilor agricole și legumiculturii 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Infrastructura slab dezvoltată în comuna în comparație cu zonele învecinate 2) Rețea hidrografică foarte săracă 3) Rentabilitate scăzută a agriculturii datorită fărâmițării terenurilor, unitarilor productive mici, mecanizării reduse 4) Forța de muncă îmbătrânită 5) Insuficienta irigare a terenurilor agricole 6) Sărăcia - un obstacol în calea investițiilor pentru diversificarea economiei rurale 7) Promovare insuficientă a produselor alimentare și nealimentare tradiționale din zonele rurale (inclusiv produse de artizanat confecționate manual, produse specifice zonei montane) 8) Lipsa sistemelor de colectare a produselor agricole, a piețelor de „gros” 9) Oportunități reduse de angajare în alte sectoare decât agricultură
	Oportunități	Amenințări
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Oportunități de finanțare pentru îmbunătățirea infrastructurii de bază și mecanizării agriculturii (România va beneficia de fonduri structurale consistente pentru agricultură în 2014-2020) 2) Asocierea între fermieri pentru a împărți costurile de producție și a crește profitabilitatea în agricultură 3) Posibilitatea de a realiza produse ecologice 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Migrarea populației tinere către zonele urbane 2) Creșterea competiției pentru produsele agricole, în zona europeană poate defavoriza unele sectoare tradiționale, în prezent competitive la export 3) Fenomenul de globalizare

INFRASTRUCTURĂ	Puncte tari	Puncte slabe
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Densitate bună a drumurilor locale și distribuție echilibrată 2) Existența infrastructurii destinate activităților sportive și de recreere – sala de sport modernă 3) Existența infrastructurii de sănătate – clădire centru permanență , cabinete medicale individuale 4) Infrastructura culturală – cămin cultural 5) Infrastructura de patrimoniu – Biserica monument istoric 6) Sit arheologic 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Infrastructura de transport insuficient dezvoltată 2) Infrastructura de utilități și mediu slab dezvoltată (apă, canalizare, epurare, managementul deșeurilor, gaze) 3) Rețea de sprijinire a afacerilor în mediul rural insuficient dezvoltată 4) Calitate scăzută a infrastructurii de sănătate, lipsa dotării cu aparatură medicală 5) Producerea de energie din resurse regenerabile (solară, eoliană, biomasă și cogenerare.) într-o proporție foarte mică
	Oportunități	Amenințări
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Modernizarea rețelei de transport rutier prin atragerea fondurilor europene în perioada 2014-2020 vor duce la intensificarea schimburilor și la creșterea capacității de atragere a investițiilor străine în unități productive 2) Creșterea investițiilor și dezvoltarea comunei 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Creșterea disparităților între zonele din mediul urban și mediul rural 2) Insuficiența facilităților de cercetare poate împiedica progresul către operații industriale cu valoare adăugată ridicată

MEDIU	Puncte tari	Puncte slabe
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Calitatea aerului 2) Creșterea interesului față de domeniul mediului 3) Existența unui important cadru natural nepoluat 4) Existența specializării pe probleme legate de mediu în sistemul de învățământ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Dificultăți în implementarea normelor UE 2) Calitate slabă a apei potabile 3) Insuficiența instalațiilor de epurare a apei 4) Investiții insuficiente în facilități de tratare a apelor uzate și reciclarea deșeurilor solide 5) Interes scăzut față de separarea, colectarea și reutilizarea deșeurilor 6) Insuficiența amenajare pe râuri împotriva inundațiilor 7) Grad scăzut de educare a cetățenilor în probleme de mediu
	Oportunități	Amenințări
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Îmbunătățirea calității mediului 2) UE alocă fonduri substanțiale în perioada 2014-2020 pentru protecția mediului 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Prioritățile privind mediul în conflict cu interesele sectoarelor industriale (producția, hidro și termo-electrică) 2) Degradarea continuă a ariilor protejate datorită exploatării neraționale a resurselor și turismului necologic

TURISMUL	Puncte tari	Puncte slabe
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Resurse pentru turismul pentru agrement, de vânătoare și pescuit, agro-turism 2) Folclor și tradiții, gastronomie bazată pe produse naturale locale 3) Existența vestigiilor istorice în apropierea comunei 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Capacitatea limitată și standardul calitativ scăzut al infrastructurii turistice și de agrement, inexistența serviciilor de cazare 2) Număr redus de turiști străini care vizitează zona 3) Inexistența investițiilor de capital orientate spre turismul pentru populația cu venituri mici 4) Promovarea insuficientă 5) Infrastructura de acces către obiectivele turistice este slab dezvoltată 6) Insuficienta dezvoltare a infrastructurii de agrement 7) Insuficienta cooperare între diferiții operatori din turism și asociațiile profesionale (de tipul ANTREC, ANAT, AJT, AER)
	Oportunități	Amenințări
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Existența unui potențial turistic favorabil dezvoltării unui turism de agrement și agroturism 2) Existența unor elemente de imagine care pot deveni componente ale brand-ului comunei 3) Promovarea bunelor practici în agro - turism 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Continuarea procesului de migrare a angajaților calificați din turism 2) Degradarea patrimoniului arhitectural rural prin depopularea localităților și a comunităților rurale 3) Incapacitatea de promovare și dezvoltare a turismului rural

ECONOMIA, AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ	Puncte tari	Puncte slabe
	<ol style="list-style-type: none"> 1) Resurse naturale propice pentru o agricultură performantă; 2) Potențial ridicat pentru dezvoltarea culturilor de cereale și legume (soluri extrem de fertile) 3) Potențial ridicat pentru dezvoltarea de activități zootehnice; 4) Costuri scăzute pentru terenurile agricole; 5) Folclor și tradiții, gastronomie bazată pe produse naturale locale 6) Potențial crescut pentru agroturism, turism de agrement 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Productivitate scăzută a muncii în sectorul agricol 2) Infrastructura slab dezvoltată în mediul rural: infrastructura agricolă inadecvată: irigații, drumuri agricole și forestiere 3) Dotare tehnică insuficientă 4) Reticență la înființarea grupurilor de producători 5) Inexistența centrelor de informare și monitorizare a evoluției culturilor (consultant de la însămânțare la recoltare) 6) Nivel scăzut al energiei din surse regenerabile în agricultură 7) Pondere importantă a persoanelor vârstnice care lucrează în agricultură 8) Slaba diversificare a activităților în mediul rural, nivel scăzut al forței de muncă din mediul rural angajate în activități non - agricole 9) Existența diferențelor între titlurile de proprietate emise și loturile existente 10) Fragmentarea proprietăților și menținerea exploatațiilor mici 11) Folosirea în exces a hibrizilor și a soiurilor neadecvate 12) Venituri scăzute ale producătorilor agricoli datorate lipsei sistemelor de colectare a produselor agricole, a piețelor de gros 13) Insuficiente capacități de stocare (siloz, depozit frigorific, terminale, etc)

		<p>14) Insuficiente unități de procesare a produselor primare agricole;</p> <p>15) Resursa umană insuficientă și insuficient pregătită în sănătate, educație, administrație în mediul rural</p> <p>16) Lipsa culturii asociative și neîncrederea în structurile asociative în mediul rural</p> <p>17) Promovare insuficientă a produselor alimentare și nealimentare tradiționale din zonele rurale (inclusiv produse de artizanat confecționate manual, produse specifice zonei montane)</p> <p>18) Produse agricole neetichetate și necertificate</p>
	<p style="text-align: center;">Oportunități</p> <p>1) Investițiile în agricultură și practicarea agriculturii moderne, de mare productivitate</p> <p>2) Existența unor finanțări europene importante pentru agricultură și dezvoltarea rurală prin PAC 2014-2020, țintite pe categorii specifice</p> <p>3) Creșterea valorii adăugate a produselor primare din agricultură</p> <p>4) Dezvoltarea agriculturii bio și eco</p> <p>5) Utilizarea surselor alternative de energie</p> <p>6) Retehnologizarea, eficientizarea sistemelor de irigații, inclusiv prin identificarea de surse alternative de energie pentru acestea</p> <p>7) Dezvoltarea unui cadru normativ special pentru Bio-economie</p> <p>8) Gestionarea resurselor de apă</p> <p>9) Asocierea între fermieri pentru a împărți costurile de producție și a crește profitabilitatea în agricultură</p>	<p style="text-align: center;">Amenințări</p> <p>1) Calitatea solului este grav afectată de deșeuri/reziduuri</p> <p>2) Concurența produselor similare din UE</p> <p>3) Lipsa de încredere a consumatorilor</p> <p>4) Fenomene naturale - inundații, eroziune, alunecări de teren, aciditate</p> <p>5) Migrația forței de muncă de la sate</p> <p>6) Barierele legislative, lipsa de corelare între instituțiile implicate în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale</p> <p>7) Reticenta populației din mediul rural fata de noile tehnologii</p>

Concluzii: aspecte cheie de management

Din analiza SWOT prezentată anterior, rezultă o serie de aspecte definitorii pentru managementul comunei, care țin atât de punctele tari, de punctele slabe, cât și de oportunitățile și pericolele de dezvoltare. Problematika acestor aspecte de management va conduce, în cadrul strategiei, la formularea politicilor, programelor și proiectelor de dezvoltare.

A) Conectarea la rețeaua europeană de transport:

Localizată geografic în partea sudică a județului Olt, pe partea dreaptă a râului Olt, comuna Brastavățu reprezintă un punct important de localizare și distribuție pentru activități economice de anvergură.

B) Competitivitatea economiei locale:

Poziția favorabilă și reputația sa agricolă face ca localitatea să devină o destinație atractivă pentru investiții importante. Profilul acestor investiții va trebui să susțină reorientarea activităților economice către cunoaștere și inovare, către calificarea forței de muncă și un plus de valoare. Poziționarea localității pe piața regională ca locație pentru activitățile agricole existente conduce, pe termen lung, la creșterea competitivității economiei locale.

C) Disparitățile teritoriale:

Problema echipării cu infrastructura de utilități și servicii publice apare tot mai pregnantă pe măsură ce se diversifică cererea populației și cresc standardele de calitate a serviciilor.

D) Efectul riscurilor naturale:

Situarea sa geografică o poziționează într-o zonă de risc la inundații. Măsurile necesare pentru protejarea mediului natural vizează atât consolidarea digurilor de apărare a malurilor, cât și îmbunătățirea utilităților publice cu efect asupra mediului, dar și protejarea față de riscurile naturale.

E) Imaginea și stilul în competiția culturală:

Repoziționarea economică a comunei pe piața județeană și regională înseamnă repoziționarea acesteia în competiția culturală. Valoarea adăugată a creșterii economice se regăsește în manifestarea unor noi personalități și unei noi imagini ce trebuie construite. Revitalizarea tradițiilor culturale împreună cu activități de recreere în spații publice și evenimente pot crea o nouă imagine.

F) Complexitatea managementului public:

Problematica deosebit de complexă a coordonării activităților de investiții publice, a parteneriatelor, cu sectorul privat sau cu alte localități ale sistemului regional și răspunsul față de cetățenii comunei, reclamă întărirea capacității de management a primăriei Brastavățu.

Viziunea comunei Brastavățu pentru perioada de programare 2014 - 2020

Mediul rural reprezintă principala sursă de valori naturale a României, garantul moștenirii culturale românești și un exemplu al coeziunii sociale. În acest mediu a fost păstrată cel mai bine identitatea națională și principiile tradiționale de viață în comuniune și respect față de natura înconjurătoare. În consecință, mediul rural românesc reprezintă o prioritate în conservarea echilibrului natural - antropoc prin dezvoltarea durabilă bazată pe încurajarea practicării activităților tradiționale și ecologice.

Spațiul rural al comunei Brastavățu prezintă oportunități de dezvoltare în perspectiva orizontului de timp 2014 - 2020. Caracteristicile comunei Brastavățu, infrastructura, mediul de afaceri, mediul, demografia, ponderea investițiilor din ultimii ani au stat la baza fundamentării prezentei strategii de dezvoltare durabilă și echilibrată a comunei.

Totodată, în elaborarea prezentei strategii s-a ținut cont și de programele operaționale regionale, sectoriale și de dezvoltare rurală precum și îndatoririle României asumate prin acceptarea condițiilor impuse țării noastre pe parcursul procesului de aderare la Uniunea Europeană.

Viziunea comunei Brastavățu pentru perioada de programare 2014-2020 este aceea de a deveni un promotor al competitivității în agricultură, dar și al economiei prin dezvoltarea unui mediu de afaceri performant bazat pe resurse umane competente și promovarea dezvoltării durabile.

Comuna Brastavățu își poate valorifica potențialul de dezvoltare turistică în nișele turism de agrement și de aventură, inclusiv agro-turism, prin promovarea unor proiecte de investiții pentru valorificarea reliefului și a activelor disponibile din comună și din zonele învecinate .

Comuna Brastavățu poate deveni membru al unor Clustere în domeniile agricultură și turism inițiate la nivelul Regiunii sud-vest Oltenia.

Strategia de dezvoltare a comunei Brastavățu are în vedere două mari componente:

- Atragerea de investiții din surse private și finanțări externe pe bază de proiecte;
- Valorificarea potențialului și resurselor locale în vederea dezvoltării echilibrate a vieții economico-sociale a comunei.

Obiectivul general al strategiei îl reprezintă valorificarea resurselor locale existente și identificarea de noi surse pentru realizarea unei dezvoltări durabile și echilibrate a comunei.

Obiective specifice, corelate cu prioritatile de finanțare:

- Creșterea atractivității comunei și dezvoltarea durabilă a comunei prin îmbunătățirea infrastructurii, valorificarea potențialului agricol și turistic;
- Dezvoltarea economică și creșterea competitivității comunei prin sprijinirea micilor investitori, dezvoltarea infrastructurii specifice cercetării/inovării în domeniul agricol și calificarea resurselor umane;
- Protecția și îmbunătățirea mediului prin creșterea calității infrastructurii de mediu și creșterea eficienței energetice.

DOMENII (LINII) MAJORE DE ACȚIUNE ÎN CADRUL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

- 1. Îmbunătățirea rețelei de drumuri locale.**
- 2. Dezvoltarea rețelelor de utilități.**
- 3. Investiții pentru protecția mediului.**
- 4. Sprijinirea investitorilor prin acordarea de facilități și încurajarea parteneriatului public-privat.**
- 5. Dezvoltarea serviciilor publice și eficientizarea activității administrației publice locale din comună prin dezvoltarea tehnologiei informației și a comunicațiilor.**
- 6. Sprijinirea dezvoltării agriculturii cu accent pe bio-agricultură.**
- 7. Încurajarea activităților turistice în zone cu potențial de dezvoltare.**
- 8. Creșterea calității și accesului la servicii publice.**
- 9. Accentuarea rolului e-guvernării.**

E- guvernarea implică mai mult decât sisteme informatice, aceasta implică regândirea organizațiilor și proceselor astfel încât serviciile publice să fie livrate mai eficient. E-guvernarea permite cetățenilor și organizațiilor publice să-și atingă obiectivele mai ușor, mai rapid și la un cost mai mic.

DOMENII PRIORITARE ALE DEZVOLTĂRII LOCALE ÎN COMUNA BRASTAVĂȚU ÎN PERIOADA 2014 - 2020

1) Creșterea competitivității economice a comunei;

Promovarea anumitor sectoare cu nevoi specifice

- Promovarea organizării lanțului alimentar și nealimentar și a gestionării riscurilor în agricultură și silvicultură;
- Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură;
- Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției spre o economie cu emisii reduse de carbon și rezistentă la schimbările climatice în agricultură, produse alimentare și sectorul forestier.

2) Dezvoltarea infrastructurii locale de bază (căi rutiere, utilități);

Dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă o condiție necesară pentru implementarea cu succes a celorlalte priorități de dezvoltare ale comunei, contribuind la creșterea mobilității persoanelor și a mărfurilor, la integrarea zonei cu rețeaua trans-europeană de transport, la combaterea izolării zonelor subdezvoltate și, nu în ultimul rând, la dezvoltarea infrastructurii de transport locale și județene. O infrastructură de transport eficientă, conectată la rețeaua europeană de transport contribuie la creșterea competitivității economice, facilitează integrarea în economia europeană și permite dezvoltarea de noi activități pe piața internă.

De asemenea, investițiile în infrastructura de transport determină creșterea gradului de mobilitate a persoanelor și bunurilor, iar corelarea cu investițiile în sănătate, educație și servicii sociale va determina o creștere a adaptabilității populației la nevoile pieței forței de muncă de la nivel local/județean.

3) Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sociale (sănătate, educație, servicii sociale);

Îmbunătățirea infrastructurii sociale presupune crearea premiselor necesare pentru asigurarea populației cu servicii esențiale, contribuind astfel la atingerea obiectivului european al coeziunii economice și sociale, prin îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate, educație, sociale și pentru siguranță publică în situații de urgență.

Serviciile de sănătate se confruntă cu probleme operaționale și ca urmare a echipamentelor și utilităților depășite tehnic și moral, acestea fiind mai vechi de 25 ani în majoritatea cazurilor.

Calitatea educației și a reformei educaționale sunt afectate de infrastructură insuficientă, de motivația personalului (salarii foarte mici) și de situația materială slabă a populației.

Discrepanțele educaționale între mediul rural și mediul urban sunt încă evidente, școala în mediul rural confruntându-se în mod special cu probleme grave: starea precară a clădirilor, lipsa cadrelor didactice în multe din zonele rurale, distanțe mari până la școală, dificultăți în a participa la formele secundare de învățământ, plasate predominant la oraș.

4) Dezvoltarea agroturismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice;

5) Dezvoltare rurală durabilă și modernizarea agriculturii;

6) Protecția mediului;

Gestionarea rațională și eficientă a resurselor naturale, în special a energiei, reprezintă o provocare critică de mediu, sănătate și competitivitate. Acestea constituie, de asemenea, un potențial important pentru creșterea economică și crearea de locuri de muncă.

Prioritatea 1. Creșterea competitivității economice a comunei

Domeniul de intervenție 1.1:
Dezvoltarea infrastructurii de afaceri, inclusiv infrastructura specifică cercetării și inovării în domeniul agricol

Domeniul de intervenție 1.2:
Sprijinirea activității IMM-urilor și micilor investitori

Dezvoltarea (crearea, modernizare a/extindere a) incubatoarelor de afaceri, clusterelor, piețe de gros

Stimularea cooperării și realizării de rețele de tip cluster

Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale

Investiții în active fizice : modernizare ferme (pomicultură, alte investiții), procesare, infrastructura de adaptare

Încurajarea instalării tinerilor fermieri

Creșterea competitivității tuturor tipurilor de agricultură și creșterea viabilității exploatațiilor

Sprijinirea activității IMM-urilor, în special a microîntreprinderilor și a start-up-urilor

Sprijinirea IMM-urilor din sectorul agricol prin valorificarea activelor neutilizate și dezvoltarea de microferme

Diversificarea bazei economice în mediul rural, prin dezvoltarea microîntreprinderilor și a artizanatului, pentru susținerea valorilor și tradițiilor locale

Prioritatea 2. Dezvoltarea infrastructurii locale

Domeniul de intervenție 2.1:
Reabilitarea infrastructurii locale de transport rutier

Domeniul de intervenție 2.2:
Reabilitarea infrastructurii locale de bază (utilități și investiții pentru creșterea calității vieții)

Modernizarea rețelei de drumuri locale/comunale care asigură conectivitatea cu rețeaua județeană și națională

Dezvoltarea transportului intermodal și a logisticii aferente

Modernizarea și dezvoltarea transportului feroviar în vederea îmbunătățirii accesibilității

Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii fizice din spațiul urban și rural: rețele alimentare cu apă, canalizare, stații de epurare, rețele gaze naturale

Dezvoltare sisteme gestionare deșeuri

Dezvoltare centre civice rurale, infrastructură de recreere și sport

Prioritatea 3. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii sociale (sănătate, educație, servicii sociale)

Domeniul de intervenție 3.1:
Infrastructura de sănătate și pentru
situații de urgență

Domeniul de
intervenție 3.2:
Infrastructură
educațională

Domeniul de intervenție 3.3:
Modernizarea infrastructurii sociale

Construirea/
modernizarea
de
dispensare,
centre de
prevenție/
permanentă

Dotarea cu
echipamente
specifice a
unităților
sanitare și
formare
profesională

Infrastructura
pentru
situații de
urgență

Reabilitarea/
modernizarea/
extinderea
infrastructurii de
învățământ
preuniversitar
(inclusiv
grădinițe) și
creșe, liceal

Dotarea cu
echipamente
specifice

Construirea/
reabilitarea/
modernizarea
infrastructurii de
servicii sociale

Dotarea cu
echipamente
specifice a
infrastructurii de
servicii sociale
construite/
reabilitate
/modernizate

Construirea/modernizar
ea infrastructurii pentru
sprijinirea tranziției de
la asistența
instituțională la cea de
proximitate (căsuțe de
tip familial,
apartamente de tip
familial, locuințe
protejate etc.)

Prioritatea 4. Dezvoltarea agroturismului, valorificarea potențialului oferit de așezarea comunei și de relief

Domeniul de intervenție 4.1:
Îmbunătățirea accesibilității și valorificării potențialului tradițional al comunei

Domeniul de intervenție 4.2:
Crearea/modernizarea infrastructurii de turism în vederea creșterii atractivității comunei

Restaurarea și valorificarea turistică a patrimoniului tradițional în vederea creșterii accesului publicului și a numărului vizitatorilor

Creșterea accesului la obiectivele de patrimoniu tradițional

Sprijin pentru inițiativele de valorificare a specificului etnografic și etnic

Dezvoltarea economică locală prin valorificarea specificului turistic local (existența unor forme de relief, a unor resurse naturale ce pot fi valorificate din punct de vedere turistic)

Investiții pentru reabilitarea și modernizarea structurilor de cazare, alimentație și agrement

Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate publică

Investiții publice locale pentru infrastructura de acces și servicii publice la localitățile cu potențial

Dezvoltarea infrastructurii de turism de utilitate privată (terenuri de sport, parcuri de distracție, spații agrement, bazine de înot, etc.)

Prioritatea 5. Dezvoltare rurală durabilă și modernizarea agriculturii

Îmbunătățirea
accesibilității în
mediul rural

Dezvoltarea
socială a
comunităților
rurale

Diversificarea
economiei rurale
și creșterea
competitivității
acesteia

Valorificarea
optimă a
resurselor locale

Diversificarea și
dezvoltarea
sectorului agricol și
agro-alimentar

Îmbunătățirea
procesării și
marketingului
produselor
agricole

Promovarea
incluziunii sociale,
a reducerii sărăciei
și a dezvoltării
economice în
zonele rurale

Protejarea
identității
culturale

Promovarea
tradițiilor
culturale locale

Prioritatea 6. Protecția mediului și creșterea eficienței energetice

Domeniul de intervenție 6.1:
Îmbunătățirea
eficienței energetice
în sectorul public și
privat

Domeniul de intervenție 6.2:
Modernizarea infrastructurii de mediu

Domeniul de intervenție
6.3:
Promovarea adaptării la
schimbările climatice,
prevenirea și gestionarea
riscurilor

Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu căldură pentru încălzirea și prepararea apei calde menajere, prin folosirea panourilor solare sau a alto elemente inovative

Modernizarea a echipamentelor de producere a utilităților termice/
Introducerea rețelelor de alimentare cu gaze

Reabilitarea și modernizarea a sistemului de iluminat public

Reabilitarea/ extinderea rețelelor de apă și canalizare la nivel local

Managementul integrat al deșeurilor, calitatea apei și biodiversitatea

Dezvoltarea infrastructurii de mediu pentru a spori gradul de atractivitate al condițiilor oferite dezvoltării de noi activități economice

Extinderea utilizării sistemelor de tratare a apelor uzate

Îmbunătățirea a infrastructurii adecvate prevenirii riscurilor naturale de mediu

Gestionarea apei și a apelor uzate

Reconstrucția ecologică a zonelor degradate narea apei și a apelor uzate

Eficiențizarea a consumului de energie și promovarea surselor regenerabile de energie

Sprijin pentru investiții de prevenire a riscurilor și măsuri de gestionare a riscurilor (gestionarea inundațiilor, prevenirea incendiilor forestiere, regenerarea pădurilor);

Acțiuni de conștientizare

**Lista proiectelor individuale – pentru implementarea
Strategiei de dezvoltare locală a comunei Brastavățu 2014-2020**

Nr. crt	Denumire proiect	Solicitant	Obiectiv și activități propuse	Perioada de implementare		Buget proiect		
				Anul începerii	Anul finalizării	Valoare nerambursabilă solicitată (lei)	Contribuție proprie (lei)	Total (lei)
1	ASFALTARE DC 138	UAT comuna Brastavățu	Modernizarea rețelei de drumuri locale cu efecte benefice asupra dezvoltării economice viitoare a orașului prin conectarea diferitelor zone la drumurile locale, îmbunătățirea legăturilor rutiere cu localitățile învecinate și cu satele componente: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație</i> <i>execuție lucrări</i> <i>Realizare lucrări asfaltare pe lungime 11 km</i> <i>Recepție lucrări</i>	2015	2018	1.176.000	24.000	1.200.000
2	ASFALTARE DC 131 ȘI VICINAL GARA VIȘINA	UAT comuna Brastavățu	Modernizarea rețelei de drumuri locale cu efecte benefice asupra dezvoltării economice	2015	2018	441.000	9.000	450.000

Capitolul VI

			<p>viitoare a orașului prin conectarea diferitelor zone la drumurile locale, îmbunătățirea legăturilor rutiere cu localitățile învecinate și cu satele componente: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație execuție lucrări</i> <i>Realizare lucrări asfaltare pe lungime 1,8 km</i> <i>Recepție lucrări</i></p>					
3	ASFALTARE DC 130	UAT comuna Brastavățu	<p>Modernizarea rețelei de drumuri locale cu efecte benefice asupra dezvoltării economice viitoare a orașului prin conectarea diferitelor zone la drumurile locale, îmbunătățirea legăturilor rutiere cu localitățile învecinate și cu satele componente: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație execuție lucrări</i> <i>Realizare lucrări asfaltare pe lungime 0,7 km</i> <i>Recepție lucrări</i></p>	2015	2018	98.000	2.000	100.000

Capitolul VI

4	REALIZARE DE ALEI PIETONALE	UAT comuna Brastavățu	Îmbunătățirea accesului populației și agenților economici la infrastructura de bază: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație</i> <i>execuție lucrări</i> <i>Realizare lucrări</i> <i>Recepție lucrări</i>	2015	2018	2.352.000	48.000	2.400.000
5	PIETRUIRE STRĂZI COMUNALE	UAT comuna Brastavățu	Asigurarea tranzitului cetățenilor între sate: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație</i> <i>execuție lucrări</i> <i>Realizare lucrări asfaltare pe lungime 3,385 km</i> <i>Recepție lucrări</i>	2015	2018	450.800	9.200	460.000
6	ASFALTARE STRĂZI COMUNALE	UAT comuna Brastavățu	Îmbunătățirea accesului populației și agenților economici la infrastructura de bază: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație</i> <i>execuție lucrări</i> <i>Realizare lucrări</i> <i>Recepție lucrări</i>	2015	2017	490.000	10.000	500.000
7	CONSTRUIRE PARC PANOURI SOLARE-	UAT comuna Brastavățu	Utilizare resurse regenerabile: <i>Elaborare documentații</i>	2015	2018	5.096.000	104.000	5.200.000

Capitolul VI

	FOTOVOLTAICE		<i>tehnice</i> <i>Organizare licitație</i> <i>execuție</i> <i>Realizare lucrări</i> <i>Recepție lucrări</i>					
8	REABILITAREA DRUMURILOR DE EXPLOATARE	UAT comuna Brastavățu	Modernizarea rețelei de drumuri de exploatare agricolă: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație</i> <i>execuție lucrări</i> <i>Realizare lucrări asfaltare</i> <i>Recepție lucrări</i>	2015	2018	4.410.000	90.000	4.500.000
9	EXTINDERE SISTEM DE SUPRAVEGHERE MODERN PENTRU CRESTEREA SIGURANȚEI CETĂȚENILOR	UAT comuna Brastavățu	Îmbunătățirea fluxului rutier și al siguranței cetățeanului prin implementarea unui sistem cu control adaptiv de management al traficului și supraveghere video: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație</i> <i>execuție lucrări</i> <i>Realizare lucrări</i> <i>Recepție lucrări</i>	2015	2018	49.000	1000	50.000
10	ALIMENTARE CU APĂ COMUNA BRASTAVĂȚU	UAT comuna Brastavățu	Îmbunătățirea calității mediului: <i>Elaborare documentații tehnice</i>	2015	2018	4.410.000	90.000	4.500.000

Capitolul VI

			<i>Organizare licitație execuție lucrări Realizare lucrări Recepție lucrări</i>					
11	EXTINDERE ALIMENTARE CU APĂ, SAT CRUSOVU	UAT comuna Brastavățu	Îmbunătățirea calității mediului: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție lucrări Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2018	1.960.000	40.000	2.000.000
12	ALIMENTARE CU APĂ, GARA VISINA	UAT comuna Brastavățu	Îmbunătățirea calității mediului: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție lucrări Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2018	3.136.000	64.00013	3.200.000
13	CANALIZARE COMUNA BRASTAVATU	UAT comuna Brastavățu	Îmbunătățirea calității mediului: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție lucrări Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2018	4.214.000	86.000	4.300.000
14	EXTINDERE CANALIZARE, SAT CRUȘOVU	UAT comuna Brastavățu	Îmbunătățirea calității mediului: <i>Elaborare documentații tehnice</i>	2015	2018	1.666.000	34.000	1.700.000

Capitolul VI

			<i>Organizare licitație execuție lucrări Realizare lucrări Recepție lucrări</i>					
15	CONSTRUCTIE PLATFORMA COMUNALA GUNOI MENAJER	UAT comuna Brastavățu	Dezvoltarea Sistemului de salubritate: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2018	1.176.000	24.000	1.200.000
16	SISTEM INTEGRAT MANAGEMENT DESEURI	UAT comuna Brastavățu	Dezvoltarea Sistemului de salubritate: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2018	686.000	14.000	700.000
17	RETEA ALIMENTARE CU GAZE	UAT comuna Brastavățu	Utilizare eficientă a resurselor energetice: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2017		1.600.000	1.600.000
18	PIATA DE GROS	UAT comuna Brastavățu	Modernizare infrastructura afaceri: <i>Elaborare documentații tehnice</i>	2015	2017	316.540	6460	323.000

Capitolul VI

			<i>Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>					
19	MODERNIZARE BAZĂ SPORTIVĂ ȘI DOTARE	UAT comuna Brastavățu	Modernizare infrastructură agreement și sport: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2017	225.400	4600	230.000
20	REABILITARE CĂMIN CULTURAL	UAT comuna Brastavățu	Creare infrastructură culturală: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2017	1.078.000	22.000	1.100.000
21	AMENAJARE TEREN SPORT SINTETIC	UAT comuna Brastavățu	Creare infrastructura activități sportive si de agreement: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2017		90.000	90.000
22	REABILITARE CENTRU	UAT comuna	Modernizare infrastructurii de sănătate:	2015	2018	1.813.980	37.020	1.851.000

Capitolul VI

	MEDICAL DE PERMANENȚĂ	Brastavățu	<i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>					
23	REALIZARE ÎMPĂDURIRE	UAT comuna Brastavățu	<i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2018	744.800	15.200	760.000
24	AMENAJARE PENSIUNE TURISTICĂ ȘI FACILITĂȚI DE AGREMENT	UAT comuna Brastavățu	Crearea infrastructurii destinate agrementului: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2018	2.438.240	49.760	2.488.000
25	CENTRU AFTER SCHOOL	UAT comuna Brastavățu	Creare infrastructură educațională: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2016	3.136.000	64.000	3.200.000
26	LOC DE JOACĂ PENTRU COPII	UAT comuna Brastavățu	Crearea infrastructurii destinate agrementului: <i>Elaborare documentații tehnice</i>	2015	2016	842.800	17.200	860.000

Capitolul VI

			<i>Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>					
27	REABILITARE SISTEM IRIGAȚII	UAT comuna Brastavățu	<i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2017	1.323.000	27.000	1.350.000
28	AMENAJARE PARC COMUNAL	UAT comuna Brastavățu	Crearea infrastructurii destinate agrementului: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2017	509.600	10.400	520.000
29	CĂMIN PERSOANE VÂRSTNICE	UAT comuna Brastavățu	Creare infrastructură socială: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție Realizare lucrări Recepție lucrări</i>	2015	2017	3.430.000	70.000	3.500.000
30	ÎNFIINTARE ADĂPOST TEMPORAR	UAT comuna Brastavățu	Creare infrastructură socială: <i>Elaborare documentații tehnice Organizare licitație execuție</i>	2015	2017	882.000	18.000	900.000

Capitolul VI

			<i>Realizare lucrări</i> <i>Recepție lucrări</i>						
31	REABILITARE SCOALĂ BRASTAVĂȚU, INCLUSIV CENTRALĂ TERMICĂ	UAT comuna Brastavățu	Modernizare infrastructură educațională: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație execuție</i> <i>Realizare lucrări</i> <i>Recepție lucrări</i>	2015	2017	548.000	11.200	560.000	
32	REABILITARE SCOALA CRUSOVU , INCLUSIV CENTRALĂ TERMICĂ	UAT comuna Brastavățu	Modernizare infrastructură educațională: <i>Elaborare documentații tehnice</i> <i>Organizare licitație execuție</i> <i>Realizare lucrări</i> <i>Recepție lucrări</i>	2015	2017	833.000	17.000	850.000	
33	ACHIZITIONARE AUTOSPECIALĂ INTERVENȚII PENTRU STINGERE INCENDII	UAT comuna Brastavățu	Dotare pentru intervenții în situații de urgență	2015	2017	784.000	16.000	800.000	
Total BUGET PROIECTE									49.572.000
Costuri implementare Plan integrat									25.000
TOTAL									49.597.000

